Download from: ketabton.com

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

د کتاب ځانګړنې:

|||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتـاب نـوم : (تعلیم الاسلام) دیني ښوونې

لیـکــــــوال : مفتي کفایت الله رحمه الله

ژبـــــــاړه : حبیب الله قاسمي

کـــمــپـــوز : محمدابراهیم نبیل

دچـاپ کـال : 1383 ل تله، 2004 ستمبر

دچـاپ ځـای : لاهور – پاکستان

خـپـروونـکـي : نفیس علمي ټولنه اکوړه خټك دارالعلوم حقانیې ته مخامخ دسید احمدشهید مکتبي ترڅنګ

تلیفون : 0092-3335199088 _ 0092-3005778253

دمـونـدلـو درکـونـه:

پیښور: سرحد بك ایجنسي خیبربازار، دانش کتابخانه ډهکي نعلبندي ، مکتبه روضۀ القرآن ، مکتبه رشیدیه ، قصه خوانی ، مکتبه سیداحمد شهید اکوړه خټك.

Download from: ketabton.com

ډالۍ:

دخپل ځورېدلي او نيمه خوا اولس هغو کمکيانو ته!

چې زياتره يې له ليك لوست بې برخې دي او برخمن يې بيا له ديني شوونو محروم دي.

Download from: ketabton.com

د خپرندو يې ټولنې ياد ښت

مورږ له وړکتوبه خپلو کمکيانو ته داخبره ورزده کوو چې : داسلام بناوې (ارکان) پنځه دي ، ستاسې په لاس کې کتاب په همدې هکله څه دپاسه (670) پوښتنې په ډېره ساده اوداسې روانه ژبه ځوابوي چې راښکون لري او ديني پوهه تاندوي.

په اوس وخت کې زمونږ دکمکيانو اوځوانانو له ديني ښوونو ناخبري اوله هغو سره لاپروايي پټه خبر نه ده ، ځکه خو دامهال ددغه څېر کتابونو لوستل ، کمکيانو اوځوانانوته ترپخوازيات اړين اوارزښتمن ښکاري.

کوچنيانواولويانوته دزده کړې اولوست لپاره دپښتو داوسني ليکدود له معيارسره سم دديني کتابونو برابرول دنفيس علمي ټولنې (چې يوه آزاده، ناپيلې، اسلامي، علمي اوفرهنگي ټولنه ده) ترټولو ستره هيله ده، بلکې دهمدې موخې دلاسته راوړلو په مقصديې دبنسټ ډېره ايښودل شوې ، زمونږ هيله له ميندو، پلرونو اومشرانو څخه داده چې داکتاب پر خپلو کمکيانو نه يواځې ولولي بلکې داملا په ډول يې پرې هم وليکي، څوېې له يوه پلوه املا زده شوي وي اوله بل لوري به يې دکتاب ديني مسئلې په ذهن کې دژوند ترپايه ناستې وي، همداهيله مو دافغاني مکتبونو اوليسوله مشرانو څخه هم ده چې نومورې کتاب په خپل نصاب کې داخل کړي.

ټولنه له تاسې سره ژمنه کوي چې په نږدې راتلونکي کې به (که خداى کول) ددې لړۍ يو بل کتاب د (ديني ښوونه) په نامه چې څو تنو افغاني علماوو دوه لسيزې دمخه په گډه دسړو اوميرمنو لپاره ليکلى اودعقايدو، عباداتو اواخلاقو درى بيلابيلې گټورې برخې لري له نويو زياتونو اوسمونو سره يو ځاى خپورکړي.

ديادولو وړ ده چې ټولنې دغه څېر دنوروگټورو کتابونو دژباړې ترڅنگ د (معارف القران) تفسير په ژباړه هم لاس پورې کړى ، اوس نوداهرڅه په تاسې کيږي چې څومره په خپلو لورينو، رغوونکو لارښوونو دټولنې کارونه تاند اوچټك ساتيْ، په تلو تلو کې له ټولو هغودوستانو اوملگرومننه کوو چې ددې کتاب په بشپړولو اوخپراوې کې يې راسره زيار ايستلى، په ځانگړې توگه دسعودي عربستان له مسافرورور الحاج عبدالحنان نه يو جهان مننه کوو چې ددې کتاب دخپرولولپاره يې ټولنې ته په ورين تندي پور ورکړ.

سوکاله اونيکمرغه اوسئ!

دنفيس علمي ټولنې له خوا

Download from: ketabton.com

زيری

تعليم الاسلام يا (ديني ښووني) دمولانا مفتي كفايت الله صاحب هغه اثردی چې دهند په نيمه وچه او ورته څېرمه پرتو نورو هيوادو پاكستان اوافغانستان كې يې شهرت ترهرچارسيدلی ، اوس دپښتو ژبې ته په نوي بڼه ژباړل شوی دنفيس خپروندويه علمي ټولنې له خوا خپورشوی،

كتاب په عام ډول هرچاته اوپه خاص ډول نوي ځوان كول ته ډيرگټور دی چې په ډير ساده او روان انداز كې دژوند په هره برخه كې ټول ضروري احكام دسوال اوځواب په بڼه له ځان سره لري ، دغو ارزښتونو ته په پام سره ميندو اوپلرونو ته ښايي چې ددينې مسؤليت له مخې يې پرخپلو اولادونو هلكانو اوانجونو دلوستلو گټوري پايلې اونېكمرغه راتلونكې ولوروي .

(ديني ښووني) له پورته ښېگڼو سره سره له نني مروج اوښكلي صحافت څخه هم بې برخې نه دی . چې ترډيره حده دپښتو ليكدود په معياربرابردی.

يو نامتو هندی ليكوال ددې كتاب دارزښت په اړه ليكي

اّه ..! په رښتياهم خدايه ! مورِ درته گرم يو اولادونه او تنكی ځوان نسل مودخپلې لاپروايي له امله له ديني ښوونوبې برخې اوناخبره دی، په رڼو ستر‌گو يې وينو چې ورځ تربلې د خپل خواږه پيغمبر ﷺله لارې سره نابلده كيږي اوپه نورو لاروسردي اودتعجب ځای خودادی چې لاهم دډيروپلرونو، ميندو اومشرانو سرددينې ښونوپه ارزښت اواړتيا خلاص نه دی.

خوږوميندو! پلرونو! اومشرانو!......كه چيرته نن هم دخپلو اولادونو ددينې روزنې غم ونه خورو بيابه يې كله او څه وخت خورو ؟ .... راځئ گرانو ! .... خپل كمكی ځوان نسل ستاسې په لاس كې كتاب په لوستلوددين له ضروري احكامو خبر كړو اوكه چيرته ددې كتاب يوه يوه كرښه پرې داملاپه ډول وليكئ يو خو به يې املا زده شي له بلې خوا به يې ددې كتاب هره مسئله دژوند ترپايه په ذهن كې ناسته وي اودتجربې خبره ده چې ددغه ډول بزرگانو په لاس كښلي كتابونه كه چيرته په مـاشومانو و لـوستل شي په آيـنـده كې يې له ديني بې لارۍ (انحراف) ژغوري ....."

Download from: ketabton.com

لومړۍ برخه

بســـــم الله الرحـــــمن الــــــرحـــيم

نحمدالله العلى العظيم ونصلي على رسوله الكريم:

پـوښتـــنه :ته څوك يې ؟

ځـــــواب :مسلمان.

پـوښتـــنه :د مسلمانانو د مذهب (دين) نوم څه دى ؟

ځـــــواب :اسلام.

پـوښتـــنه :اسلام څه ښونه كوي ؟

ځـــــواب :اسلام داښوونه كوي چې : خداى تعالى يودى دبندګۍ لايق يواځې هغه دى ، حضرت محمد ﷺ دالله تعالى بنده او رسول دى، قران كريم دخداى تعالى كتاب دى، اسلام رښتينى دين دى،د دنيا او اخرت ټولې ښېګنې اونېكې خبر ې اسلام ښايي.

پـوښتـــنه : داسلام كلمه كومه ده ؟

ځـــــواب :داسلام كلمه داده :

لااِلٰـهَ اِلاالله مُـحَمّـَدٌ رَّسُولُ اللهِ

ژباړه : له خداى تعالى نه پرته بل دعبادت وړ (معبود) نشته محمدﷺدالله ﷺ رسو ل دى ، دې كلمې ته كلمه طيبه اوكلمه توحيد وايې .

پـوښتـــنه :دشهادت كلمه كومه ده ؟

ځـــــواب : دشهادت كلمه داده :

اَشهَـدُ اَنَ لا الـهَ الا اللهُ وَحـدَهُ لاشَـرِيكَ لَـهُ وَاَشهَـدُ اَنَ مُـحَـمَّداًعَـبدُه و رَسُولُه

زه شاهدي وركوم چې دالله ﷻنه پرته بل خداى دعبادت وړ نشته هغه يو دى سيال نه لري، اوداشاهدي وركوم چې محمد ﷺ يې بنده او رسول دى.

پـوښتـــنه :ايمان مجمل كوم دى ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب :ایمان مجمل دادی :

امـنتُ بـالله کـماهو باسـمائـه وصفاته، وقبلتُ جـمیع احکامه

ایمان مې راوړی (باور اویقین مې کړی) پرالله باندې لکه څرنګه چې خدای تعالی هغسې دی اود هغه په هغه نومونواو صفتونو باندې مې ایمان راوړی ، اوما یې ټول حکمونه منلي دي.

پـوښتـــنه :ایمان مفصل کوم دی ؟

ځـــواب :ایمان مفصل دادي :

اَلمَنـتُ بِـاللهِ وَمَلائکتـهِ وَکُتُبِهِ وَرَسُولِـهِ وَالـیَومِ الاَخِـرِ وَالقَـدرَ خَـیرِهِ وَشَرِهِ مِـنَ اللهِ تَعـالی وَالبَعثِ بَعدِ الـمَوت

ایمان مې راوړی پرالله باندې پرملائکویې، اوپرکتابونویې او د هغه پررسولانو، دقیامت پر ورځې او په دې چې دښه اوبد تقدیر دالله تعا لی له لوري دی، او له مرګ وروسته پرژوندي کېدو باندې .

پـوښتـــنه :تاسې چا پیداکړي يئْ ؟

ځـــواب :موږ، زمونږ موراوپلار، اسمانونه، ځمکې او ټول مخلوق خدای تعالی پیداکړي .

پـوښتـــنه :خدای تعالدنیا له څه شي نه پیداکړه ؟

ځـــواب :په خپل قدرت اوحکم سره یې پیداکړې ده.

پـوښتـــنه :کـوم خلك چې الله تعالی نه مني هغوی ته څه وا یي ؟

ځـــواب : هـــغوی ته کافران وايي .

پـوښتـــنه :کوم خلك چې له الله تعالی نه پرته دنورو شیانو عبادت کوي اویادوه دری خدایان مني هغوی ته څه وايي؟

ځـــواب :داسي خلکوته مشرکان او کافران وايي .

پـوښتـــنه : مشرك ببنل کیږي اوکه نه ؟

ځـــواب :نه ! مشرك نه ببنل کـیږي ، هغه به تل ترتله په تکلیف او عذاب کې وي .

پـوښتـــنه:حضرت محمد څوك وْ ؟

ځـــواب :حضرت محمد دالله تعالی بنده ،دهغه رسول اوپیغمبر وْ مونږ یې امتیان یو .

Download from: ketabton.com

پوښتـــنه :زمونږ پیغمبر ﷺچیرې پیداشوی ؤ ؟

ځــــواب :دعربو په وطن کې دمکې معظمې یو ښار دي، په هغه کې پیداشوی ؤ .

پوښتـــنه :دده مبارك دپلاراونیکه نومونه څه وه؟

ځــــواب : دپلار نوم یې عبدالله او دنیکه نوم یې عبدالمطلب ؤ .

پوښتـــنه :زموږ پیغمبر ﷺدرتبې له لحاظه له نوروپیغمبرانولوی اوکه وړوکی دي ؟

ځــــواب :زموږ پیغمبر ﷺپه رتبه کې ترټولو پیغمبرانو ستر اود الله تعالی له ټول مخلوق نه لوی دي .

پوښتـــنه :حضرت محمد ﷺ عمر چیرې تېرکړی ؤ ؟

ځــــواب :تردرې پنځوسو (53) کالوپورې په خپل ښار، مکه معظمه کې واوسیده اوله هغه وروسته دالله تعالی له حکم سره سم مدینې منورې ته ولاړ ،لس (10) کاله یې هلته تېر کړل او د درشپیتو (63) کالو په عمر له دنیا څخه ولاړ .

پوښتـــنه :که چیرې یو څوك حضرت محمد ﷺ نه مني هغه څرنګه دی ؟

ځــــواب :څوك چې حضرت محمد ﷺ دخداتعالی رسول نه بولي

هغه هم کافردی .

پوښتـــنه :دحضرت محمد ﷺ دمنلو مطلب څه دی ؟

ځــــواب :دحضرت محمد ﷺ دمنلو مطلب دادی چې : سړی په دې یقین وکړي چې هغه ﷺ دخدای تعالی رالیږل شوی پیغمبر دی اوپه دې یې عقیده وي چې دی مبارك له خدای تعالی نه وروسته ترټول مخلوق غوره دی اودده سره مینه ولري، دحکمونو پیروي یې وکړي

پوښتـــنه :داڅرنګه معلومه شوه چې حضرت محمد ﷺدخدای تعالی پیغمبردی ؟

ځــــواب : داسې ښه ښه کارونه یې وکړل، اوداسې خبرې یې خلکوته وښودلې چې له پیغمبرپرته یې نه بل څوك ښوولای شي ، اونه یې کولای شي.

پوښتـــنه : داڅرنګه معلومه شوه چې قران کریم دخدای تعالی کتاب دی ؟

ځــــواب :حضرت محمد ﷺ فرمایلي دي چې قران کریم د الله تعالی کتاب دی او پر ما باندې یې نازل کړی .

پوښتـــنه : قرانکریم پر پیغمبر ﷺپه یوه واراو که لیږ لیږ نازل شوی ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب : هو! لیږلیږنازل شوی، کله یوایت، کله دوه،کله څلور آیاتونه اوکله هم بشپړسورت، څومره به چې ورته ضرورت وْ هغومره به نازلېده .

پـوښتـــنه : په څومره وخت کې ټول قران کریم نازل شو.؟

ځـــواب :په درویشت (23) کاله کې.

پـوښتـــنه :قران کریم څه ډول نازلیده ؟

ځـــواب :حضرت جبرائیل ؑ به راغی ده مبارك ته به یې آیت یا سورت تیراوه، ده مبارك به اوریده، یا داوه به یې لیکونکی به یې راوغوښت په هغه به یې ولیکه .

پـوښتـــنه :ده مبارك خپله ولې نه لیکه ؟

ځـــواب :ځکه چې دی مبارك " أمي" وْ.

پـوښتـــنه : امي چاته وایي ؟

ځـــواب :دچا چې لیك لوست زده نه وي هغه ته " امي " وایي که څه هم پیغمبر ﷺ په دنیا کې دچا څخه علم زده کړې نه وْ خو بیا هم خدای تعالی ده مبارك ته ترټول مخلوق نه زیات علم ورکړې وْ .

پـوښتـــنه : حضرت جبرائیل څوك وْ ؟

ځـــواب : ملائیکه ده،پیغمبرانوته به یې دالله تعالی حکمونه راوړل .

پـوښتـــنه :مسلمانان دالله تعالی بندګي څرنګه کوي ؟

ځـــواب :1ـ لمونځ کوي 2ـ روژه نیسي 3ـزکات ورکوي 4ـحج کوي .

پـوښتـــنه :لمونځ څه ته وایي ؟

ځـــواب :لمونځ دالله تعالی دعبادت او بندګۍ یوه خاصه طریقه ده چې الله تعالی په قران کریم کې او رسول الله ﷺ په حدیثونوکې مسلمانانوته ښودلې ده.

.پـوښتـــنه :دبندګۍ هغه طریقه څه ډول ده کومې ته چې لمونځ وایي ؟

ځـــواب :په کور یا په جومات (مسجد) کې خلك دالله تعالی په وړاندې لاس په نامه درېږي قران شریف وایي دالله تعالی ستاینه کوي، دهغه لویي اوتعظیم بیانوي، اودهغه په وړاندې ټیټیږي ،سر په ځمکه ږدي، دهغه لویي او خپله عاجزي ښکاروي .

Download from: ketabton.com

پـوښتــــنه : خدای تعالی لمونځ کونکی په جومات کې ښه ويني اوکه په کورکې ؟

ځــــواب :خدای تعالی ته لمونځ کونکی هر ځای ويني،په جومات کې وې اوکه په کورکې ، خو په جومات کې لمونځ کول ډير زيات ثواب لري.

پـوښتــــنه :له لمانځه مخکې چې خلك مخ لاسونه اوپښې مينځي هغه ته څه وايي ؟

ځــــواب :هغه ته اودس وايي له اوداسه پرته لمونځ نه کيږي .

پـوښتــــنه :په لمانځه کې کوم لورته مخ کول پکاردي ؟

ځــــواب :لويديز لور ته (کومې خواته چې لمر لويږي).

پـوښتــــنه : ولې په لمانځه کې دلويديزلورته مخ گرځوو؟

ځــــواب :دمکې معظمې په ښار کې دخدای تعالی کور چې کعبه يې بولې هغې ته مخ گرځول ضروري دي (هغه زموږ دښار "دهلي" لويديز لورته ده)؛ ځکه خوخلك دلته دلويديځ لورته لمونځ کوي.

پـوښتــــنه :په لمانځه کې چې خلك کوم لورته دريږي هغه ته څه وايي؟

ځــــواب : قبله ورته وايي .

پـوښتــــنه :په شپه او ورځ کې څو واره لمونځ کيږي ؟

ځــــواب :په شپه اوورځ کې پنځه وخته لمونځ فرض دی .

پـوښتــــنه :هغه پنځه وختونه کوم دي ؟

ځــــواب:

_1دسهار(فجر) لمونځ چې دسهار په وخت له لمرختومخکې کيږي.

_2دماسپښين (ظهر)لمونځ: چې دزوال (دسيوري له له ماتېدو) نه وروسته کيږي .

_3دمازديگر(عصر) لمونځ: چې له لمر لويدو يو نيم يا دوه ساعته مخکې کيږي .

_4دماښام (مغرب)لمونځ: چې تر لمر لويدو وروسته کيږي.

_5دماخستن (عشاء)لمونځ: چې له لمر لوېدو يونيم يا دوه ساعته وروسته کيږي.

پـوښتــــنه :آذان څه ته وايي ؟

Download from: ketabton.com

ځــــــواب :کله چې دلمانځه وخت راشي له لمانځه لړ مخکې يو سړي دربړي په زوره زوره داتوري وايي:

اللهُ اَکبـر اَللهُ اَکبـَر

خدای ډېرلوی دی خدای ډېرلوی دی

اَللهُ اَکبـَر اَللهُ اَکبـَر

خدای ډېر لوی ده خدای ډېرلوی دی

اَشـهَـدُ اَنَّ لاّ اِلَـه اِلاّالله

شاهدي ورکوم چې دالله Y نه پرته بل هيڅ يو معبود نشته.

اَشـهَـدُ اَنَّ لاّ اِلَـهَ اِلاّاللهُ

شاهدي ورکوم چې دالله Y نه پرته بل هيڅ يو معبود نشته.

اَشهَـدُ اَنَّ مُـحَـمَّـد رَسُـولُ الله

شاهدي ورکوم چې محمد eدالله Yرسول دی

اَشهَـدُ اَنَّ مُـحَـمَّـد رَسُـولُ الله

زه شاهدي ورکوم چې محمد eدالله Yرسول دی

حَـيّ عَـلىالصَّـلاى حَـيّ عَلَى الصَّلاى

لمانځه ته راشئ لمانځه ته راشئ

حَـيّ عَلَـى الـفَلاح حَـيّ عَلَى الفَلاح

کاميابي ته راشئ کاميابي ته راشئ

اَلله اَکـبـَر اللهُ اَکـبـَر

خدای ډېر لوی دی خدای ډېر لوی دی

لااِلــــه الاّ الله

دالله نه پرته هيڅګوک دعبادت لايق نشته

Download from: ketabton.com

دي الفاظو ته اذان وايي.

دسهار په أذان کې د حيّ على الفلاح نه وروسته الصلاۃ خير مّن النّوم (لمونځ له خوبه ښه دي) ويل کيږي.

پوښتنه :تکبير (اقامت) څه ته وايي ؟

ځواب :کله چې لمانځه ته خلك دريږي نو دلمانځه له پيل کيدو مخکې يو سړي هاغه کلمې وايي کومې چې په اذان کې ويل کيږي، همدې ته اقامت اوتکبير وايي.

خوپه اقامت کې له حيّ عَلَى الفَلاح وروسته قـدقامت الصّلاۃ وه واري داذان کلمو زياتې ويل کيږي.

پوښتنه :څوك چې آذان يا تکبير وايي هغه ته څه وايي ؟

ځواب :څوك چې آذان کوي هغه ته " موْذن" (اذان کونکی) اوڅوك چې تکبير وايي هغه ته " مکبر " (تکبيرويونکی)وايي.

پوښتنه :ډيرخلك چې په ګډه لمونځ کوي لمونځ ورکونکي ،لمونځ کوونکو اوهماغه لمانځه ته څه وايي ؟

ځواب :کله چې ډيرخلك په ګډه لمونځ کوي هغه لمانځه ته دجمعې (جماعت) لمونځ وايي، لمونځ ور کوونکي ته امام اولمونځ کوونکو ته مقتديان وايي.

پوښتنه :څوك چې يواځې لمونځ کوي هغه ته څه وايي ؟

ځواب :يواځې لمونځ کوونکي ته (منفرِد) وايي.

پوښتنه :داسې ځای ته چې خاص دلمانځه لپاره جوړوي اوخلك پکې لمونځ کوي څه بلل کيږي ؟

ځواب :هغه ته جومات (مسجد) وايي.

پوښتنه :څوك چې جومات ته لاړ شي هلته بايدڅه وکړي ؟

ځواب :په جومات کې دې لمونځ وکړي، قرآن شريف دې ووايي، يا دې يوه بل ذکر وکړي اويادې په ادب سره غلی کېني، په مسجد کې لوبې ، ټوپونه ، شور ، اوددنيا خبرې کول بد کاردی.

پوښتنه :لمونځ څه ګټې لري ؟

ځواب : لمونځ ډيرې ګټې لري يو څو يې تاسو ته درښايو:

_1دلمونځ کونکي انسان بدن او کالي تل پاك او صاف وي.

Download from: ketabton.com

_2له لمونځ کونکي څخه خدای تعالی خوښ او خوشحاله وي.

_3دلمونځ کونکي څخه حضرت محمد eهم خوښ اوخوشحاله وي.

_4لمونځ کونکي دخدای تعالی په نزد ښه وي.

_5دلمونځ کونکي سرې عزت خلك په دنیا کې هم کوي.

_6لمونځ کونکی له ډیرو ګناهونو ساتلی وي.

_7لمونځ کونکی انسان خدای تعالی له مرګ وروسته په راحت کې کوي.

پـوښـتـــنه :په لمانځه کې چې کوم کلمات ویل کیږي ، د هغو نومونه اوهغه کلمات څه دي ؟

ځـــــواب :په لمانځه کې چې کوم کلمات ویل کیږي د هغو ټولو نومونه او الفاظ دادي :

تکبیر

الله اکـبـر

خدای ډیر لوی دی.

ثـنـــاء

سُبحَانَكَ اللّهُمَ وَبِحَمدِكَ وَتَبارَكَ اسمُكَ وَ تَعالَىٰ جَدُّكَ وَلاَ الَهَ غَيرُكَ

ژباړه : ای الله ! ستاینه او ثنا یواځې ستاله پاره ده اونوم دې مبارك دی ، شان دې لوړ دی او پرته له تا بل معبود نشته.

تعـــــوذ

اَعُوذُ بِالله مِنَ الشَّيطَانِ الرَّجِيم

ژباړه : زه خدای ته پناه وروړم چې له رټلي شيطانه مې وژغوري.

تـــسمیه

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ژباړه : دهغه خدای په نامه شروع کوم چې لورونکی اومهربانه دی.

Download from: ketabton.com

سورت فاتحه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ
أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

ژباړه :دټول عالم رب او پالونکي ته ثناده چې لورونکی اومهربانه دی ، دقیامت دورځې خاوند دی .

خدایه! یواځې ستا عبادت کوو اویواځې له تانه مرسته غواړو ، موږ ته نیغه(سمه)لار راوښیه، دهغولارچې تاپرې نعمتونه لورولي دي ، نه دهغو لارچې ته ورته قهرېدلی یې ، اونه هم دبېلارو خلکو لار.

سورت کوثر

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

ای پیغمبره ! له شکه پرته مو کوثر(حوض) درکړی، خپل خدائته لمونځ اوقرباني کوه ، ستا دښمن بې نومه اوبې نښانه دی .

سورت اخلاص

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

ژباړه :ای پیغمبره! دوی تهووایه چې خدای یو دی ، خدای بې نیازه دی ، نه له ده څخه څوك پیداشوي اونه دی له چا څخه پیداشوی ، اونه یې څوك سیال شته.

سورت فلق

Download from: ketabton.com

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ﴿١﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِن
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى
ٱلْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

ژباړه : ای پیغمبره ! په دعاء کې داسې ووایه : چې زه پناه غواړم په رب دسباځیرونکي ، له شره د مخلوق، اوله شره د تیارې شپې چې تکه توره شي اوله شره د پوکي کوونکو ساحرانو ښځو چې پوکول کوي په غوټو کې.

سورت الناس

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَٰهِ
ٱلنَّاسِ ﴿٣﴾ مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ ٱلَّذِى
يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ ﴿٥﴾
مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ﴿٦﴾

ژباړه : ای پیغمبره !په دعاء کې داسې ووایه چې: پناه غواړم په رب دټولو خلکو ، په خاوند دټولوخلکو، په معبود دټولو خلکو ، له شره دهغه وسوسه اچونکي تښتېدونکي (شیطان)چې دخلکو په زړونوکې وسوسه اچوي ، دغه وسوسه اچونکي له پیریانو څخه وي ، اوکه له انسانانو څخه وي.

درکوع تسبیح

سُبحَـانَ رَبيِّ العَـظِيم

زما ستر رب ته پاکي ده.

دقومې (له رکوع څخه دولاړېدو) تسمیع

َسـمِعَ اللهُ لِـمَن حَمِـدَه

الله دثنا ویونکو ستاینه واورېده.

دقومې تحمید

رَبَّــنَا لَكَ الـحَـمدُ

Download from: ketabton.com

ربه ټولې ستاينې ستالپاره دي.

دسجدې (په ځمکه دسر کيښودو) تسبيح

سبُحَن رَبيِّ الاَعلَى

زما درب شان ډير لوى دى.

تشهد (التحياتِ)

التّحِيّاتُ لِلّهِ وَالصَّلَوَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ اَلسّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَاالنبيُّ وَ رَحمَىِ اللهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَينَا وَ عَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ، اَشهَدُ اَن لاَ اِلهَ اِللااَلهُ وَاَشهَدُ اَنَّ مُحَمَداً عَبدُه وَرَسُولُهُ.

ژباړه: ثنا اوستاينې خداى ته دي اوهم پاكې ، اى نبي! پرتا دې سلام ،دخداى رحمت اوبركتونه وي . پرموږ اودخداى پرنيكو بنده ګانو دې سلام ي ، شاهدې وركوم چې بې له خدايه بل معبود نشته او شاهدې وركوم چې محمد e دخداى بنده اورسول دى .

درود شريف

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَدٍ وّعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيتَ عَلَى اِبرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ اِبرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيد، اَللّهُمَ بَارِك عَلَى مُحَمَّدٍ وَّعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَما بَارَكتَ عَلَى اِبرَاهِيمَ وَ عَلَى آلِ اِلبرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.

ژباړه: يا الله ! پرمحمد eاودهغه پركورنۍ رحمت ووروه ، لكه پرابراهيم u اودهغه پركورنۍ دې چې لورولى وْ ، بيشكه ته ستايلى اولوى يې . يا الله ! پرمحمد e اودهغه پركورنۍ بركتونه واوروه ، لكه پرابراهيم u اودهغه پركورنۍ دې چې ورولې وْ ، بيشكه ته ستايلى او لوى يې.

له درود وروسته دعاء

اَللّهُمَ رَبَّنَا آتِنَافِي الدُّنيَا حَسَنَى وَّفِي الآخِرَى حَسَنَى وَّقِنَا عَذَابَ النَّار

ژباړه :يا الله موږ ته په دنيا كې نعمت اوپه آخرت كې جنت راكړه اوددوزخ له اوره مو وساته.

په ځينو روايتونوكې دادعا هم راغلې ده:

اَللَّهُمَّ انيِّ ظَلَمتُ نَفسِي ظُلماً كَثِيراً وَّلاَيَغفِرُالذُّنُوبَ الا اَنتَ فَاغفِرلِي مَغفِرَى مِّن عِندِكَ وَارحَمنِي اِنَّكَ اَنتَ الغَفُورُ الرَّحِيم

Download from: ketabton.com

ژباړه : یا الله ما پرځان ډیرظلم کړی دی او بیشکه چې له تا پرته څوك ګناوې ښښلی نه شي ، نو ماله خپل لوري وښښه،او راباندې ورحمیږه بې شکه ته ښښونکی اولوروونکی یې.

ســــــــلام

اَلسَّـلامُ عَـلَیـکُم وَ رَحـمَیٰ اللهِ

پرتاسو دې سلام اودخدای رحمت وي.

له لمانځه وروسته دعاء

اَللّٰهُـمَّ اَنتَ السَّـلاَمُ وَ مِـنكَ السَّـلاَمُ تَبـارَكـتَ يَا ذَاالـجَـلالِ وَالاِكـرَام

ژباړه : یا الله! سلامتي ورکونکی یواځې هم ته یې او سلامتي ستا له لوري وي ، ډېر برکت ښتن دلویي اوعزت خاوند یې.

دعاء قنوت

اَللَّهُمَّ اِنَّا نَستَعِينُكَ وَنَستَغفِرُكَ وَنُمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيكَ وَنُثنِي عَلَيكَ الـخَير، وَنَشـكُرُكَ وَلاَنَكفُرُكَ، وَنـخلَعُ وَ نَترُكُ مَن يَّفجُرُكَ ،اَللَّهُمَّ اِيَّاكَ نَعبُدُ وَلَكَ نُـصَلِّي وَنَسجُدُ وَاِلَيكَ نَسعَی وَنَحفِدُ وَنَرجُوا رَحـمَتَكَ وَنَخشَی عَذاَبَكَ اِنَّ عَذَابَكَ بِالكُفَّارِ مُلحِق

ژباړه :یا الله ! موږ له تانه مرسته غواړو ، اوله تانه ښښنه غواړو اوپرتا ایمان لرو ، پرتا توکل کوو ، ستا غوره ستاینه کوو، ستا شکر ادا کوو، ستا ناشکرې نه کوو، له هغه چا سره پریکون اوداړیکو شلون کوو چې له تاسره پریکون کوي
.

یاالله ! یواځې ستاعبادت اوستا لمونځ کوو، تاته سجده کوو، ستاپرلور پنا دروړو ، درمنډې وهو ، یواځې ستادرحمت هیله من یو ، ستاله عذابه ویریږو، اوبې شکه ستا عذاب کافرانو ته رسیدونکی دی .

داوداســــــه طـریــقه

پـوښـتــنه :اودس څه ډول کول په کاردی ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب : په پاك لوښي كې پاكې اوبه را واخله، پرپاك صاف او لوړ ځای كښينه، په اوداسه كې قبلې ته مخامخ كيناستل غوره دي ، خوكه چيرته مو كه نه وه هيڅ زيان نه لري ، لستوڼي ترڅنګلو پورې پورته كړه، بيا بسم الله ووايه، اودواړه لاسونه ترمړوندو پورې ومينځه، بیادری واري په خوله اوبه ورغړوه، مسواك ووهه، كه مسواك نه وي نوګوته په غاښوپورې وموښه ، بيا دری ځله پزې ته اوبه واچوه ، دچپه لاس په خچڼه ګوته پزه پاكه كړه ، دری ځله مخ ومينځه ، خو مخ ته په تيزي سره اوبه مه اچوه ، بلكې په كرارسره تندې ته اوبه واچوه اومخ ومينځه.

دويښتانو دشنه كېدو له ځايه نيولې دزنې تر لاندې برخې پورې ، اوديوه غوږ څخه تربل غوږ پورې مخ مينځل پكاردي ، بيا له څنګلو سره دري واري دواړه لاسونه ومينځه ، لومړی ښی لاس دری واري بيا چپه لاس دری واري مينځل په كاردي .

بيا لاس په اوبو لوند كړه دسر مسح وكړه ، اود غوږو مسح وكړه ، بيا د ورميږ (غاړه) مسح وكړه ، اويواځې پې يوځل كول په كاردي . دری ځله دواړه پښې له ښېړيو سره ومينځه ، لومړی دښی بيا چپه پښې مينځل په كاردي .

دلـمـانـځـه طـريـقـه

پـوښـتـــنـه :دلمونځ كولو طريقه څه ده ؟

ځـــــواب : دلمانځه دكولو طريقه داده چې:

كله چې اودس وكړې ، پاك كالی واغونده ، پرپاك ځای قبلې ته مخامخ ودريږه ، دلمانځه نيت وكړه ، دواړه لاسونه غوږوته يوسه او " الله اكبر" ووايه ،اوبيا لاسونه دنامه دغوټې لاندې داسې وتړه چې دښي لاس ورغوی دچپ لاس پرخپړه راشي .

په لمانځه كې په ادب سره ودريږه يوې بلې خواته مه ګوره دالله تعالی لورته ځيراوسه ، لاسونه چې وتړې لومړی داثناء ولوله :

سُـبحَانَـكَ اللـّهُمَ وَبِحـَمدِكَ وَتَبـارَكَ اسـمُكَ وَ تـعَالَیَ جَـدُّكَ وَلاَ اِلَـهَ غَـيرُكَ

بيا تعوذ (اعـوذ بالله من الشّيطان الرّجيم) او تسميه (بسم الله الرّحـمن الرّحيم) او الحمد لله ولـوله ، الحمد لله چې كله خلاصه كړې، نو په كراره آمّين (خدايه زما دعا قبوله كړې) ووايه ، په دې پسې سورت اخلاص يا بل سورت چې ياد دې وي ووايه ، بيا " الله اكبر" ووايه ركوع ته كښته شه ، په ركوع كې ځنګنونه په دواړه ورغوو ونيسه.

Download from: ketabton.com

درکوع تسبيح (سُبحانَ ربيّ العظيم) درى وراه يا پنځه واره وايه ، بيا تسميع (سمِع اللهُ لمن حمده) هم وايه ، بيا تکبير ووايه اونيغ ودرېږه ، تحميد (ربّنا لك الحمد) هم ووايه، بيا تکبير ووايه ، سجدې ته داسې لاړشه چې لومړى دواړه ځنګنونه پرمځکه ولګوه، دواړه ورغوي کښېږده، پزه ، تندى اومخ مو بايد ددواړو لاسو ترمنځ د سجدې پرځاى وي ، دسجدې تسبيح (سبحان ربيّ الاعلى) درى يا پنځه وارې ووايه، بيا تکبير ووايه اوله سجدې راپاڅه نيغ کينه ،تکبير ووايه دوهمه سجده هم په همغه ځېر وکړه، بياوايه پورته شه ، د ولاړېدو په وخت کې پرمځکه لاسونه مه لګوه .

په سجدو سره يو رکعت پوره شو او س نو دوهم رکعت پيل کړه ، بسم الله او الحمد لله ووايه او يو بل سورت هم ورسره ووايه ، بيا رکوع ، قومه اودواړه سجدې وکړه ، کېنه ، اول تشهد بيا درود شريف ووايه ، او بيا لومړى ښي لور، بياچپ لورته مخ واړوه ، اوس نو دوه رکعته لمونځ پوره شو .

له سلام ګرځولو وروسته اَللّٰهُمَّ اَنتَ السَّلاَمُ وَمِنكَ السَّلاَمُ تَبَارَکتَ يَا ذَاالـجَلاَلِ وَالاکرَام ووايه ، او لاس پورته کړه دعاء وکړه خو ډير يې مه پورته کوه داسې چې تراوږو دې پورته شي دعا چې کله خلاصه کړې دواړه لاسونه پرمخ تېرکړه .

پوښتنه :ددوو سجدو په منځ کې اويا هم دتشهد د ويلو په حالت کې څه ډول کيناستل په کار دي ؟

ځواب : ښې پښه بايد ولاړه اودګوتو مخ يې دقبلې لورته وي اوچپه پښه دې څملوه پرې کينه دناستې په حال کې دواړه لاسونه په ځنګنونو ايښودل پکاردي .

پوښتنه :دامام، مقتدي، اومنفرد (يواځې لمونځ کونکى) په لمانځه کې څه فرق دى ؟

ځواب : دامام، مقتدي اومنفرد په لمانځه کې لږ فرق شته ، يو فرق دادى چې : امام او منفرد دواړه په اول رکعت کې له ثنا وروسته اعوذ بالله او بسم الله او الحمدلله شريفه او سورت ټول پوره وايي ، اوپه دوهم رکعت کې هم بسم الله او الحمدلله شريفه اوسورت پوره وايي خو مقتدي به يواځې په لومړي رکعت کې ثنا وايي اونور په دواړو رکعتونو کې پټه خوله ولاړ وي .

دوهم فرق دادى چې : درکوع څخه دولاړېدو په وخت کې امام اومنفرد دواړه" سمع الله لمن حمده " وايي اومنفرد دتسميع سره تحميد هم ويلاى شي، خو مقتدي ته يواځې " ربنالك الحمد" ويل پکاردي .

پوښتنه :که لمونځ درى يا څلور رکعتي وي نو بيا څه ډول کيږي ؟

ځواب :دوه رکعته لمونځ خو بايد همغسې وکړي څرنګه چې پورته تير شو خوپه اوله قعده کې دې له التحيات اوياتشهد نه وروسته درود شريف نه وايي ، بلکې " الله اکبر" دې ووايي او پورته دې شي .

Download from: ketabton.com

که لمونځ واجب یاسنت یا نفل وي نو پاتې دوه رکعته دې د مخکني دوو رکعتو نو په څېروکړي ، او که چيرې فرض وي نو په دريم اوڅلورم رکعت کې له " الحمدلله" نه وروسته دې سورت نه وايي ، اوپاته نوردې دهمغو پخوانيو دوو رکعتونو په څير وکړي .

پـوښـتـنه :آیا سنت او یانفل لمونځ دري رکعته هم کيږي؟

ځــواب : نه ! سنت يا نفل لمونځ درى رکعته نه کيږي دوه ياڅلور رکعته کيږي .

پـوښـتـنه :درکوع کولو سهي طريقه څرنګه ده ؟

ځــواب :رکوع داسې باید وشي چې ملاله سر سره يو برابر وي ،داسې چې سر نه له ملالوړ اونه ټيټ وي ، او دواړه ځنګلې باید له خېټې او تشيو نه لرې وي ، او ځنګنونه باید په خپرو ټينګ ونيسې.

پـوښـتـنه :دسجدې سهي طريقه څرنګه ده ؟

ځــواب : سجده داسې پکار ده چې خپرې پر مځکه وي او مړوندونه اوځنګلې دمځکې څخه پورته وي، نس (ګيده) دې دورنو څخه لرې او لاسونه دپښو څخه جلا وي.

پـوښـتـنه :له لمانځه وروسته په ګوتو باندې دشمير په وخت څه ویل کيږي ؟

ځــواب : " سبحان الله " (33)واره الحمدلله " (33)واره ، " الله اکبر" (33) واره ويل کيږي چې ډير زيات ثواب لري .

اســــلام كلــمې

اولــه : كـلـمهٔ طـيبـه

لااِلـهَ اِلااللهُ مـُحَـمّـَدٌ رَّسُـولُ اللهِ

له خدای تعالی نه پرته بل دعبادت وړ (معبود) نشته محمدeالله Y رسو ل دی .

دوهــمه : د شـهادت كـلـمـه

اَشهَـدُ اَنَ لا الـهَ الا اللهُ وَحـدَهُ لاشَـرِيكَ لَـهُ وَاَشهَـدُ اَنَ مُـحَـمَّداًعَـبدُه و رَسُولُه

Download from: ketabton.com

ژباړه : زه شاهدي ورکوم چې داللهYنه پرته بل خدای دعبادت وړ نشته هغه یو دی سیال نه لري، اوداشاهدي ورکوم چې محمد e یې بنده او رسول دی.

دریـمـه : د تـمجـید کـلـمـه

سُبحَانَ اللهِ وَالـحَمدُللهِ وَلا اِلَهَ اِلااللهُ وَاللهُ اَكبَرَ وَلاحَولَ وَلا قُوَّةَ اِلا بِاللهِ العَلي العَظِيم

ژباړه : خدای Y پاك دی ستاینې هغه لره دي له خدایه پرته دعبادت وړ بل ذات نشته ، خدای Y لوی دی له ګناوو دساتنې اود نیکو کارونو دکولو توفیق یواځې هغه ورکوي هغه دلويي او شوکت څښتن دی .

څـلورمـه : دتـوحیـد کلـمـه

لااِلَهَ اِلااللهُ وَحدَهُ لاشَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الـحَمدُ يُحيِى وَيُمِيتُ وهو حيّ لا يمُوتُ اَبداً اَبداً ذُوالجَلالِ وَالاكرَامِ بِيَدِهِ الـخَير وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيءٍ قَدِير.

له خدایه پرته دعبادت وړ بل ذات نشته ، سیال نه لري پاچاهي اوستاینې هغه لره دي، ژوندي کول اومړه کول یې په واك کې دي ، تل ترتله به ژوندی وي، دعزت اوشوکت څښتن دی او ښېګنه یې په واك کې ده ، په هرڅه قادر دی.

پـنـځـمـه کـلـمـه : د اسـتـغـفا ر کـلـمـه

اَستَغفِرُاللهَ رَبيِّ مِن كُلِّ ذَنبٍ اَذنَبتُهُ عَمَداً اَوخطاً سِرّاً اَوعَلانِيَةً وَاَتُوبُ اَلَيهِ مِنَ الذَّنبِ الذِي اَعلَمُ وَمِنَّ الذَّنبِ الذِّي لا اَعلَمُ اِنَّكَ اَنتَ عَلّامُ الغُيُوبِ وَسَتَّارُ العُيُوبِ وغَفّارُ الذُّنوُبِ وَلاحَولَ وَلاقُوَّةَ اِلا بِاللهِ العَلّيِ العَظِيم.

ژباړه : زه له هغه ذاته ښننه غواړم چې زما خدای دی، له هرې هغې ګنا څخه چې په قصداويا مې په هېره سره کړې وي ، دهغه په درباركې له هرې ګناڅخه چې ماته معلومه وي اويا نه وي توبه باسم

په تحقيق سره خدايه ! په پټو رازونو خبر يې ! دعيبونو پټوونكى، دګناوو ښښونكى يې ! له ګناڅخه دساتنې اوښوكارونودكولو توفيق یواځې ته ورکوې! په تحقیق سره دلويي اوشوکت څښتن يې !

شپـږمـه : لـه كفره دبـې زارۍ كلـمـه

اَللَّـهُمَّ اِنيِّ اَعُـوذُبِكَ مِنَ اَن اُشرِكَ بِكَ شَياً وَاَنَا اَعلَمُ بِهِ وَاَستَغـفِرُبِكَ لِما لا اَعلَمُ بِهِ تُبـتُ عَنـهُ وَتَبرات‏ُ مِنَ الكُـفرِ وَالـشِركِ وَالكَـذبِ وَالغِيبَةِ وَالبِـدعَـةِ وَالنَمـيمَـةِ وَ الفَـواحِشِ وَالبُهـتَانِ وَالـمعاصِي كُلِّهَا وَاَسلَمتُ وَاَقُـولُ لا اِلَهَ اِلااللهُ مُـحَمَّـدٌ رَّسُولُ اللهِ

Download from: ketabton.com

خدایه ! زه پرتا پنا غواړم له دې څخه چې له تاسره بل څه سیال وګڼم اوزه پرې پوهېږي اوله هغه شرك څخه چې پرې نه پوهیږم خدایه تاته توبه باسم له هر کفر، شرك، درواغو، غیبت ، بدت، چغل خوري، سپکوسپورو، تور لګولو اوټولو ګناوو څخه، اوماایمان راوړی اووایم چې : له خدای تعالی نه پرته بل دعبادت وړ (معبود) نشته محمدeدالله Yرسو ل دی.

Download from: ketabton.com

دوهمه برخه

لومــړۍ ځـــانـګه

تـعلـیـم الایمان

داسلامي عــقایـدو زده کړه

بســـم الله الرحـــمن الـــرحــیم

نحمدالله العلی العظیم ونصلي علی رسوله الکریم

پـوښــتنه :داسلام بنیاد پر څو شیانو ولاړ دی ؟

ځـــواب : داسلام بنیاد پر پنځو شیانو ولاړ دی.

پـوښــتنه :هغه پنځه شیان چې داسلام بنیاد پرې ولاړ دی کوم کوم دي ؟

ځـــواب :هغه پنځه شیان دادي:

اول : کلمهْ طیبه یا کلمه شهادت مطلب دا چې په زړه سره منل اوپه ژبه یې اقرار کول.

دوهم : لمونځ کول.

دریم : زکات ورکول.

څلورم : دروژي په میاشت کې دروژې نیول.

پنځم : حج کول.

پـوښــتنه :کلمهْ طیبه کومه ده اومعنی یې څه ده ؟

ځـــواب :کلمهْ طیبه داده:

لاا له الاالله محمد رسول الله

Download from: ketabton.com

او مطلب يي دادي چې دالله تعالی نه پرته بل هيڅ څو ك دعبادت وړ نشته او حضرت محمد e دالله تعالی راليږلي رسول دی.

پـوښــتنه :دشهادت کلمه کومه اومعنی يي څه ده ؟

ځـــواب :د شهادت کلمه داده:

اشهـد انّ لاّ اله الاّالله واشهـد انّ مـحمّـداً عبده ورسـوله

او معنی يي ده چې: زه شاهدي ورکوم چې دالله تعالی نه پرته دعبادت وړبل هيڅوك نشته او شاهدي ورکوم چې حضرت محمد e دالله تعالی بنده اورسول دي.

پوښتنه : دکلمې دمعنااومطلب له پوهيدلوپرته يواځې يې په ژبه ويلوسره سړی مسلمانيدای شي ؟

ځواب : نه ! بلکې په معنا پوهيدل اوپه زړه سره يقين کول اوپه ژبه يې اقرار کول ضروري دي.

پوښتنه : په زړه سره يقين اوپه ژبه اقرار کولو ته څه وايي ؟

ځواب : ايمان وايي.

پوښتنه :گونگی چې په ژبه اقرار کولای نه شی هغه به څه ډول ايمان راوړي ؟

ځواب : دخدايي عذر له امله دهغه اشاره هم کافي بلله کيږي معنا داچې : هغه دې په اشاره سره داوښيي چې الله تعالی يو دی اوحضرت محمد eدخدای تعالی پيغمبر دی.

پوښتنه : دمسلمانانو لپاره پرڅو خبرو ايمان لرل ضروري دي ؟

ځواب : پراوو "7 "خبرو ، چې يادونه يې په ايمان مفصل کې راغلې:

اَمَنـتُ بِـاللهِ وَمَلائکتـهِ وَکُتُـبهِ وَرَسُولِـهِ وَالـيَومِ الاَخِـرِ وَالقَـدرَ خَـيرِهِ وَشَرِهِ مِـنَ اللهِ تَعـالی وَالبَعثِ بَعدِ الـمَوت

ايمان مې راوړی پرالله Y باندې پرملائکوې، اوپرکتابونوې او د هغه پررسولانو، دقيامت پر ورځې او په دې چې دښه اوبد تقدير دالله تعا لی له لوري دی، او له مرگ وروسته پرژوندي کيدو باندې.

دخدای تعالی په هکله دمسلمانانوعقيده

Download from: ketabton.com

پوښتنه : دخدای تعالیپه هلکه دمسلمانانو عقیده باید څه ډول وي ؟

ځواب : مسلمانان باید داعقیده ولري چې:

-1خدای تعالی یو دی.

-2یواځې همغه دعبادت اوبندګۍ وړ دی اوله هغه پرته دبندګۍ وړ بل هیڅوك نشته.

-3هغه سیال نه لري.

-4له هرڅه خبر دی هیڅ شی ترینه پټ نه دي.

-5دپوره طاقت اوقدرت خاوند دی.

-6ځمکه، آسمان، سپوږمۍ، لمر،ستوري، ملائکې،انسانان، پیریان، او لنډه داچې ټول جهان یواځې هغه Y پیداکړی اوهغه یې مالك دی

-7مرګ اوژوند دهغه له لورې دي، یعنې دټول مخلوق ژوند اومرګ دهغه په واك کې دي.

-8هغه Y ټول مخلوق ته روزي ورکوي.

-9خوراك، څښاك او خوب نه کوي.

-10تل وْ اوتل ترتله به وي.

-11هغه Y هیچا پیداکړی نه دی.

-12نه یې پلار شته نه زوی ، نه لور، نه ښځه ، اونه هم له چاسره دغه ډول خپلوي لري ، له دارنګه ټولو خپلولیو څخه پاك دی.

-13هرڅه ده ته محتاج دي، خودی هیچا ته محتاج نه دی اوهیڅ شي ته اړتیانه لري.

-14بې مثله دی هیڅ یو شی یې په څېر نه د ي.

-15له ټولو عیبونوپاك دی.

-16دمخلوق په څېر لاس، پښې، پزه او غوږونه نه لري.

-17ملایکې یې پیداکړي اوددنیا په بیلابیلو کارونویې ګمارلې.

Download from: ketabton.com

-18دخپل مخلوق دلارښوونې (هدايت) لپاره يې پيغمبران راليږلي، څو خلکو ته رښتيني لار (دين) ور وښيي، ښې خبرې ورزده اوله بدو يې منع کړي.

ملا ئـکـې (فـرښتـې)

پـوښـتنه :ملائکې څوك دي ؟

ځــواب :ملائکې دالله تعالی يو جلا مخلوق دي له نوره يې پيدا او زموږ له سترګوپنا دي نه نارينه او نه هم ښځېنه دي، نه دخدای تعالی دحکم نافرماني او نه ګناه کوي، په کومو کارو يې چې مقرري کړې دي په هغو بوختې دي.

پـوښـتنه :ملائکې څومره دي ؟

ځــواب :دملائکو شمير له خدای تعالی پرته بل هيڅ چاته معلوم نه دی هو! دومره موږ ته معلومه ده چې ملائکې ډيرې اوڅلور يکې مقربې اومشهورې ملائکې دي.

پـوښـتنه :مقربې اومشهورې ملائکې کومې دي ؟

ځــواب :اول : حضرت جبرائيل u چې دالله تعالی کتابونه، احکام، اوپيغامونه به يې پيغمبرانو عليهم السلام ته راوړل.

دوهم: حضرت اسرافيل uچې دقيامت شپيلۍ به پوکي.

دريم: حضرت ميکائيل u چې دباران داورښت اومخلوق ته دروزي رسولو په کارو مقرره ده.

څلورم : حضرت عزرائيل u چې له مخلوق دارواوو(روح) په اخيستو مقرره ده.

دخدای تـعـالـی کـتـابـونـه

پـوښـتنه :دخدای تعالی کتابونه څودي ؟

ځــواب :دخدانتعالی ډير زيات واړه اوغټ کتابونه پر پيغمبرانو عليهم السلام نازل شويدي، غټو ته يې کتابونه او وړو ته يې صحيفې وايي څلور کتابونه مشهوردي.

Download from: ketabton.com

پـوښـــتنه :څلور مشهور آسماني کتابونه کوم کوم دي ؟ او په کومو پيغمبرانو نازل شويدي ؟

ځـــواب:

-1تورات : چې په حضرت موسی u نازل شوی.

-2زبور: چې په حضرت داوْ د uنازل شوي ده.

-3انجيل:چې په حضرت عيسی u نازل شوي دی.

-4قرآن کريم : چې په حضرت محمدeنازل شوي دي.

پـوښـــتنه :صحيفې څومره دي او پرکومو پيغمبرانو نازلې شوي دي ؟

ځـــواب :دصحيفو شميره معلومه نه ده، خو يوڅه صحيفې پر حضرت آدم u اويوڅه پرحضرت شيث uاويوڅه پر حضرت ابراهيم u نازلې شويدي له دې پرته نورې صحيفې هم شته چې پرځينو نورو پيغمبرانوعليهم السلام نازلې شوي دي.

دخدای تعالی پيغمبران عليهم السلام

پـوښـــتنه :رسول چاته وايي ؟

ځـــواب :رسول انسان اودخدای تعالی بنده وي خدای تعالی خپلو بندګانو ته دحکمونو رسولوله پاره ټاکلي وي، هغوی رښتيا ويونکي وي درواغ هيڅ کله نه وايي، ګناه نه کوي، دخدای تعالی په امرسره معجزي ښکاروي، پيغامونه يې په پوره ډول مخلوق ته رسوي کموالي او زياتوالي پکې نه کوي اونه هم هيڅ يو پيغام پټوي.

پـوښـــتنه :دنبي معنا څه ده ؟

ځـــواب :دنبي معنا همداده چې هغه دخدای تعالی بنده اوانسان وي دالله تعالی حکمونه بندګانو ته رسوي رښتينی وي درواغ نه وايي، ګناه نه کوي، دخدای تعالی Yپه حکمونوکې کموالی او زياتوالی نه کوي او نه هم هيڅ يو حکم پټوي.

پـوښـــتنه :دنبي اورسول تر منځ څه فرق شته ؟ اوکه دواړه يو شی دي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب :دنبي اورسول په منځ کې لږ فرق شته اوهغه داچې : رسول هغه پيغمبر ته وايي چې دخداى تعالى له لورې نوى شريعت اوکتاب ورکړل شوي ويو، اونبي هرپيغمبرته وايي ، نوى شريعت اوکتاب ورکړل شوي وي اوکه نه داسې چې دمخکني شريعت او کتاب تابع وي.

پـوښــتنه :آيا يو سړى په خپل کوښښ اوعبادت سره نبي کيدلي شي ؟

ځـــواب :نه ! بلکې هغه څوك نبي وي چې خداى تعالى يي نبي وګرځوي معنا داچې دنبي اورسول کېدل دانسان په کوښښ او ارادې پورې تړلي نه دي، بلکې دامرتبه دخداى تعالى له لورې ورکول کيږي.

پـوښــتنه :درسولانو اونبيانو شمير څومره څه دى ؟

ځـــواب :دنيا ته ډير رسولان اونبيان راغلي دي خو دهغوي پوره شميره يواځې خداى تعالى ته معلومه ده، خو مونږ اوتاسو بايد دا عقيده ولرو چې دخداى تعالى ټول رسولان هرڅومره چې وي برحق اوريښتيني دي.

پـوښــتنه : لومړنى پيغمبر څوك وْ ؟

ځـــواب :تر ټولولومړى پيغمبر حضرت آدم u دي.

پـوښــتنه :تر ټولو وروستى پيغمبر څوك دي ؟

ځـــواب :ترټولو وروستى اوآخري پيغمبر حضرت محمد eدي.

پـوښــتنه :له حضرت محمد e وروسته به بل پيغمبر راځي اوکه نه ؟

ځـــواب :نه! ځکه چې پيغمبري اونبوت پر حضرت محمد مصطفى e پاى ته ورسيده له ده مبارك وروسته ترقيامته پورې هيڅ يو نبي نه راځي، له ده مبارك وروسته چې څوك دپيغمبري دعوه کوي هغه درواغجن دى.

پـوښــتنه :په رسولانو کې ترټولو غوره (افضل) رسول څوك دى ؟

ځـــواب :زمونږ پيغمبر حضرت محمد e په ټولو نبيانو او رسولانو کې غوره او لوى دى ، دى که څه هم دخداى تعالى بنده او اطاعت کونکى دى خو له دخداى تعالى وروسته په مخلوق کې ترهرچا دده مبارك مرتبه زياته ده.

دقيامت بيان

پـوښــتنه :دقيامت ورځ کومې څه ته وايي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب :دقیامت هغې ورځې ته وايي په کومه کې به چې ټول انسانان او حیوانان مړه کیږي، اوټوله دنیا به له منځه ځي، غرونه به دپمبوو دګلانو په څېر په هوا کې والوزي ستوري به ټوټه ټوټه شي لاندې به راولوېږي، لنډه داچې هرشی به زره زره او له منځه ولاړشي.

پـوښـــتنه :ټول انسانان اوحیوانان به څرنګه مړه کیږي ؟

ځـــواب :حضرت اسرافیل u به شپیلۍ پوه کړي د شپیلۍ آّواز به یې دومره "ویروونکی" اوسخت وي چې له هیبت به یې ټول خلك مړه اوهر شی به زره زره او فنا شي.

پـوښـــتنه :قیامت به څه وخت وي ؟

ځـــواب :قیامت راتلونکی دنخو ټاکلی وخت یې له الله تعالی پرته هیچاته معلوم نه دی، هو ! دومره معلوم دي چې دجمعې په ورځ دمحرم په لسمه نیټه به وي اوزمونږ پیغمبر e ځینې نښانې یې ښودلې دي هغو ته که وکتل شي معلومیږي داچې قیامت نږدې دی.

پـوښـــتنه :دقیامت نښانې کومې دي ؟

ځـــواب :پیغمبر eفرمایلي دي چې:

-1کله چې په دنیاکې ګناوې زیاتې شي.

-2خلك دخپل مور او پلار نافرمانه شي اوپرهغوی سختې پیل کړي.

-3په امانت کې خیانت پیل شي.

-4سندرې غږول، رقص، اوسرود زیات شي.

-5وروستي خلك مخکنیو بزرګانو ته بد ویل پیل کړي.

-6بې علمه اوکم عمله خلك مشران شي.

-7شپانه اودټیټې درجې خلك لوړ لوړ عمارتونه جوړول پیل کړي.

-8ناپوه خلکو ته غټې چوکۍ په لاس ورشي، نو په دې پوه شه چې قیامت نږدې دی.

Download from: ketabton.com

دتقدير بيان

پوښــتنه :تقدير څه ته وايي ؟

ځـــواب :دهرې خبرې او هرشي دښه اوبد اندازه چې له پخوانه دخداى تعالى په علم کې ټاکلې شوې اودهرشي له پيداکيدو دمخه خداى تعالى ته معلومه وي ، دالله تعالى همدې علم او اندازې ته تقديروايي ، هيڅ يوښه اوبد شى دالله تعالى له علم او اندازې څخه دباندې نه دى.

لـه مـرگ وروسـتـه بيـا ژونـدي کېـدل

پوښــتنه :له مرگه وروسته دبياژوندي کيدلو مطلب څه دى ؟

ځـــواب :کله چې دقيامت په ورځ ټول شيان له منځه ولاړ شي اسرافيل u به دوهمه شپيلۍ پوه کړي چې په دې سره به بيرته ټول شيان او انسانان راژوندي شي ، د حشر په ميدان کې به ټول مخلوق دالله تعالى درانه حضورته وراندې شي ، حساب به اخستل کيږي ، دښو اوبدو کارو بدله به ورکول کيږي ، په کومه ورځ چې داکارونه ترسره کيږي هغې ورځې ته "يوم الحشر" (دجمع کيدو ورځ)، "يوم الجزا" او "يوم الدين" (بدلي ورکولو ورځ)، او"يوم الحساب" (حساب ورځ) وايي.

پوښــتنه :په ايمان مفصل کې چې دکومو اوو (7) شيانو يادونه راغلې په هغو کې که څوك يو يا دوه خبرې نه مني مسلمان بلل کيداى شي اوکه نه ؟

ځـــواب :نه ! هيڅکله نه ، کله چې يوڅوك دالله تعالى کتابونه، ملائکې، دقيامت ورځ، تقدير، اوله مرگه وروسته بياژوندي کيدل نه مني مسلمان کيدلاى نه شي.

پوښــتنه :حضرت پيغمبر eداسلام بنياد پنځه شيان ښولي، په هغو کې خو دملائکو اودالله تعالى دکتابو ،دقيامت ، تقدير اونورو يادونه گ نه ده شوې ؟

ځـــواب :په هغو پنځو شيانو کې يوهم پرحضرت محمد eباندې دايمان راوړل دي اوکله چې يوڅوك پرحضرت محمد e باندې ايمان راوړي ، نوهغه به خامخا دده مبارك ټولې ښوولې خبرې مني ، اودالله تعالى کتاب کوم چې

Download from: ketabton.com

پيغمبر eراوړى دى پرهغه به هم خامخا ايمان راوړي او ټولې هغه خبرې چې په ايمان مفصل كې يې يادونه راغلې دخداى تعالى له كتاب (قرآّن كريم)اودپيغمبر eله ويناوو (احاديثو)څخه ثابتې شوې.

پـوښــتنه :كه يوڅوك ددې ټولو خبرو په زړه سره يقين اوژبه سره اقرار وكړي ، خو لمونځ نه كوي او يازكات نه وركوي يا روژه نه نيسي، يا حج نه كوسي هغه مسلمان دى ؟

ځــواب :هو ! مسلمان دى خو سخت گناه گار اوداالله تعالى نه ياغي دى ، داسې مسلمان ته فاسق وايي ، دوى به لومړى دخپلو گناوو په سزا رسول كيږي بيا به خلاصون مومي.

دوهــــمــــه څــانــگه

دعـبــاداتـو شــوونـه

تعليم الاركان

داسلامي اعمـالو زده كړه

بســـــم الله الرحـــــمن الـــــرحــــيم

پـوښــتنه :اسلامي اعمال څه ته وايي ؟

ځـــواب :هغه پنځه شيان پركومو چې داسلام بنياد ولاړ دى چې لومړني ته يې ايمان وايي ، چې بيان يې تاسې داسلامي عقايدو ترعنوان لاندې په اوله څانگه كې لوستلى ، پاته څلور نور شيان (لمونځ، زكات، روژه او حج) دې واړو ته اسلامي اعمال وايي ، په همدې دويمه څانگه كې به لومړى تاسې دلمانځه بيان ولولئ.

Download from: ketabton.com

لــمــونــځ

پـوښـــتنه :لمونځ څه ته وايي ؟

ځـــواب :لمونځ دالله تعالی دعبادت اوبندګۍ یوه غوره او جلا طريقه ده چې الله تعالی اودهغه رسول e بندګانو ته ښولې.

پـوښـــتنه :له لمانځه مخکې دکومو شيانو کول ضروري دي ؟

ځـــواب :له لمانځه مخکې اووه (7) خبرې ضروري دي ، چې له هغو پرته لمونځ نه کیږي همدې خبرو ته دلمانځه شرطونه او فرايض وايي.

پـوښـــتنه :هغه اوه (7)خبرې کومې دي چې له لمانځه نه يې مخ ته کول ضروري دي ؟

ځـــواب :اول :- دبدن پاکوالی، دوهم :- دجامو يا کاليو پاکوالی، دريم :- دلمانځه دځاياپاکوالی، څلورم :- دعورت پټول، پنځم:- دلمانځه دوخت پېژندل، شپږم:- قبلې ته مخ کول، اووم:- نيت کول.

دلمانځه دلومړي شرط(پاکوالي) بيان

پـوښـــتنه :دبدن پاکوالی څه ته وايي ؟

ځـــواب :دبدن پاکوالی دادی چې هيڅ ډول پلتي اونجاست پرې نه وي.

پـوښـــتنه :پلتي (نجاست) څو ډوله دی ؟

ځـــواب : دوه ډوله ده : يوه حقيقي اودوهمه حکمي.

پـوښـــتنه :حقيقي پلتي (نجاست) څه ته وايي ؟

ځـــواب :هغه ښکاره پلتي چې په سترګو ليدل کيږي حقيقي نجاست بلل کيږي لکه : وړې بولې (متيازې)، غټې بولې ، وينې ، او شراب.

پـوښـــتنه :حکمي نجاست څه ته وايي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب :هغه پلتي چې په سترګو نه لېدل کيږي خو د شريعت د حکم له مخې ثابته شوې وي حکمي نجاست بلل کيږي لکه : بې اودسي، جنابت.

پـوښـــتنه :دلمانځه لپاره له کوم ډول نجاست څخه دبدن پاکوالی ضروري دی ؟

ځـــواب :له دواړه ډوله نجاست څخه دبدن پاکوالی ضروري دی.

پـوښـــتنه :حکمي نجاست څو ډوله دی ؟

ځـــواب :دوه ډوله دی : لومړی کمکی حکمي نجاست چې حد ث اصغر ورته وايي ، دوهم غټ حکمي نجاست چې حد ث اکبر او جنابت يې بولي.

پـوښـــتنه :دکمکي حکمي نجاست څخه دبدن دپاکولو طريقه څه ډول ده ؟

ځـــواب :له کمکي حکمي نجاست څخه بدن په اوداسه سره پاکيږي.

داوداسه بيان

پـوښـــتنه :اودس څه ته وايي ؟

ځـــواب :کله چې سړی دلمانځه اراده وکړي ، نو په پاك لوښي کې دې پاکې اوبه را واخلي ، لومړی دې ترمړوندو پوري دواړه لاسونه ومينځي ، ورپسې دې دری واري په خوله اوبه ورغړوي ، مسواك دې ووهي ، بيا دې دری ځله پوزې ته اوبه واچوي او په کيڼ لاس دې پاکه کړي بيابه دری واري مخ ومينځي ، ورپسې دې درى واره دواړه لاسونه ترڅنګلوپورې ومينځي، بيا دې دسر او غوږو مسح وکړي ، بيابه دواړه پښې تر بيډيو ومينځي.

همدې ته اودس وايي چې دکولو طريقه يې تاسې د تعليم الاسلام په لومړی برخه کې لوستې ده.

پـوښـــتنه :آيا په اوداسه کې داتولې خبرې ضروري دي ؟

ځـــواب :نه ! په اوداسه کې ځيني شيان ډيرضروري دي ، اوکه پريښودل شي اودس نه کيږي هغوته فرض وايي ،اوځيني خبرې بيا داسې دي چې په کولو سره يې ثواب زياتيږي ، او که پاته شي څه زيان نه لري چې همدې ته مستحب وايي.

پـوښـــتنه :په اوداسه کې څو فرضونه دي ؟

Download from: ketabton.com

ځــواب :په اوداسه کې څلورفرضونه دي:

1. دمخ مینځل دسرد ویښتانو دشنه کېدو له ځایه نیولې دزنې ترلاندې برخې پورې ،د یوه غوږ له نرمۍڅخه نیولې دبل غوږ ترنرمۍ پورې دي.

2.ترڅنګلو ورې دواړه لاسه (لومړی ښی اوبیا چپ) پرمینځل

3. دسر دڅلورمې برخې مسح کول.

4. ددواړو پښومینځل ترښنګرو(بېډیوپورې).

پـوښــتنه :په اوداسه کې څو شیان سنت دي ؟

ځــواب :په اوداسه کې دیارلس (13) شیان سنت دي.

1.داوداسه نیت.

2.بسم الله الرحمن الرحیم ویل.

3.اول ترمړوندو دواړه لاسه مینځل.

4.مسواك وهل.

5.خوله مینځل.

6.درى وراه په کینې لاس پوزې ته اوبه اچول.

7.درېرې خلالول.

8.دلاسو اوپښو د ګوتو خلالول.

9.هراندام (غړی)درى وراه مینځل.

10.دټول سر مسح، یعني لوند لاس پرسرتیرول.

11.ددواړو غوږو مسح کول.

12.په ترتیب سره داندامونومینځل.

13.پیوسته اودس کول داسي چې یواندام لا وچ شوی نه وي سمدستي بل اندام پرېمنځل شي.

پـوښــتنه :په اوداسه کې څوشیان مستحب دي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب :په اوداسه کې پنځه (5)شیان مستحب دي:

.1له ښي اندام نه شروع کول ، چې ځينې علمايې په سنتو کې شماري.

.2ورمېږ(غاړه) مسح کول.

.3دبل چاله کومك پرته اودس کول.

.4قبلې ته مخامخ کښيناستل.

.5پرپاك او لوړ ځاى باندې اودس کول.

پـوښــتنه :په اوداسه کې څو شیان مکروه دي ؟

ځـــواب :په اوداسه کې څلور (4) شیان مکروه دي:

.1پرناولي ځاى اودس کول.

.2په ښي لاس دپوزې پاکول.

.3په اوداسه کې دنيايي خبرې کول.

.4دسنت پرطرېقې خلاف اودس کول.

پـوښــتنه :اودس په څو شیانو سره ماتیږي ؟

ځـــواب :په اتو (8) شیانو سره اودس ماتیږي چې داوداسه نواقض يعني ماتوونکي ورته وايي:

.1غټې او وړې بولې کول، يا دهمدې دوو شرمځايونو څخه ديوبل شي وتل.

.2باد پريکېدل (دشاڅخه هوا وتل).

.3دبدن ديو ځايه څخه دوينې او نوونو بهېدل.

.4په ډکه خوله قى (کانګې)کول.

.5په پروتې اويا ډډه وهلو سره ويدېدل.

.6دناروغى او يا بلې وجې څخه بې هوښه کېدل.

.7لیونتوب.

Download from: ketabton.com

8.په لمانځه کې په زوره خندل.

دغسل بـيـان

پـوښــتنه :دغې حکمي نجاست (حد ث اکبراوجنابت) څخه دبدن پاکولو طریقه څه ډول ده ؟

ځـــواب :بدن دحدث اکبر یا جنابت څگخه په غسل پاکیږي.

پـوښــتنه : غسل څه ته وایي ؟

ځـــواب :ټول بدن مینځلوته وایي ، چې په شریعت کې جلا طریقه لري.

پـوښــتنه :دغسل شرعي طریقه څه ډول ده ؟

ځـــواب :دغسل کولو طریقه داده چې : اول دواړه لاسونه ترمړوندو پورې پریمینځي بیا استنجا وکړي ، اوله بدن څخه حقیقي نجاست لرې کړي ، اودس وکړي بیا پربدن اوبه واچوي ، په لاس یې وموښي ، اوبیا پرې درې واره اوبه تیرې کړي، خوله کنگال اوپوزې ته به هم اوبه اچوي.

پـوښــتنه : په غسل کې څو فرضونه دي ؟

ځـــواب : درې (3)فرضونه دي:

1. خوله منیځل.
2. دپوزې مینځل.
3. ټول بدن مینځل.

پـوښــتنه : په غسل کې څو سنتونه دي ؟

ځـــواب : پنځه (5) ستونه دی:

1.ترمړوندو پورې دواړه لاسه مینځل.

2.استنجا کول، اودبدن پرکوم ځای چې نجاست وي ، هغه لرې کول.

3.دپلیتۍ دلرې کولوپه نیت غسل کول.

Download from: ketabton.com

4.لومړی اودس کول.

5.دری واره پرتول بدن اوبه تیرول.

پرموزو دمسح کولو بیان

پـوښــتنه : مسح په کوم ډول موزو رواده ؟

ځـــواب :په دری ډوله موزو مسح کول رواده:

اول : دڅرمني موزې چې تربيلېيو پورې پښې پکې پټې وي.

دویم: هغه وړينې موزې چې دچرم تلی ولري.

دریم: هغه وړينې اوتارلرونکې موزې چې دومره پنډې او سختې وي چې په پښو شي په دری اویا څلور میله تګ څیرې نه شي.

پـوښــتنه : مسح پرموزو کله رواده ؟

ځـــواب :کله چې اودس وکړې یا پښې ومينځې او موزې په پښوکړې ، اويادې د اوداسه دماتیدو په وخت کې په پښووې.

پـوښــتنه : موزې چې په پښوشي ترڅو ورځو پرې مسح کیږي ؟

ځـــواب :که چیرې سړی په خپل کور اویا استوګنځي کې وي ، نو پوره یوه ورځ اویوه شپه پرې مسح کولای شي اوکه په سفروي نو دری ورځې اودرۍ شپې يې کولای شي.

پـوښــتنه : پرموزو مسح څه ډول کیږي ؟

ځـــواب :په پورته مخ باندې يې کول پکاردي دتلی اویا پوندې په لوري باندې مسح نه کیږي.

پـوښــتنه :په اوداسه اوغسل دواړو کې پرموزو مسح کیږي ؟

ځـــواب :په اوداسه کې په موزو مسح کیږي اوپه غسل کې نه کیږي.

پـوښــتنه : مسح بایدڅه ډول وشي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب :دلاسو ګوتې په اوبو لندې کړه ،دلاس درې ګوتې دې د پښو پرګوتو کښېږده پورته خواته یې راکش کړه، دلاسو ګوتې پرموزو پوره کښګیږده یواځې دګوتو سرونه ایښودل کافي نه دي.

پـوښـــتنه : په څیرې شوې موزه باندې مسح کیږي اوکه نه ؟

ځـــواب :که موزه دومره څیري وي چې دپښو د دریو کوچنیو ګوتو په انداه ترینه پښه ښکاره شي ، اویا دتګ په وخت کې خلاصیږي پدغسې موزه مسح نه کیږي، اوکه له دې کمه څیرې وه بیا مسح پرې کیږي.

پـرپټـۍ (جبـېره) د مسح بیـان

پـوښـــتنه : جبیره (پټۍ) څه ته وایي ؟

ځـــواب :جبیره هغه دړې ته وایي چې دمات شوې هډوکي د کوشیرولولپاره تړل کیږي خودلته له جبیرې څخه دړه ،دزخم پټۍ یاد مرهمو پټګۍ اوداسې نورې هرډول چې وي هغه ټولې مراد دي.

پـوښـــتنه : پر پټۍ باندې څه وخت مسح کیږي ؟

ځـــواب :که چیرته د پټۍ خلاصول اویا یې لرې کول نقصان ولرې اویا په تکلیف سره لرې کیږي نو پرهغه دړه او یاپټۍ باندې مسح رواده.

پـوښـــتنه : دپټۍ پرکومه برخه باندې مسح کیږي ؟

ځـــواب :پرټوله پټۍ مسح کول پکاردي،که لاندې یې زخم وي اوکه نه وي.

پـوښـــتنه : که چیرته د پټۍ خلاصول نقصان اوتکلیف نه رسوي ، نو بیایې حکم څه دی ؟

ځـــواب :که چیرې په اوبو سره دزخم مینځل زخم ته ضرر ونه لرې نومینځل یې ضروري دی ، اوکه مینځل ورته نقصان رسوي او مسح یې نه رسوي نو بیا پرزخم مسح کول واجب دی، اوکه چېرته مسح هم زخم ته زیان رسوي نو بیا هغه وخت یواځې پرپټۍ باندې مسح کول روادي.

دحقیقي نجاست بیان

Download from: ketabton.com

پوښتنه : حقيقي نجاست څو ډوله دی ؟

ځواب : دوه ډوله دی:

لومړی : غليظه نجاست – دوهم : خفيفه نجاست ،

پوښتنه : غليظه نجاست او خفيفه نجاست څه ته وايي ؟

ځواب :کومه پليتي چې سخته وي هغه ته غليظه نجاست وايي اوکومه چې سپکه وي هغه ته خفيفه نجاست وايي.

پوښتنه :غليظه نجاست کوم شيان دي ؟

ځواب :دانسان وړې او غټې متيازې دحيواناتو ګندګي: اودهغو حيواناتو متيازې چې غوښه يې حرامه وي ، دانسان اوحيوان بهينده وينه، شراب اودچرګانو اوهيليو ګندګي داټول غليظه نجاستونه دي.

پوښتنه : خفيفه نجاست کوم شيان دي ؟

ځواب : دهغو حيواناتو متيازې چې غوښه يې خوړل کيږي اودحرامو مرغانو ګنډګي هم خفيفه نجاست دی.

پوښتنه :غليظه نجاست څومره اندازه ښښل کيږي ؟

ځواب :که غليظه نجاست کلك جسم ولري لکه : غټې متيازې نو هغه د درې نيمو ماشو دوزن په اندازه ښښل کيږي اوکه نری وي لکه : شراب، وړې متيازې نو هغه دانګريزي يوې روپۍ (1) په قدر ښښل کيږي د ښښلو مطلب دادی چې که له دومره اندازه نجاست سره چې پربدن يا کالو باندې لګيدلې وي لمونځ وشي نو لمونځ يې له غاړې ساقط شو ، خو مکروه به وي اوکه چيرته همدومره نجاست ته يې پام وي چې لګيدلی دی نو بيا يې لمونځ ورسره نه کيږي.

پوښتنه:

خفيفه نجاست څومره اندازه ښښل کيږي ؟

ځواب :که دجامې اوياهم د اندام دڅلورمې برخې له اندازې نه لږ کمه پرې پليته شوې وي ښښل کيږي اوکه نه نه ښښل کيږي.

پوښتنه :دحقيقي نجاست څخه جامه يابدن څه ډول پاکيدلی شي ؟

Download from: ketabton.com

ځــواب :حقيقي نجاست كه غليظه او يا خفيفه وي په جامه اوكه په بدن وي درى واري په اوبو مينځلوسره پاكيږي خو دجامې درى واره نښتيځل هم ضروري دي.

پـوښــتنه :له اوبو څخه پرته په بل شي سره پاكيدلى شي اوكه نه ؟

ځــواب :هوا! كوم شى چې نرى اوبهيدوكى وي لكه سركه، يادهندوانې اوبه ، په هغو سره هم حقيقي نجاست پاكيږي.

داســتنـجا بيـان

پـوښــتنه :استنجا څه ته وايي ؟

ځــواب :دغټو يا وړو متيازو له كولو وروسته كومه پليتي چې په شرمگاه لگيدلې وي دهغې پاكولوته استنجاء وايي .

پـوښــتنه :له متيازو وروسته داستنجا كولوطريقه څه ډول وي ؟

ځــواب :له متيازو وروسته په پاكه لوټه سره شرمگاه وچول اوبيا وروسته يې په اوبو سره مينځل پكار دى.

پـوښــتنه :دمتيازو له كولو وروسته داستنجا طريقه څه ډول ده ؟

ځــواب :دمتيازوله كولو وروسته شرمگاه بايد دخاورو په درى يا پنځو لوټو سره پاكه اوصافه كړئ اوبيايې په اوبو سره ومينځي.

پـوښــتنه :داستنجا حكم څه دى ؟

ځــواب :كه چيرته غټې يا وړې بولې له خپل ځاى هاخوا او دې خوا تللې نه وي نو استنجا كول مستحب دي اوكه چيرته نجاست يوې خوا بلې خواته تللى وي ، خو دشرعي روپۍ په اندازه ياله هغه څخه كمه وي بيا استنجا كول سنت دي ،اوكه چيرته پليتي له يوه درهم څخه زيات خوره شوي وي نو بيا فرض دي.

پـوښــتنه :په كومو شيانو سره استنجا كول پكاردي ؟

ځــواب :دخاورو په پاكو لوټو او ياكاڼو (تيږو) سره.

پـوښــتنه :په كومو شيانو استنجا مكروه ده ؟

ځــواب :په هډوكى، ليدان، خوشايي اودخوراك په شيانو ،په جامو اوكاغذسره استنجا كول مكروه دي.

Download from: ketabton.com

پـوښـــتنه :په کوم لاس سره استنجا کول په کارده ؟

ځـــواب :په چپه لاس یې کول په کاردي په ښي لاس سره استنجا کول مکروه دي.

د اوبــو بیــان

پـوښـــتنه :په کومو اوبو اودس رواد ی ؟

ځـــواب :دباران، چینې ، څاه، ویالې، دریاب او ویلي شوې واوررې

یا دړلی په اوبو ، دغټ تالاب یالوی حوض په اوبو په دې واړو اودس اوغسل دواړه روادي.

پـوښـــتنه :په کومو اوبو اودس نه کیږي ؟

ځـــواب :په لاندې اوبو سره اودس نه کیږي :دمیوې او ونو په ښتیځل شویواوبو ، ښورا، هغه اوبه چې رنګ او خوندیې دیو پاك شی د یوځای کیدو له امله بدل او ټینګې شوي وي دغه څېرهغه اوبه چې کمې وي او پلیت شی پکې لویدلی وي ، او یا حیوان پکې مردار شوی وي ، اوهغه اوبه چې اودس یاغسل پرې وشي ، اویادپلیتي اثر پرې غالب وي ، دحرامو حیواناتو څخه پاتي اوبه ، د سونف، ګلاب او یا نورو درملو نه ایستل شوې خوله.

پـوښـــتنه :په کومو اوبو چې اودس اویا غسل شوی وي هغو ته څه وایي ؟

ځـــواب :داسې او بو ته مستعملې اوبه وایي چې په خپله پاکې دي خو اودس او غسل کول پرې نه کیږي.

پـوښـــتنه :دکومو حیواناتو نه پاته اوبه پلیتي وي ؟

ځـــواب :دسپي، خنزیراو ښکاري چارپای نه پاتي اوبه پلیتي دي همدا راز دپشي چې موږك اویا بل حیوان یې په هغه ساعت خوړلی وي که اوبه وڅښي نو پاته اوبه یې پاتې شوني (پس خورده) او پاکې نه دي.

پـوښـــتنه :دکومو حیواناتو پاته شوني اوبه مکروه دی ؟

ځـــواب : دپشۍ نه پاتې اوبه په دې شرط چې سمدستي یې موږ ك خوړلی نه وي ، موږ ك ، شرموښکی ، کوڅه ګښتې چرګې، نجاست خوړونکې غوا، مېښې، کارغه، ځرخك، شاهین، اوهمداڅیردنورو ټولو حرامو حیواناتو پاته شوني (پسخورده) مکروه ده.

پـوښـــتنه :دکومو حیواناتونه پاته اوبه پاکې وي ؟

ځـــواب :دانسان، اوحلالو حیواناتو پاته اوبه پاکې دي ، لکه : غوا، غوایی، وزه، کوتره، زرکه، آس.

Download from: ketabton.com

پـوښـــتنه :دنجاست په لويدلو سره کومې اوبه پليتيږي ؟

ځـــواب :له دوه ډوله اوبو پرته نورې ټولې اوبه مرداريږي او هغه دوه ډوله اوبه دادي:

اول : دوياليې اودرياب رواني اوبه.

دويم : ډيرې ولاړې اوبه ، لکه : دغټ تالاب يا لوی حوض اوبه.

پـوښـــتنه :دډيرو ولاړو اوبو اندازه څومره ده ؟

ځـــواب :کومې ولاړې اوبه چې په نمبري گز(1) سره پنځه نيم گزه اوږدوالی او پنځه نيم گزه پلنوالی ولري هغه ډيرې اوبه بللی شي ، کوم حوض ياتالاب چې همدومره اندازه غټ وي ، غټ حوض اوغټ تالاب بلل کيږي.

پـوښـــتنه :لږاوبه دپليتي له ورلوېگدلو پرته په بل کوم شي مرداريږي.

ځـــواب :که په اوبو کې داسي حيوان ولويږي اومړ شي چې بهيدونکې وينه ولري نو اوبه مرداريږي لکه : چرگه، کوتره، پشي، موږك.

پـوښـــتنه :دلوی تالاب ياحوض اوبه څه وخت مرداريږي ؟

ځـــواب :کله چې په اوبو کې دنجاست خوند، رنگ، او يا بوی ښکاره شي.

پـوښـــتنه :هغه کوم حيوانات دي چې په اوبو کې مړه هم شي اوبه نه مرداريږي.

ځـــواب :کوم حيوانات چې په اوبو کې پيداکيږي او هلته اوسيږي لکه : ماهی، چونگښه. اودغه ډول هغه حيوانات چې بهيدونکي وينه نه لري لکه : مچ، مياشی، کرږی ، شرموښکی ، ميږتون، په اوبوکې ددې شيانو په مرگ سره اوبه نه مرداريږي.

د څاه بيـان

پـوښـــتنه :په کومو شيانو سره څاه مرداريږي ؟

ځـــواب :کله چې څاه ته غټ اويا سپك نجاست ورسيږي اويا يو داسې حيوان چې بهيدونکي وينه ولري څاه ته ورولويږي او پکې مړشي چې بهيدونکې وينه ولري نو څاه مرداريږي.

پـوښـــتنه :که چيرته څاه ته يو حيوان ولويږي ، او ژوندبيرته راوخيږي نو دڅاه اوبه به پاکې وي که ناپاکې ؟

Download from: ketabton.com

ځــواب :که یوداسې حیوان وي چې پاتې شونې یې پاکه وي او پربدن یې نجاست هم نه وي که په څاه کې ولوېږي او ژوندی راوخیژي نو ترڅو پورې چې یې هلته د دوړو اوغټو بولو په کولو یقین نه وي راغلی څاه به پاکه وي.

پـوښــتنه :څاه چې پلیته شي دپاکیدلو طریقه یې څه ډول ده ؟

ځــواب :دڅاه دپاکیدو پنځه طریقې دي:

-: 1کله چې څاه ته پلیتي ولویږي نو دټولو اوبو په راکښلو سره هغه پاکیږي.

-: 2کله چې څاه ته انسان یا خنزیر یا سپی یا اوزه یادوه پشیانې او یاد دوی په اندازه له دوی څخه لوی یو بل حیوان ورولویږي او پکې مړشي نو دڅاه ټولې اوبه رااېستل په کارد ي.

-: 3کله چې ځاته داسې حیوان ورو لویږي چې بهینده وینه ولري او وپړسیږي او یا وشړیږي نو بیا به دڅاه ټولې اوبه راویستل کیږي که حیوان غټ اویاهم وړوکی وي.

-: 4کله چې کوتره یا چرګه یا پشی یا هم دومره بل لوی حیوان ورو لویږي او هلته مړ شي خو ونه پړسیږي نو څلویښت بوکې (ستله) اوبه راکښل په کاردي.

-: 5که چیرې موږك یا مرغۍ اویاهم همدومره لوی یو بل حیوان څاه ته ولویږي اوهلته مړشي نو بیا به شل بوکې اوبه راکاږي ، دشلو پرځای دیرش اودڅلویښتو په ځای شپیته بوکې راکښل مستحب دي.

پـوښــتنه :که مړ حیوان څاه ته ولوریږي نوبیا یې حکم څه دی ؟

ځــواب :دمړه حیوان دورلویدو حکم هم هغه دی کوم چې څاه ته دژوندي حیوان دورلویدو او مړکیدو په هکله بیان شو مثلاً : که مړه اوزه ور ولویږي ، نو ټولې اوبه به راکاږي اوکه مړه پشي ورو لویږي نوڅلویښت یا شپیته ، اوکه مړ موږ ك ورولویږي نوشل یا دیرش بوکې به راکاږي.

پـوښــتنه :که پړسیدلی اویا شړیدلی حیوان څاه ته ورو لویږي نو حکم یې څه دی ؟

ځــواب :ټولې اوبه به راکاږي چې څاه ته ژوندی حیوان ور ولویدلی او پړسیدلی وي.

پـوښــتنه :که له څاه څخه مړ حیوان راوخیژي ، اودامعلومه نه وي چې کله ور لویدلی وْ نو حکم یې څه دی ؟

ځــواب :کوم وخت چې ولیدل شي له همغه وخت څخه څاه ناپاکه ګڼل کیږي.

پـوښــتنه :له بوکې یا ستل څخه مرادڅومره غټه بوکه ده ؟

ځــواب :په څاه چې کومه بوکه وي همغه اعتبار لري.

Download from: ketabton.com

پوښتنه :دڅومره بوکو راویستل چې ضروري وبلل شي نو په یو وار به یې راکاږي اوکه په څو وارو یې هم راویستل روادي ؟

ځواب :په ډیرو وارو سره یې هم راکښل روادي مثلاً : که شپیته بوکې راویستل کیږي نو شل سهار شل غرمه اوشل ماسپښین راوباسي نو داهم روادی.

پوښتنه :په کومه بوکه او رسۍ چې دمرداري څاه اوبه راویستل کیږي هغه به پاك وي اوکه نه ؟

ځواب : کله چې دومره اوبه راویستل شي دڅومره اوبو راویستل چې ضروري وي نو په دې سره بوکه او رسۍ دواړه په خپله پاکیږي پکې.

Download from: ketabton.com

دریمه برخه

لومــړۍ څــانـګه

تـعلـیم الایمان

داسلامي عـقایـدو زده کړه

بســـم الله الرحـــمن الـــرحـــیم

نحمدالله العلی العظیم ونصلي علی رسوله الکریم

تــوحـیـــد

پـوښـتـنـه : توحید څه ته وایي ؟

ځــــواب : په زړه سره الله تعالی یو ګڼل اوپه ژبه سره دهمدې خبرې اقرار ته، توحید وایي ؟

پـوښـتـنـه : دالله تعالی یو والي خلکو ته څه ډول معلوم شوی ؟

ځــــواب : اول:خودانسان عقل (په دي شرط چې عقل روغ وي) دالله تعالی په شته والي (وجود) او یووالي (وحدانیت) باور لري له همدې امله ده چې په دنیا کې ځومره سترستر عقلمندان، حکیمان او فلسفیان تیرشویدي هغوي ټولو دالله تعالی په وحدانیت (یووالي) اقرارکاوه.

دوهم:داچې دالله تعالی ټولو پیغمبرانوu خلکوته دتوحید لارښوونه کړي اودایي ویلي چې الله تعالی یو دی، سیال نه لري.

پـوښـتـنـه : ایا په قرآن کریم کې د توحید ښوونه (تعلیم) شوی ؟

ځــــواب :هو ! په قرآن کریم کې دتوحید ښوونه په پوره اوښه ډول سره شوې، بلکې نن په دنیا کې یواځې قران کریم داسکتاب دي چې دتوحیدښوونه کوي ، که څه هم په مخکني اسماني کتابونو کې د توحید ښوونه وه، خو په هغو ټولو کتابونو کې خلکو تحریف (رد وبدل) کړی اودتوحید خلاف خبري یي ورداخلي کړې، اودالله تعالی رالیږلې اسماني ښوونه یي بدلې کړې دهغو دسموالي ،اوددي لپاره چې نور ریښتینی توحید خپورشي الله تعالی حضرت

Download from: ketabton.com

محمد e راوليږه اوخپل خاص (ځانګړى) كتاب قران كريم يي پرې نازل كړ اوپه هغه كې يي د سوچه، ريښتيني اوخالص توحيد ښوونه كړې.

پـوښــتـنـه : دقران مجيد له كومو اياتو نه توحيد ثابتيږي ؟

ځـــــواب :ټول قرآن كريم له اوله تر آّخره د توحيد له لارښوونو ډك دى يو څو اياتونه يې داديي :

ستاسو معبود يو الله دى دهغه څخه پرته بل معبود نشته هغه خورا لوروونكى اوښه مهربانه دى.

]سوره بقره 163 ايت[

دوهم آّيت دادى :

]آّل عمران 17 ايت[

الله تعالى شاهد دى چې له ده Y نه پرته بل معبود نشته، ملائكې او دعلم خاوندان هم ددې خبرې ګواهي وركوي ،هغه انصاف راوستونكى دى له هغه پرته بل معبود نشته هغه زوروراود حكمت څښتن دى.

همداراز نور بي شمير ه اياتونه دالله تعالى د يووالي ښوونه كوي لكه :] قل هوالله ډحد[(ووايه اى پيغمبره چې الله يو دى) اوداسې نورايتونه.

پـوښــتـنـه : دخداى تعالى ذاتي نوم څه دى ؟

ځـــــواب :   دخداى تعالى ذاتي نوم الله Yدى چې اسم ذات او ذاتي اسم هم ورته وايي.

پـوښــتـنـه : د الله Y له نامه پرته د خداى تعالى نورو نومونو لكه خالق، رازق، اوداسې نوروته څه وايي ؟

ځـــــواب : دالله تعالى دغه ډول نومونو ته صفاتي نومونه وايي.

پـوښــتـنـه : دصفاتي نوم معنا څه ده ؟

ځـــــواب :داچېالله تعالى ګڼ صفتونه لري، لكه قديموالى، (يعني تل تر تله او هميشه پاتې كېدل) ، عالم (په هر شي پوهېدل)، قادر(پرهر شي قدرت لرل)، حىّ (ژوندي كول)، اوداسې نور، كله چې يو صفت له دې صفاتو څخه ښكاره كړي هغه ته صفاتي نوم وايي.

Download from: ketabton.com

په مثال يې ځان داسي پوه کړيْ چې ديو سړي نوم (جميل) دی او يواځې د ده د ذات د پيژندني لپاره ايښودل شوی دی په دې کې دهيڅ صفت لحاظ نه دی ساتل شوی خو که چيرته ده ليك زده کړی وي اودينې علوم يې لوستلي وي ،قران کريم يې هم يادي کړی وي، ددې صفتونو له امله دی عالم ، محرر اوحافظ هم بلل کيږي، نو جميل دده ذاتي نوم او عالم، محرر، اوحافظ دده صفاتي نومونه دي، ځکه دانومونه ددينې علومودزده کړې اوقران کريم ديادولو دستاينې له لحاظه پرې ايښودل شوي.

همداډېر الله Y خو دخدای تعالی ذاتي نوم يا اسم ذات دی او خالق، قادر، عالم، مالك، او نور يې صفاتي نومونه دي.

پـوښـتـنـه : دالله تعالی ذاتي نوم خوګ يو دی دهغه صفاتي نومونه څو دي ؟

ځـــــواب : په قرآن کريم کې الله تعالی فرمايلي :

الله تعالی لره ګڼ شمير ښه نومونه دي نو تاسو يې په هغو نومو نو سره وبولئ.

په حديث شريف کې دي:

"إن لله تـعالی تسـعی وتسعـين إ سماً، مـائی إلا واحـداً". [بـخـاري]

بې شکه دالله تعالی نه نوي (99) يعني يوکم سل نومونه دي.

مــلائـــکــې

پـوښـتـنـه : له مقربو ملائکو پرته دنورو ټولو ملائکو مرتبه په خپل منځ کې برابره ده اوکه کمه يا زياته ده ؟

ځـــــواب : ځلور مقربې ملائکې چې نومونه يې تاسو دتعليم الاسلام په دوهمه برخه کې ولوستل ترټولو ملائکو غوره دي خو له دوی پرته نورې ملائکې هم شته چې په خپلو منځو کې دکمې اوزياتې مرتبې لرونکې دي داسې چې ځيني يې ډيرې مقربې اوځيني لږ مقربې دي.

پـوښـتـنـه : ملائکې څه کارکوي ؟

ځـــــواب : په ټولو اسمانو اوځمکو کې بې شميره ملائکې پر بيلابيلو کارو بوختې دي لنډه داچې داسمانو اوځمکوټول کارونه الله تعالی ملائکو ته ورله غاړې کړی اوملائکې يې دالله تعالی له حکم سره سم سرته رسوي.

Download from: ketabton.com

پوښتنه : دملائکو يوڅو کارونه راته بيان کړه ؟

ځواب : حضرت جبرائيلu به دالله تعالی پيغام، احکام اوکتابونه پيغمبرانو ته راوړل او کله نا کله به دانبياوْ دمرستې لپاره اود الله Y اودرسول e ددښمنانو سره دجنګ لپاره هم راليږلې شوې ده، دهمدې په وسېګله ،په ځينو وختونو کې دالله تعالی پرياغي (نافرمانه) بندګانو باندې عذاب هم نازل شوی.

حضرت ميکائيل u مخلوق ته دروزي رسولو، باران او رولو، اونورو کارونو په برابرولو باندې بوخته ده اوبې شمېره ملائکې يې ترامر لاندې کار کوي ځينې يې پر دريابونو، سندونو، تالابونو او اور باندې مقررې دي ، دوی ټولې دالله تعالی له حکم سره سم کارونه سرته رسوي.

حضرت اسرافيل u به دقيامت په ورځ شپيلۍ وهي ، حضرت عزرائيل u دمخلوق د ارواوو (روح) په اخيستو مقرره ده اوډيرې ملايکې يې تر امر لاندې کارکوي.

دنيکو بندګانو اروا اخيستونکې ملائکې جلا اود بدکارو انسانانو جلادي، او له دې پرته دملائکو يو څو نور کارونه دادي:

1-دهرانسان سره دوه ملائکې وي يوه يې ښه عمل اوبله يې بداعمال ليکي ، دواړوملايکوته "کرام الکاتبين "وايي.

2- ځيني ملائکې له آفتونو او بلاوْ څخه دانسانانو پر ساتنه مقررې دي دماشومانو، سپين ږيرو، ضعيفانو نه پرته دهغو انسانانو ساتنه هم کوي چې په اړه يې الله تعالی ورته دساتنې امروکړې.

3-ځينې ملائکې دانسان له مرګه ورو سته په قبر کې له هغه نه پوښتنې کوي اودهر انسان قبر ته له خښېدو روسته دپوښتنو لپاره دوه ملائکې راځي يوې ته نکير او بلې ته منکر وايي.

4- ځيني ملايکې بياپه دنيا کې ګرځي اوچيرته چې دالله تعالی ذکر او وعظ کيږي يا قرآن کريم لوستل کيږي هلته حاضريږي اوڅومره خلک چې په هغه مجلس اويادې نيک کار کې اخته وي دالله تعالی په وړاندې دهغوی په ګډون شاهدي ورکوي؛ په دنيا کې چګې څومره ملائکې کارونه کوي هغوی سهار اوماښام بدليږي د سهار دلمانځه په وخت کې دشپې ملايکې اسمانوته خيږي اودورځې ملايکې راکوزيږي بيادمازديګر له لمانځه وروسته دورځې ملائکې ځي اودشپې کارکوونکې ملايکې راځي.

5-ځيني ملايکي بيادجنت پر کاروبوختې دي.

6-ځيني نورې ملايکې بياددوزخ پرانتظام بوختې دي.

7-ځينو ملايکو دالله تعالی عرش پورته نيولی دی.

8-ځيني نورې ملايکې بيا دالله تعالی په عبادت، تسبيح، او پاکي بيانولو کې اخته دي.

Download from: ketabton.com

پوښتنه : داله څه معلومه شوه چګي ملايكې دومره كارونه كوي ؟

ځــــواب : داټولې خبرې په قران كريم او احاديثوكې راغلي دي.

د خداى تعالى كتابونه

پوښتنه : داڅرنګه معلومه شوه چې تورات، زبور او انجيل هم اسماني كتابونه دي ؟

ځــــواب : دقرآن كريم څخه ثابتيږي چې دادري واړه كتابونه اسماني دي د تورات په هكله الله تعالى فرمايي:

له شكه پرته موږ تورات نازل كړى په هغه كې هدايت او نوردى.

دزبورپه هكله يې فرمايلي:] وءَتينا داودَ زبوراً[دسورت نساء 163ايت . موږ داود uته زبور وركړ.

دانجيل په هكله فرمايي :]وقفينا بعيسى ابن مريم وءَتينه الاِنجيل [(دحديد سورت 27 ايت[موږ حضرت عيسى بن مريم uراوليږه اوهغه ته مو انجيل وركړ.

نو مسلمانانو ته دقران كريم په واسطه دامعلومه شوه چې دا درى سره كتابونه اسماني دي.

پوښتنه : كه چېري يو څوك تورات، زبور، انجيل دالله تعالى كتابونه نه بولي نو هغه څرنګه دي ؟

ځــــواب : هغه كافردى ځكه چې دقران كريم نه داخبره جوته شوې چې دا واړه دالله تعالى كتابونه دي څوك يې چې د الله تعالى كتابونه نه ګڼي هغه دقران كريم ښوولې خبره نه مني اوڅوك چې دقران كريم ښوولې خبره نه مني هغه كافردى.

پوښتنه : آيا هغه تورات، زبور، انجيل كوم چې نن د عيسايانوپه لاسوكې دي هغه اصلي اسماني كتابونه دي ؟

ځــــواب : نه ! ځكه دقران كريم نه داخبره ثابتيږي چې دوى اصلي اسماني كتابونه بدل كړي دي او اوس ددوى په لاس كې چې كوم تورات، زبور اوانجيل دي هغه اصلي اسماني كتابونه نه دي بلكې په هغوكې تحريف (ردوبدل) شوى ، له دې امله بايد په اوسني وخت كې په دې كتابونو باندې داعقيده ونه ساتل شي چې ګوياداهغه اصلي كتابونه دي.!

پوښتنه : داڅه ډول معلومه شوه چې پرځينو پيغمبرانو صحيفې هم نازلې شوې دي ؟

Download from: ketabton.com

ځــــواب :دقران کريم څخه ثابته ده چې پرځينو پيغمبرانو صحيفې نازلې شوې، دحضرت ابراهيمu دصحيفې يادونه په سورت "الاعلى" کې راغلې.

پـوښــتـنـه :قران کريم دخداى تعالى کتاب دى اوکه يې کلام دى ؟

ځــــواب : قران کريم دخداى تعالى کتاب اوهم يې کلام دى په خپله په قران کريم کې ورته کتاب او کلام دواړه ويل شوي دي.

پـوښــتـنـه :دخداى تعالى په اسماني کتابو (تورات ، زبور، انجيل او قران کريم) هريوه کې کوم يو کتاب غوره دى ؟

ځــــواب : قران کريم ترټولو افضل اوغوره دى.

پـوښــتـنـه : قران کريم په مخکنيو کتابونو څه غوره والى اوځانګړتياوې (خصوصيت)لري ؟

ځــــواب : ډيرې ځانګړتياوې لري دهغو څخه يې يو څو دادي:

اول ــ داچې دقران کريم يو يو تورى او يويو لفظ ساتل شوى په يوه نقطه کې يې هم نه کموالى او نه هم زياتوالى راغلي دى اونه به دقيامت تورځې پکې راشي، خو په نورو اسماني کتابونو کې خلکو زياتوالى او کموالى راوستى.

دوهم ــ داچې دقران کريم متن عاجزه کونکى (مُعجز) دى په دې معنا چې متن يې دداسې لوړې ادبي درجې دى چې دقران کريم ديو کوچني او وړوکي سورت په څير هم هيڅوك ددې وس نه لري چې داسي متن جوړ کړي.

دريم ــ داچې قران کريم دوروستني شريعت احکام له ځانه سره راوړي دي ځکه خو يې دمخکنيوکتابونو ډيرحکمونه منسوخ يا له منځه يوړل.

څلورم ــ داچې مخکې کتابونه به په يو وار پوره نازلېدل خوقران کريم ددرويشتو "23" کالو په موده کې د ضرورت په اندازه لږ لږ نازليده اودضرورت په وخت کې دلږ ،لږ نازلېدو له امله يې دخلکو په زړونوکې ځاى ونيو اوپه سلګونو اوزرګونو انسانانو دهغه حکمونه ومنل اومسلمانان شول.

پنځم ــ داچې قرانکريم دزرهاوواولکونو مسلمانانو په سينوکې ساتلى اوخوندي پروت دى اوداډول ساتنه درسول کريم e له مبارکې زمانې نه تراوسه پورې په پرلپسې ډول روانه ده او انشاء الله تر قيامته پورې به روانه وي اوپه سېنوکې يې دساتنې له امله تر ننه پورې داسلام دښمنانوته هېڅ وخت هم ددې موکه په لاس ورنه غله ،چې په قران کريم کې څه کموالى يا زياتوالى راولې او يا يې له دنيا نه ورك کړې اونه به ــکه خداى کول ــتر قيامته پورې داسې موکه په لاس ورشي.

Download from: ketabton.com

شپږم ـ داچې دقرانکريم احکام داسې معتدل (منځ وميانه)دي چې له هر وخت اوهرولس سره سمون لري په دنياکې هيڅ داسې قوم نشته چې هغوی پرقرانکريم باندې دعمل کولو نه بې وسه وي، داځکه چې دقرانکريم احکام دهرې زمانې اوهر قوم سره مناسبت لري ځکه خو دقران کريم له نزول وروسته بل شريعت او يا بل اسماني کتاب ته اړتيا نشته اودرسول الله e دنبوت ټولې دنيا لپاره عام ګرځول شوی دی.

پيغمبران عليهم السلام

پـوښـتـنـه : دټولو پيغمبرانو شمير اونومونه معلوم نه دي خو ديو څو مشهوره پيغمبرانوu نومونه راته بيان کړه ؟

ځـــواب : ديوڅو مشهوره پيغمبرانو uنومونه دادي:

حضرت آدم uحضرت شيثu، حضرت ادريسu، حضرت نوحu، حضرت ابراهيم u، حضرت اسماعيلu، حضرت اسحق uحضرت يعقوبu حضرت يوسف u حضرت داوْد uحضرت سليمانu حضرت موسی u حضرت هارونu ، حضرت زکريا ، حضرت يحيیu ، حضرت الياسu ، حضرت يونسu ، حضرت صالح u، حضرت لوط u، حضرت هود u، حضرت شعيب u، حضرت عيسیu ، حضرت خاتم النبيين محمد. r

پـوښـتـنـه : حضور اکرم e دعربو له کومې قبيلې نه دی ؟

ځـــواب : حضور e دقريشو له قبيلې نه دی، دعربو په ټولو قبيلو کې دقريشو قبيله تر ټولو زياته دعزت اومرتبې خاونده وه او دقريشو دقبيلې خلك به دعربو په نوروقبيلوکې سرداران ګڼل کيدل، بيا دقريشو دقبيلې يوه څانګه چې دبني هاشم په نامه يادېده او دقريشود قبيلې د نورو څانګو په پرتله ډېر زيات دعزت خاوندان وو ،پيغمبر e دهمدې قبيلې څخه وو، ځکه خوپيغمبر r ته هاشمي هم ويل کيږي.

پـوښـتـنـه : هاشم څوك وْ دچااولادې ته بني هاشم ويل کيږي ؟

ځـــواب : دپيغمبر rدنيکه نوم هاشم دی د پيغمبر rدنسب لړۍ داسې ده : محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف.

پـوښـتـنـه : دپيغمبر eپه پښت کې له له حضرت ادمuنه وروسته بل پيغمبرهم شته اوکه نه ؟

ځـــواب : هو ! دی مبارکe دحضرت اسماعيل uله اولادې څخه دی اوحضرت اسماعيل دحضرت ابراهيم u زوی دی، له دوی دواړو نه پرته حضرت نوح u اوحضرت شيث u هم د حضور e دنسب په لړۍ کې راځي.

Download from: ketabton.com

پـوښـتـنـه : حضرت محمد eدځو کالو په عمر پیغمبر شو ؟

ځــــواب : دپیغمبر eمبارك عمر ځلویښت کاله وْ چې وحې پرې نازله شوه.

پـوښـتـنـه : د وحي مانا څه ده ؟

ځــــواب :دوحي مانا داده چې خدای تعالی خپل احکام اوخپل کلام پرپیغمبر نازل کړي.

پـوښـتـنـه : پیغمبر eدوحي له نازلېدو وروسته نورڅومره وخت ژوندی وو ؟

ځــــواب :درويشت کاله ژوندی وْ ،دیارلس کاله یې په مکه معظمه کې او لس 10 کاله یې په مدینه منوره کې تیر کړل.

پـوښـتـنـه : مدینې منورې ته دی مبارك eولې تللي وْ ؟

ځــــواب : کله چې پیغمبر r دمکې معظمې خلکوته دالله تعالی دیووالي ښوونه کو له اوهغوی ته به يې فرمايل چې بت پرستي پريږدئ اوپرېوه الله تعالی ایمان راوړئ ؛نو هغه خلك يې دښمنان وګرځېدل ځکه هغوی دبتانو عبادت کاوه اوهغه یې خدایان ګڼل ،دوی پیغمبر eته ډول ډول تکلیف رسولو هڅې پیل کړې پیغمبر eدهغوی دکېنې اودښمنۍ له امله سخت تکلیفونه ګالل او هغوی ته به یې دتوحید ښوونه کوله اوپه پرلپسې ډول یې دخدای تعالی حکمونه خلکوته رسول خو کله چې دهغوی دښمني له کچې زیاته شوه، اوټولو په یو وار سره دپیغمبر eدوژلو اراده وکړه نوپیغمبر eدالله تعالی په حکم سره خپل ګران وطن (مکه معظمه) پريښودله اومدینې منورې ته مهاجرشو.

د مدينې منورې خلك چې لا پخوا مسلمانان شوي وْ، دوی مدینې منورې ته دپیغمبر e دراتګ ډېره تلوسه لرله کله چې پیغمبر مدینې منورې ته ورسيده نودهغه ځای مسلمانانو دپیغمبر eاودهغه دملګرو سره مالي اوځاني دواړه ډوله مرستې وکړې.

مدیني منورې ته دپیغمبر eدورتګ دخبر په اوریدو نور مسلمانان هم کوم چې کافرانو ځورول ،په کراره کراره مدیني منورې ته وکوچېدل ، له مکې معظمې نه مدیني منورې ته تګ هجرت بلل کیږي اوهغومسلمانانوته مهاجرين وايي کوموچې خپل کورونه په مکه معظمه کې پريښودل اومدیني منورې ته مهاجرشول، اودمدیني منورې مسلمانانو ته انصار وايې کومو چې دپیغمبر e اومهاجرينو سره مرسته کړې وه.

پـوښـتـنـه : دنبوت له دعوي نه مخکې عربو دده مبارك e په اړه څه فکر کاوه ؟

ځــــواب : دنبوت له دعوی دمخه ټولو خلکو دی مبارك eډېر رښتینی، پاك اوامانت داره شخصیت ګاڼه او " محمد امین" به يې باله، لنډه داچې دی مبارك دهغوی په وړاندې ډېر داعتباروړ او رښتینی انسان وْ ، ټولو خلکو به يې ډېر عزت او احترام کاوه.

Download from: ketabton.com

پـوښــتـنـه : ددي خبرې دليل څه دی چې حضرت محمد e ترټولو وروستی پيغمبر دی او له ده نه وروسته به بل هيڅ نبي رانه شي ؟

ځــــواب : اول :- داچې په قران مجيد کې الله تعالی ده مبارك ته د" خاتم النبيين"(وروستی پيغمبر)لقب ورکړی مطلب يې دادی چې دی په ټولو پيغمبرانو کې وروستی پيغمبردی.

دويم :- داچې پيغمبرre رمايي دي " اناخاتمُ النّبيين لانبّيَ بعدي " زه وروستی پيغمبر يم له ماوروسته بل پيغمبر نشته.

دريم :- داچې الله تعالی په قران کريم کې فرمايي :] اليومَ اَکملتُ لکُم دينکم واَتممتُ عليکم نِعمتی ورضيتُ لکمُ الرِسلام ديناً [دسورت المائده 3 ايت.

"ما له نن روځې نه تاسي ته ددين ټول احکام ورسول اوخپل نعمت مې تاسې ته په بشپړه توګه وسپاره اوستاسې لپاره مې داسلام دين خوښ کړ."

له دې نه دامعلومه شوه چې د پيغمبر rپه وسيله الله تعالی خپل دين بشپړ کړ اواسلام په هرډول بشپړ اومکمل دين وګرځيد ځکه خو دبل پيغمبر راتګ ته حاجت نه شته.

پـوښــتـنـه : ددي خبرې دليل څه دی چې پيغمبر eله نورو ټولو پيغمبرانو u نه درتبې په لحاظ غوره او ستردی ؟

ځــــواب : ترټولو پيغمبرانو uدنبي e غوره والی دقران کريم ديو شميرآياتونو نه معلوميږي، اوپخپله پيغمبر e هم فرمايي :" انا سيّدوُلد آدم يوم القيمیٰ": دقيامت په ورځ به زه دآدم uداولادونو سرداريم ، او ښکاره خبره ده چې دآدم u په اولاده کې ټول پيغمبران u راځي ، ځکه نو دنبي کريم e له ټولو پيغمبرانو غوره اودهغو سردار وګرځيد.

صـحـابـه کـرامy

پـوښــتـنـه : صحابي چاته وايي ؟

ځــــواب : صحابي هغه چاته وايي چې پيغمبر eيې دايمان په حالت کې ليدلی وي اويا دده مبارك e په مخ کې حاضرشوی وي اوبيادايمان په حا لت کې مومن وفات شوی وي.

پـوښــتـنـه : صحابه y خومره دي ؟

ځــــواب : په زرګونو دي کوم چې دپيغمبر eپه خدمت کې حاضر او په ايمان مشرف شوي دي.

Download from: ketabton.com

پـوښـتـنـه : ټول صحابه y دمرتبې په لحاظ په په خپل منځ کې سره برابر دي او که كموالیاوزياتوالی لري ؟

ځـــواب : دصحابه و y مرتبې په خپل منځ کې كمې اوزياتې دي خوواړه له پاتي ټول اُمت نه غوره دي.

پـوښـتـنـه : په صحابه كرامو yكې ترټولو غوره صحابي څوك دي ؟

ځـــواب :په صحابه كراموكې څلورصحابه له ټولو غوره دي:

اول :- حضرت ابوبكرصديق tچې ترټول امت غوره دي.

دوهم :- حضرت عمرفاروق tچې دحضرت ابوبكرصديق tڅخه وروسته بيا ترټول امت غوره دی.

دريم:- حضرت عثمان غنيtكوم چې دحضرت ابوبكرصديق اوحضرت عمرفاروق y نه وروسته بياترټول امت غوره دی.

څلورم :- حضرت علي tكوم چې له حضرت ابوبكر صديقt، حضرت عمرفاروقt، حضرت عثمان tڅخه وروسته ترټول امت غوره دی اوهمدغه څلوربزرگان د دپيغمبر   eوروسته دده مبارك خليفه گان(ځاناستي) دي.

پـوښـتـنـه : دخليفه معناڅه ده ؟

ځـــواب :دنبي eله وفات وروسته ددين يوشخص چې ددين دهغوكارونوپه سرته رسولوکې دده eپه ځاناست(قايم مقام)وي كوم به چې ده e په خپل ژوند كې سرته رسول خليفه بلل كيږي دخليفه معنا ده قايمقام " ځای ناستی" اونائب.

دحضورeله وفات وروسته ټولو مسلمانانو په يو اتفاق سره حضرت ابوبكرصديق tدنبي e قائم مقام وگرځاوه له همدې كبله دی لومړی خليفه دي.

دده مبارك نه وروسته حضرت عمر فاروق tدوهم خليفه شو له هغه وروسته بياحضرت عثمان tدريم خليفه شو له هغه وروسته بياحضرت علي tڅلورم خليفه وگرځيد.

همدې څلورو ته خلفاء اربعه ، خلفاء راشده اوڅاريار يعني څلورياران هم وايي.

د خدای تعالی دوستان(اولـيـاء الله)

پـوښـتـنـه : ولي څا ته وايي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب :کوم مسلمان چې دالله تعالی اودپیغمبر eدحکمونو پیروي کوي، ډیر زیات عبادت کوي ، له ګناوو ځان ساتي ، ددنیاله ټولوشیانوزیاته مینه او محبت یې دالله تعالی اودهغه درسول سره وي داسي مسلمان الله تعالی ته نژدې اوپرې ګران وي ،او هغه ته ولي) د خدای Yدوست (وایي.

پـوښـتـنـه : دولي نښانې څه وي ؟

ځـــــواب :دولي نښه اوعلامه داده چې هغه مسلمان ، متقي او پرهیزګار وي ، ډیر زیات عبادت کوي اودالله تعالی اودهغه درسول e محبت اومینه پرې غالبه وي ،ددنیا حرص نه لري اوداّخرت فکرتل ورسره وي.

پـوښـتـنـه : صحابي ته "ولي" ویل کیدای شي ؟

ځـــــواب : هو ! ټول صحابه y ولیان وو ، دپیغمبر e دصحبت له برکته دهغوی په زړو دالله اودهغه درسول مینه غالبه وه، له دنیاسره یې هیڅ مینه نه لرله ، ډیر زیات عبادت به یې کاوه له ګناوو به یې ځانونه ساتل دالله Y اورسول eدحکمونو پیروي به یې تل کوله.

پـوښـتـنـه : آیاصحابي یاولي دیو پیغمبر درجې ته رسیدای شي ؟

ځـــــواب : هیڅکله نه ! صحابي یاولي چې څومره لوړه درجه ولري بیاهم دهیڅ یو نبي سره برابریدلی نه شي.

پـوښـتـنـه : داسي ولي چې صحابي نه وي دیوصحابي درجې ته رسیدای شي ؟

ځـــــواب : نه ! دصحابي فضیلت ډیر زیات دىله همدې امله هیڅ یو ولي (چې صحابي نه وي) په مرتبه کې له صحابي سره برابر یا له هغه پورته کیدلی نه شي.

پـوښـتـنـه : ځینې کسان دشریعت خلاف کارونه کوي مثلاً : لمونځ نه کوي یا ږیره خریي خو خلك یې بیاهم ولیان ګڼي ، نوداسي خلك ولیان بلل څرنګ دي ؟

ځـــــواب : بومخ غلط دي ، تل موباید په یاد وي : داسي څوك چې کړه وړه یې دشریعت په خلاف وي هیڅکله ولیان) د خدای Yدوستان (کیدلای نه شي.

پـوښـتـنـه : آیا داسي ولي هم شته چې شرعي احکام، لکه لمونځ، روژه ورته بښل شوي وي ؟

ځـــــواب : نه ! ترڅو چې انسان ژوند وی ، روغ رمټ وي هیڅ یو عبادت هم ورته بښل کیدی نه شي ، اونه هم ګناه کول ورته روادي ، کوم کسان چې روغ رمټ وي اوبیاهم عبادت نه کوي او دشرع خلاف کارونه کوي ، او بیاوایي چې زمونږ دپاره داکارونه روا دي ، هغه بې دینه دی ، هیڅکله ولي کیدای نه شي.

Download from: ketabton.com

دمعجزې اوکرامت بيان

پـوښـتـنـه : معجزه څه شي ته وايي ؟

ځـــواب : الله تعالی دخپلو پيغمبرانوu په لاس کله ناکله دعادت خلاف داسې خبرې ښکاره کوي ، چې ددنيا نور خلك يې له کولو نه عاجزه وي ، ترڅو خلك هغه وويني اوپوه شي چې دادالله تعالی استازی (رسول)، دی داسي خبروته معجزه وايي.

پـوښـتـنـه : پيغمبرانوu څه ډول معجزې ښکاره کړي دي ؟

ځـــواب : پيغمبرانوuدالله تعالی په حکم سره بې شميره معجزې ښکاره کړي ، چې يو څومشهورې معجزې يې يادوو:

دحضرت موسی u عصا (لکړه) دمارپه شکل شوه، اودفرعون دساحرانو ماران يې وخوړل.

-: 2دحضرت موسی u په لاس کې به خدای تعالی داسي رڼا پيداکوله چې دلمرله رڼګابه تيزه وه.

-: 3دحضرت موسی uلپاره دنيل درياب (رودنيل) کې وچې کوڅې جوړې اوله خپلو ملګرو سره يوځاېپردغو لارو تردرياب پوريوت ، خوکله چې دفرعون سره له لښکره په دغو لارو داوښتو په نيت ورګډ شواود درياب منځته ورسيد نو اوبه راړنګې شوې اوفرعون يې له لښکرسره يوځای غرق کړ.

-: 4حضرت عيسی u دالله تعالی په حکم سره مړه را ژوندي کول ، مورزاده ړانده به بيناکول ،دپيس ناروغان به يې جوړول، له خاورو به يې مرغان جوړ اوبيا به يې ژوندي کړل اوپه هواکې به الوتل.

-: 5زموږ درسول الله e ستره معجزه قرآن کريم دی چې : تقريباً ديارلس نيم سوه کاله تيرشوو خو تر ننه پورې دعربې ژبې داسې ستر عالم اوپوهاند (له خپل کوښښ سره سره) بياهم پيدا نه شو چې دقرآن کريم له ټولو نه ديو کوچني سورت په څېر سورت جوړ کړي اونه به يي هم ترقيامته جوړ کړای شي.

-: 6دوهمه معجزه يې معراج دی.

-: 7دريمه معجزه يې شق القمر (دسپوږمۍ ټوټه کېدل)دی.

-: 8څلورمه معجزه يې داوه چې دپيغمبر eددعاپه برکت سره ديو يا دوو کسانو ډوډۍ به سلهاوو تنو په مړه خېټه خوړله.

له دې پرته دحضور e په سلګونو نورې معجزې هم شته چې په غټو کتابونوکې به يې (که خدای کول) ولولئ.

Download from: ketabton.com

پـوښــتـنـه : معراج څه ته وايي ؟

ځــــواب : دالله تعالی په حکم سره پیغمبر rدشپې په وینبه پربراق باندې سپور شو ، دمکې معظمې څخه بیت المقدس ته اود هغه ځای څخه بیاووم آسمان ته اوبیا ترکومه ځای پورې چې دالله تعالی خوښه وه هلته ولاړ ، په همدې شپه یې جنت اودوزخ دواړه ولیدل او بیا خپل ځای ته بیرته راغی همدې ته معراج وایي.

پـوښــتـنـه : دشق القمر معنا څه ده ؟

ځــــواب : دشق القمر څخه مطلب دادی یوه شپه کله چې د مکې کفارو پیغمبر eته وویل چې : موږ ته یو معجزه راښکاره کړه ، حضور r سپوږمۍ دوه ټوټې کړله او ټولوخلکو دواړه ټوکړې ولیدې، بیادواړه بېرته سره یوځای شوې اوڅه ډول چې وه هماغسې جوړه شوه.

پـوښــتـنـه : کرامت څه ته وایي ؟

ځــــواب : الله تعالی دخپلو نیکو بندګانو دعزت زیاتولو لپاره کله ناکله دهغوی په لاس دعادت خلاف داسې حیرانوونکي کارونه ښکاروي چې دنورو خلکو په وس پوره نه وي ،داسې کارونوته کرامات وایي ، اود اولیاء الله څخه دکراماتو ښکاره کېدل حق دی.

پـوښــتـنـه : د معجزې اوکرامت ترمنځ فرق څه دی ؟

ځــــواب :چاچې دپیغمبرۍ دعوه کړې وي ، اوپه لاس یې دعادت خلاف حیرانوونکی کار ښکاره شي معجزه بلل کیږي ، اوچاچې د پیغمبرۍ دعوه کړې نه وي خو متقی او پرهیزګار وي اوډده ټول کړه وړه دشریعت سره سم وي ، که چیرې له ده څخه داسې کار ښکاره شي نودې ته کرامت وایي او که دعادت خلاف دغه ډول کاردشرعې خلاف له بې دینه خلکو څخه ښکاره شي استدراج بلل کیږي.

پـوښــتـنـه :آیاداولیاء الله څخه دکرامتونو ښکاره کېدل ضروري دي؟

ځــــواب : نه ! داخبره هیڅ ضروري نه ده چې دولي څخه به خامخا کرامت ښکاره کیږي ، ممکنه ده چې یو څوك د الله Yدوست اوولي وي او په ټول عمر کې دهغه څخه هیڅ کرامت ښکاره نه شي.

پـوښــتـنـه : دشرعې خلاف له ځینو فقیرانو څخه داسې کارونه ښکاره کیږي کوم یې چې نورخلك نه شي کولای، ددې په اړه څه عقیده په کارده؟

ځــــواب : دداسې خلکو څخه دکوموکړه وړه چې دشرع خلاف وي که چیرې دغه ډول یوه خبره ښکاره شي نو پوه شه چې دا سحر یا استدراج دی ، هغه هیڅکله کرامت نه شي کیدلای ، داسې خلك ولیان) دخدایYدوستان(بلل او دعادت خلاف ددوی کارونوته کرامت ویل شیطاني تېروتنه ده.

Download from: ketabton.com

دريمه برخه

دوهــــمـــه څــانـګه

تـعلـيـم الارکان

داسلامي اعمالو زده کړه

بســـم الله الرحـــمن الـــرحـــيم

د اوداسه پاته مسئلې

پـوښــتـنـه : بې اودسه لمونځ کول څرنګه دي ؟

ځـــواب : سخته ګناه ده ! ځينو علماوو خولا دا سي چاته چې په لوی لاس بې اودسه لمونځ کوي کافر ويلی.

پـوښــتـنـه : ددې خبرې دليل څه دی چې اودس دلمانځه لپاره شرط دی ؟

ځـــواب : دقرآّن کريم لاندې آّيت يې دليل دی :

"ای دايمان خاوندانو ! کله چې تاسو د لمانځه اراده وکړئ نو

(لومړی) خپل مخونه اولاسونه ترڅنګلو پورې ومينځئ ، اوپرخپلو سرو مسح وکړئ اوتر بيډيو (بجلکو) پورې پښې ومينځئ.

اورسول الله e فرمايي:

"مفتاح الصّلاۍ الطّهور" [ترمـذي] ، دلمانځه کيلي (ياشرط) پاکوالی دی.

Download from: ketabton.com

داوداسه دفرضونو پاته مسئلې

پـوښــتـنـه :اندامونه باید څومره ومینځل شي ؟

ځــــواب : اوبه پراندام باید دومره واچول شي چې پرې وبهیږي ، یو یا دوه څاڅکې ترینه هم وڅڅیږي ، همدا دمینځلو کمه اندازه ده ، له دې څخه کمې اندازې ته مینځل نه ویل کیږي داسي چې یو څو ك لاس لوند کړي اوپرمخ یې تیر کړي اویا دومره لږ اوبه پرمخ توی کړي چې یواځې یې پرمخ وبهیږي او ونه څڅیږي، نودې ته دمخ مینځل نه شي ویل کیدلای اونه یې هم اودس کیږي.

پـوښــتـنـه : دکومو اندامونو مینځل چې فرض دي ، پرڅو ځله مینځلو سره یې فرض ادکیږي ؟

ځــــواب : یوځل مینځل یې فرض دي، درې وارې مینځل یې سنت دي اوله درى وارو څخه زیات مینځل یې ناروا او مکروه دي.

پـوښــتـنـه : دمخ مینځل دکوم ځاى څخه ترکوم ځاى پورې فرض دي ؟

ځــــواب :دتندي د ویښتانودشنه کیدو له ځایه نیولې دږیرې دشنه کیدوترځایه پورې ، او دیوه غوږ له نرمۍ نه دبل غوږ ترمۍ تر نرمۍ پورې دټول مخ مینځل فرض دي.

پـوښــتـنـه : دکومو اندامو مینځل چې فرض دي ، په هغو کې که چیرې لږ ځاى وچ پاتې شي نو اودس یې کیږ ي اوکه نه ؟

ځــــواب : نه !که دیوه وېښته په اندازه هم وچ ځاى پاتې شي اودس نه کیږي.

پـوښــتـنـه : که دیو سرې شپږ ګوتې وي نو دشپږمې ګوتې مینځل پرې فرض دي اوکه نه ؟

ځــــواب : هو ! فرض دي ، همداراز دهرداسې نوې زیات شوې غړي مینځل هم فرض دي کوم چې دبدن په داسې ځاى کې پیدا شوى وي چې مینځل یې فرض وي.

پـوښــتـنـه : مسح څه ته وایي ؟

ځــــواب : لاس په اوبولندول اوبیا پریواندام تیرول مسح بلل کیږي.

پـوښــتـنـه : دسر دمسحې لپاره تازه اوبه اخیستل ضروري دي اوکه په لاس باندې پاته لندوالى یې هم بس دى ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب : نوې اوبه اخيستل غوره دي ، خو که چيرته د لاس مينځلو نه پاته لندوالي باندې مسح وکړي هغه هم کافي ده ، خو ياد مو وي ! چې کله په لوند لاس باندې يوځل مسح وشي بيا پرې بل ځای نه مسح کيږي، همداراز داهم روا نه ده چې لاس لوند نه وي اوپه بل لانده اندام باندې لوند ، اوبيا پرې مسح وشي.

پـوښـتـنـه :که چيرته پرلوڅ سرباندې دباران څاڅکي لوېدلي وي او وچ لاس پرې دمسح په نيت تير شي چې ورسره دباران څاڅکي پرسر خواره شي نودامسح کيږي اوکه نه ؟

ځـــــواب : کيږي.

پـوښـتـنـه : په اوداسه کې دسترګو دننه برخې مينځل فرض دي اوکه نه ؟

ځـــــواب :دسترګو دننه برخې اوهمداڅېر دپوزې اوخولې دننه برخې مينځل فرض نه دي.

پـوښـتـنـه : داودس له کولو وروسته که څوک سر وخرېي ، يا نوکان پرې کړي نو دسردوهم وارمسح ، يا دنوکانو مينځل ضروري دي ؟

ځـــــواب : نـــــه.

پـوښـتـنـه : که چيرته د چا لاس له څنګل نه لاندې پرې شوی وي نود هغه لاس مينځل ضروري دي اوکه نه ؟

ځـــــواب : هو ! څنګل او دهغه لاندې دلاس څومره برخه چې پاته وي ميځل يې سره له تولې څنګل فرض دي.

د اوداسـه د سنتـو نو پا تـه مسئـلې

پـوښـتـنـه : که په اوداسه کې نيت ونه شي اودس کيږي اوکه نه ؟

ځـــــواب : که چيرته په اوداسه کې نيت ونه شي داسې چې : په درياب کې ولويږي، يا باران ته ودريږي او داوداسه پرېئولو اندامو يې اوبه تيرې شي نو اودس يې کيږي ، معنا داچې په دې اودس سره لمونځ کول روادي ، خو داوداسه ثواب نه ورکول کيږي.

پـوښـتـنـه : داوداسه نيت څه ډول کيږي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب : دنيت معنا ده: اراده كول ، كله چې څوك اودس كوي نو دا اراده دې وكړي چې دناولتيا دليري كولو، پاكي دحاصلولو اولمانځه دروا كيدلو لپاره اودس كوم ، بس همدغه اراده او فكر داوداسه نيت دى.

پـوښـتـنـه : نيت په ژبه ويل ضرور دي اوكه نه ؟

ځـــواب : په ژبه سره يې ويل ضروري نه دي ، هو ! كه څوك يې ووايي هيڅ پروا نه لري.

پـوښـتـنـه : ديو اوداسه دپاسه دبل نوى اوداسه نيت څه ډول كيږي ؟

ځـــواب : يواځې دانيت دې وكړي چې ديوه اوداسه دپاسه بل اودس دفضيلت اوثواب دلاسته راوړلو لپاره كوم.

پـوښـتـنـه : په اوداسه كې پوره بسم الله ويل پكاردي اوكه نه ؟

ځـــواب : بسم الله پوره ويل يا " بسم الله العلىّ العظيم على دين الرِسلام " يا " بسم الله والحمد لله " درى واړه ويل روا دي.

پـوښـتـنـه : مسواك وهل څنګه دي او طريقه يې څه ډول ده ؟

ځـــواب : مسواك وهل سنت مؤ كد دي ، ډير ثواب او زياتې ګټې لري . مسواك ديوې ترخې ونې يا لرګي نه جوړيږي لكه : د"پيلو" ريښه يا د"نيم لكړې" ونې (1)لرګی چې له لوېشتې اوږد پكارنه دی ، لومړی دې مينځې بيادې وهي او مينځلى دې ببرته ږدي ، اول دې دښي لورې بيادې دچپ لورې غاښونه مسواك كړي ، مسواك بايددرى وارې ووهل شي اوهر وارته نوې اوبه رااخيستل پكاردي.

پـوښـتـنـه : غړغړه څرنګه ده ؟

ځـــواب : په اوداسه اوغسل دواړوكې غړغړه كول سنت دي ، خودروژې په حالت كې يې كول په كار نه دي ، په ښي لاس يې كول ضروري دي.

پـوښـتـنـه : دپوزې دمينځلو طريقه څه ډول ده ؟

ځـــواب : په ښي لاس پزې ته اوبه واچوه اودسا په وسيله يې پورته كش كړه خو دومره نه، چې دماغ ته ورسيږي ، روژه نيونكي ته په كاردي چې يواځې په لاس سره پزې ته اوبه واچوي او پورته يې كش نه كړي ، خولې اوپوزې دواړوته اوبه اچول سنت مؤ كددي.

پـوښـتـنـه : دږيرې دكومې برخې خلالول سنت دي ؟

ځـــواب : دږيرې دلاندې اودننه ويښتانو خلالول سنت دي، كوم

Download from: ketabton.com

ویښتان چې دباندې لورته دمخ له پوستکې سره نښتې وي دهغو مینځل فرض دي.

پـوښـتـنـه : دګوتوخلالول څه ډول پکاردي ؟

ځـــواب : دلاس دګوتو خلالول داسي دي چې دیوه لاس ګوتې دې دبل لاس په ګوتو کې ننباسي او ودې ښوروي، دپښو دګوتو خلال دې دچپه لاس په خچنې ګوته سره وکړي دښۍ پښې دخچنې ګوتې څخه دې پیل اودچپه پښې پرخچنې ګوته دې پاته ورسوي.

پـوښـتـنـه : ټول سر با ید څه ډول مسح شي ؟

ځـــواب : له مسح نه مخکې دواړه لاسونه په اوبو لانده کړه، ورغوی له ګوتو سره یوځای دسر پر دواړو طرفونو باندې دتندي دویښتانو له بېخه ترڅټه پورې کش کړه اوبیایې بیرته راو له، او پام دې وي چې دټول سرپرشاوخوا تیر شي.

پـوښـتـنـه : دغوږونو دمسح لپاره نوي اوبه اخیستل پکاردي اوکه نه؟

ځـــواب : نه ! دسرد مسح لپاره دې چې کومې اوبه رااخیستې وي هغه بس دي ، دغوږونو د دننه برخې مسح د شهادت په ګوته سره پکارده ، اودباندې برخې مسح په بټو ګوتو سره پکارده.

داوداسسه د مستحبا تـو پا تـه مسئلې

پـوښـتـنـه : په اوداسه کې له ښې لورې څخه شروع کول سنت دي که مستحب ؟

ځـــواب : ځینو علماوو سنت اوځینو بیا مستحب بللی دي.

پـوښـتـنـه : دغاړې (ورمېږ)دمسح کولو طریقه څه ډول ده ؟

ځـــواب : دواړه خپرې دشاله خوامخې ته پرورمېږ راکاږل کیږي ، دستوني مسح کول بدعت دی.

پـوښـتـنـه : په اوداسه کې نور آداب کوم دي ؟

ځـــواب : داوداسه آداب ډیر دي ، لکه داچې:

(1دخچنو ګوتو سرونه لندول ، اوبیایې په غوږو ننوېستل.

(2دلمانځه له وخت مخکې اودس کول.

Download from: ketabton.com

3) د اندامود مینځلو په وخت کې يې په لاس سره موښل.

4) ګوتمی (یا ګوتې)ښورول.

5) دنیايي خبرې نه کول.

6) مخ ته په زوره سره اوبه نه اچول.

7) ډيرې اوبه نه تویول.

8) دهراندام دمینځلو په وخت کې بسم الله ویل.

9) له اوداسه وروسته درود شریف ویل.

10) د اوداسه له بشپړېدو وروسته د شهادت دکلمې اوددې دعا لوستل په کاردي :" اللّهم اجعلني من التّوابين و اجعلني من المتطهرين" : یا الله ! ما له توبه کوونکو اوپاکانو څنې وګرځوه.

11) له اوداسه نه پاته اوبه په ولاړه څښل.

12) له اوداسه وروسته دوه رکعته د "تحیۍ الوضوء" نفلي لمونځ کول.

داوداسه ماتوونکو شیانوپاته مسئلې

پوښتنه : له بدنه په څومره اندازه پلیتي وتلو اوبهېدلو سره اودس ماتيږي ؟

ځواب : (له متیازو پرته) هره پلیتي چې له بدن څخه ووزي اوددې ځای په لور وبهيږي چې مینځل يې په اوداسه کې فرض وي اودس پرې ماتيږي که څه هم لږ وبهيږي.

پوښتنه : سترګه چې کله وینې شي اودننه لور ته وبهيږي ،او وینه يې دباندې را ونه وزي اودس پرې ماتيږي اوکه نه ؟

ځواب :نه ماتيږي ! ځکه دسترګې دننه برخې مینځل نه په اوداسه ، اونه هم په غسل کې فرض دي.

پوښتنه : که چیرته په زخم باندې وینه له ښکاره کېدو وروسته ، ګوته یا ټوکر سره وچه کړای شي بیا راښکاره او وچه کړای شي تردې چې څو وراه داسې وشي آیا په دې سره اودس ماتيږي اوکه نه؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب : باید دي ته پام و شي چې که چیرته وچه کړای شوې نه وای نو ایابهېده به او که نه ؟ که چیرې دومره وه چې پرېښودل شوې وای نوبهېده به ، نو بیا اودس ماتیږي اوکه دومره نه وه نو اودس نه ماتیږي.

پـوښــتـنـه : له قي سره چې څه شی ووزي اودس ماتوي ؟

ځـــــواب :که زیړه وینه ، خواړه ،اوبه ډکه خوله قی و کړای شي اودس ماتوي اوکه چیرې یواځې بلغم وي اودس بیا نه ماتیږي.

پـوښــتـنـه : که څوك لږ لږقی څو واره وکړي اودس ماتیږي اوکه نه ؟

ځـــــواب : که چیرې په یوه وار زړه ډکیدو سره څو واره قی وکړي او ټول دومره ؤ چې یوځای شي ډکه خوله ترې جوړیده نو اودس ماتیږي.

هو! که چیرې په یو وار زړه ډکېدوسره یې لږ قی وکړ اوبیایې دزړه ډکوالی لړې شو دوهم وار یې بیا زړه ډك شواو لږ قی یې نور وکړ نو د دواړو وارو قیونه (کانګې) نه یوځای کیږي او نه هم اودس پرې ماتیږي.

پـوښــتـنـه : که پربدن دانه راختلې وي او دوینې یازوې داغ یې پر کالو ولګیږي نوداکالی به پاك وي اوکه ناپاك ؟

ځـــــواب : که چیرته وینه یازوې د بهېدو وړ نه وي بلکې کالي له هغې سره دلګیدلو له امله داغي شي نو کالي پاك دي خو مینځل یې غوره دي.

پـوښــتـنـه : که چیرته قی په ډکه خو له نه وي نوهغه پلیت دی اوکه نه ؟

ځـــــواب :نـــــــه.

پـوښــتـنـه : که ژوره پربدن وموښلي وینه وڅښي اوډکه شي ، یا غوماشې او کرړی سړی په غاښ کړي اودس ماتیږي اوکه نه ؟

ځـــــواب : د ژورې په چیچلو سره اودس ماتیږي ، که څه هم د هغې له لاسه درسېدلې زخم وینه ونه بهیږي ، ځکه ژوره دومره وینه څښي چې که چیرته هغه وینه له بدنه وتلې او ددې نس ته تللې نه وای نو خامخا به بهیدلې وای ، غوماشی، کرړی اوسپږه که سړی وچیچي اودس پرې نه ماتیږي ځکه هغه دومره لږ وینه څښي چې دبهیدو وړ نه وي.

پـوښــتـنـه : په څه ډول خوب سره اودس نه ماتیږي ؟

ځـــــواب : په ولاړه یا له تکیې پرته په ناسته سره خوب یا دلمانځه په یو ډول هیئت سره چې بیده شي اودس نه ماتیږي لکه داچې : په سجده کې ویده شي یا په ناسته ویده شي اودس یې نه ماتیږي.

Download from: ketabton.com

پـوښــتـنـه : داسې څوك هم شته چې په خوب سره يې اودس نه ماتيږي ؟

ځــــواب :هو ! دانبيا وو uاودس په خوب سره نه ماتيږي ، دا د دوی جلاخصوصيت اوځانګړی فضيلت دی.

پـوښــتـنـه : ايا په لمانځه کې په کړس کړس (قهقه)خندا سره دټولو اودس ماتيږي ؟ اوقهقه خنداڅه ته وايي ؟

ځــــواب : په کړس کړس (قهقه) خندا په داسې لوړغږ خندلو ته واي چې اوازيې نور څوك واوري.

په لمانځه کې په قهقه (په زوره خندا) سره اودس په لاندې شرطونو سره ماتيږي:

1.خنديدونکی به بالغ وي برابره خبره ده که نر يا ښځه وي ، ځکه د نابالغ په قهقه خنداسره اودس نه ماتيږي .

2.خندايې بايدپه ويښه وي ، او که چيرې په لمانځه کې ويده شو اوپه خوب کې يې په زوره وخندل اودس يې نه ماتيږي.

3.په کوم لمانځه کې يې چې خندلې وي هغه به رکوع او سجده لرونکی وي ځکه خو دجنازې په لمانځه کې په کړس کړس خندا اودس نه ماتيږي.

پـوښــتـنـه : دبل چاعورت ته په کتو سره اودس ماتيږي ؟

ځــــواب : نه ! په خپل يا دبل چا په عورت باندې په پام يا له پام پرته چې سترګې ولګيږي اودس پرې نه ماتيږي .

دغسل پاتـه مـسئـلـې

پـوښــتـنـه : غسل څوډوله دي ؟

ځــــواب : درې ډوله دي:

-فرض

-2سنت

-3مستحب

Download from: ketabton.com

پوښتنه : فرض غسل څو ډوله دی ؟

ځواب :شپږ ډو له دی چې بیان به یې دتعلیم الاسلام په راتلونکي برخه کې راشي.

پوښتنه : سنت غسلونه څو او کوم کوم دي ؟

ځواب:

-1دجُمعې دلمانځه لپاره.

-2ددواړواخترونودلمانځه لپاره.

-3دحج د احرام لپاره.

-4دوقوف عرفات (دعرفات په میدان کې دولاړې لپاره).

پوښتنه : مستحب غسلونه څو اوکوم کوم دي ؟

ځواب : مستحب غسلونه ډیردي چې یوڅو یې دادي:

-1دشعبان دمیاشتې دپنځلسمې په شپه غسل کول چې " شب برات " ورته وایي.

-2دعرفې په شپه (دذی الحجې داتمې نېټې دمازدیگرنه وروسته)د راتلونکې شپې لپاره.

-3لمر اویا سپوږمۍ چې کله تندر ونیسي ، دهغو د لمانځه لپاره.

-4داستسقا دلمانځه لپاره.

-5مکې معظمې یا مدینې منورې ته له داخلیدومخکې.

-6مړي ته دغسل ورکولو نه وروسته.

-7دکافر لپاره تراسلام راوړلو وروسته غسل کول.

پوښتنه : که غسل ته حاجت پیښ وي ،په دریاب کې غوپه وخوړل شي او یا باران ته ودریږي اوپرټول بدن یې اوبه تیرې شي غسل کیږي اوکه نه ؟

ځواب : هو ! کیږي ، په دې شرط چې په خوله او پزه اوبه ورغړول شي.

پوښتنه : دغسل په حالت کې قبلې ته مخامخ کیناستل روادي اوکه نه ؟

Download from: ketabton.com

ځــــواب : که چیرې دغسل په وخت کې بدن لوڅ وي نو قبلې ته مخامخ کیناستل روانه دي اوکه عورت پټ وي بیا پروانه لري.

پـوښــتـنـه : په بربنډ (لوڅ) حالت کې غسل کول څرنګه دي ؟

ځــــواب : په غسل خانه یا بل داسي ځائکي،ګ چېرته یې چې په عورت د بل چا سترګې نه لګیږي بربنډ غسل کول روا دي.

پـوښــتـنـه : په غسل کې کومې خبرې مکروه دي ؟

ځــــواب:

-1زیاتي اوبه تویول.

-2په بربنډ حالت کې خبرې کول.

-3قبلې ته مخامخ کیناستل.

-4دسنت خلاف غسل کول.

پـوښــتـنـه : که یوچا له غسل مخکې اودس کړی نه وي ، نود غسل نه وروسته، دلمانځه لپاره پرې بیا اودس کول ضروري دي اوکه نه ؟

ځــــواب : نه ! له غسل سره اودس هم وشو ، بیا ورته اړتیا نشته.

پـرمـوزو بانـدې دمسح پاتـه مسئلـې

پـوښــتـنـه :   دمسح موده له څه وخته پیلیږي ؟

ځــــواب : کوم وخت چې اودس مات شي ، له هغه وخته څخه دکوردڅښتن (مقیم)لپاره یوه شپه او ورځ اودمسافر لپاره درې شپې او درې ورځې مسح روا ده ، دمثال په ډول دجُمعې په سهار یې اودس وکړ موزې یې په پښو کړې او د دماسپښین دوخت دختمېدو سره یې اودس مات شو ، نو داسړی که مقیم وي نود شنبې دورځې ترماسپښینه پورې پرموزو مسح کولای شي ، اوکه مسافروي بیاددوشنبې تر ماسپښینه پورې په موزو مسح کولای شي.

پـوښــتـنـه : دموزومسح په کومو شیانو سره ماتیږي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب : په کوموشیانوسره چې اودس ماتيږي، له هغه پرته دمسحې د مودې په ختمېدو ، په موزو کښلو ،اود دريو ګوتو په اندازه دموزې په څېرېکيدو سره هم مسح ماتيږي.

پـوښـتـنـه : که چيرې داوداسه په حالت کې يې موزه وکښله اويايې داوداسه په حالت کې دمسحې موده پوره شوه نو حکم يې څه دی ؟

ځـــواب : په دې صورت کې يواځې پښې مينځل اوموزې پښو کول کافي دي، پوره اودس کول مستحب دي.

پـوښـتـنـه : که چيرې مسافر په موزوباندې مسح پيل کړه اوديوې ورځې او شپې تر تېرولو وروسته بېرته کورته راغی نو مسح به څه ډول کوي ؟

ځـــواب : موزې دې وکاږي او له سره دې مسح پيل کړي.

پـوښـتـنـه : که مقيم مسح پيل کړه اوپه سفر روان شونو څه دې وکړي؟

ځـــواب :که سفرې ديوې ورځې او شپې له پوره کېدو مخکې پيل کړ نو دردريو ورځو اودريو شپو پورې دې پرموزومسح کوي ، اوکه سفرې د يوې ورځې او شپې له تيرېدو وروسته پيل کړی وي نو موزې دې وکاږي له سره دې مسح پيل کړي.

پـوښـتـنـه : که چيرې موزه څو ځايه لږ لږڅيرې وه نو حکم يې څه دی ؟

ځـــواب : که موزه څو ځايه لږ لږ څېرې وه نو ټول څيروالی ته دې پام وکړي که چيرته ددوو ګوتو په اندازه ؤ نو بيا مسح نه کيږي اوکه چيرته کم ؤ، بيا کيږي اوکه چيرته دواړه موزې څيرې وې او څيروالی يې د دوو ګوتو په اندازه ؤ خو دهرې يوې څيروالی له دوو ګوتو کم ؤ بيا هم مسح کيږي.

د حقيقي نجاست او د هغه د پاکوالی پاته مسئلې

پـوښـتـنـه :که چيرته دځرمنې په شيانو لکه موزې ، څپلی، کمربنداويا نوروداسې شيانو پليتي (نجاست) ولګيږي چې په سترګو ښکاريږي هغه به څه ډول پاکيږي ؟

ځـــواب : پرځمکه يابل شي باندې په موښلو سره پاکيږي خو شرط يې دادی چې په موښلو سره يې صورت اواثر (رنګ،بوی،خوند) له منځه ولاړ شي.

Download from: ketabton.com

پوښتنه : که چیرته په همدې شیانو باندې متیازې، شراب، اویا داسې بله پلیتي ولګیږي نو هغه به څه ډول پاکیږي ؟

ځواب : په اوبو اویا بل بهېدونکي شي سره یې داسې پاك کړی چې اثریې لرې اوبیا یې ومینځئ نو پاك به شي، مانا دا چې له صورت لرونکو ټول نجاستونو څخه پرته نور ټول نجاستونه چې دڅرمنې په شیانو ولګیږي هغه یواځې په موښلو نه پاکیږي ، بلکې مینځل یې هم ضروري دي.

پوښتنه : چاقو،چاړه، توره اوداوسپنې یا دسپینو زرو یا مسو المونیمو اوداسې نور شیان چې پلیت شي نو له مینځلوپرته پاکیږي که نه ؟

ځواب :داوسپنې شیان چې زنګ وهلي نه وي او صاف وي، او همداځیر دسپینو ،سروزرو ،مسو المونیمو اوپیتلو او.....، دغه ځېر هندسي،چیني لوښي ،اودفیل له غاښه او هډوکونه جوړ شوي شیان داټول چې پاك وي، کاږه واږه شوي نه وي که یې په مو ښلو سره دنجاست اثر له منځه ولاړ نو پاکیږي.

پوښتنه : دکوړوالی نه مقصد څه دی ؟

ځواب : یعني دهغو په جسم کې باید داسې کوړوالی نه وي چې له امله یې جسم ټیټ او پاس وي، ځکه په داسې کوړوالي کې له موښلو وروسته هم دنجاست د پاتې کېدو امکان وي.

هو! که په هغو کې یواځې داغونه وي ،کوړوالی نه وي نوبیا دغه شیان په موښلوسره هم پاکیږي.

پوښتنه : که پرځمکه پلیتي تویه شي، لکه بولې یا شراب اوداسې نور ،نو څه ډول به پاکیږي ؟

ځواب :ځمکه چې وچه شي اودنجاست اثر (رنګ، بوی، خوند) یې له منځه ولاړ شي بیانوځمکه پاکیږي.

پوښتنه : که دکور ، مسجد اوداسې نور ځایو په پخو خښتو یا د سیمنټو په فرش یا دیوال باندې نجاست ولګیږي نو څه ډول پاکیږي ؟

ځواب :داسې خښتې اوډبرې چې په یوه ودانۍ کې لګیدلې وي دنجاست دوچیدو اوداثر له تللو وروسته پخپله پاکیږي.

پوښتنه : کوم شیان چې د مینځلو په وخت کې یې نښتیځل ممکن نه وي لکه میسي لوښي یا داواریدو پنډې پنډې توشکې نو دهغو دپاکیدو لاره څه ډول ده ؟

ځواب :داسې شیان چې نښتیځل یې ممکن نه وي یاهم ګګران وي دپاکیدلو طریقه یې داده چې : یو وار ومینځل شي ،بیا پریښودل شي ترڅو یې څاڅکي وچ شي ، دوهم وار بیا ومینځل شي او بیا پریښودل شي ترڅو یې د اوبو څاڅکي ودریږي ، دریم واربیاومینځل شي او و غوړول شي نو به پاك شي، خودمینځلو په وخت کې یې په ځمکه

Download from: ketabton.com

پورې څومره موښل ممکن وي هغو مره موښل يې ضروري دي ، تر څوېې دنجاست ايستلو په لار کې تروسه وسه کوشش شوي وي.

پـوښــتـنـه : دخاورو لوښي چې پليت شي نو آيا پاکيږي او که نه ؟

ځــــواب : دخاورو لوښي هم په مينځلو سره پاکيږي او دپاکيدو طريقه يې هغه ده کومه چې په مخکنۍ پـوښــتـنـه اوځــــو اب کې تيره شوه.

پـوښــتـنـه : پليت شی لکه خوشيايي، چې وسوځول شي او ايرې شې يې، ايرې پاکي دي اوکه نه ؟

ځــــواب : پليت شی چې وسوځول شي اوايره شي، ايرې يې پاکي دي.

پـوښــتـنـه : په غوړوکې که موګ ړك ولويږي اومړ شي حکم يې څه دی ؟

ځــــواب : غوړي که يخی (کنګل) وي موړ ك اوورسره دهغه شاوخوا غوړې لرې کړای شي پاته غوړي به پاك شي، اوکه غوړي ويلې (اوبه) وي بيا به ټول غوړ پليت دي.

پـوښــتـنـه :   پليت شوي غوړي اوتېل څه ډول پاکيږي ؟

ځــــواب : په پليت شويو غوړو ياتېلو کې دهغو په مقدار اوبه واچوه او جوش ورکړه کله چې اوبه د غوړو اويا تيلو سرته راشي لرې يې کړه که درې ځله داسي وکړې نو په دې سره به غوړي اوتيل پاك شي.

داستـنجا پاتـه مسئـلـې

پـوښــتـنـه : استنجا کوم وخت مکروه ده ؟

ځــــواب:

– 1قبلې ته مخامخ يا د شا له خواستنجا کول.

-2په داسي ځای کې استنجا کول چې داستنجا کوونکي پر عورت ديوچا سترګي لګيږي.

پـوښــتـنـه : دتش اوياډك اودس په وخت کې کومې خبرې مکروه دی ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب:

1.قبلې ته مخ یا په شا کښینا نستل.

2.په ولاړه متېازې کول.

3.په تالاب ، ویالې اویا څاه کې اودس ماتی کول.

4.دهمدغو واړو په غاړه اودس ماتی کول.

5.دمسجد له دیوال سره.

6.په هدیره کې.

7.دموږك یا په بل غارکې.

8.د اودس ماتېه وخت کې خبرې کول.

9.په ټیټ ځای کیناستل پورته لورته متېازې کول.

10.دخلکو دناستې پاستې په ځاېاو لاره کې اودس ماتی.

11.داوداسه او یا غسل کولو په ځای کې.

داوبـو پاتـه مسئـلـې

پـوښــتـنـه : دلمر په ګرمګو شویو اوبواودس کیږي اوکه نه ؟

ځـــواب : کیږي خو ښه نه دی.

پـوښــتـنـه : که داوداس په وخت کې دبدن څخه څاڅکي په لوښي

کې ولویږي ، نو پدې اوبو سره بیا اودس کیږي اوکه نه ؟

ځـــواب : داوداسه په وخت چې له بدن نه چې کومې اوبه لاندې تویږي مستعملې(ناولې) اوبه بلل کیږي (که چیرته پربدن باندې حقیقي نجاست نه وي)؛ مستعملې اوبه چې له ناولو اوبوسره ګډې شي، حکم یې دادی چې

Download from: ketabton.com

:ترڅوپورې د ناولو اوبو مقدار له ناولو اوبو څخه کم وي ترهغه وخته پرې اودس کیږي، اوکه د ناولواوبو مقدار له پاکو اوبو سره برابر او یا ترینه زیا ت شي نو بیا پرې اودس اوغسل نه کیږي.

پـوښــتـنـه : که له اوبوسره پاك شی ګډ شي لکه : صابون یا زعفران نو اودس پرې کیږي اوکه نه ؟

ځـــــواب : له پاکو اوبو سره چې پاك شی ګډ شي او داوبو یو یا دوه صفتونه (رنګ، خوند،بوی)بدل کړي نو بیا هم اودس پرې کیږي خو که دری واړه صفتونه یې بدل شول او اوبه ټینګې شوې نو اودس پرې نه کیږي.

پـوښــتـنـه : که تالاب یا حوض په شرعي ګز سره دوه ګزه پلن اوپنځوس ګزه اوږد وي ، یاڅلور ګزه برداره او پنځویشت ګزه اوږ د ، یا پنځه ګزه پلن او شل ګزه اوږ د وي نو هغه به دجاري (روانو) اوبو حکم لري اوکه نه ؟

ځـــــواب : هو ! حکم یې دروانو اوبو دي.

پـوښــتـنـه : که حوض پټ او خوله یې خلاصه وي او له شرعي مقدار څخه یې خوله کمه وي خو لاندې برخه یې ډیره پلنه وي نو حکم به یې د لوی حوض او روانو او بو وي او که نه ؟

ځـــــواب :که چیرته حوض لس ګزه اوږداولس(1) پلن وي خو له څلورو لوریو او یا یو یا دوو (2) لورو څخه پټ کړای شوی وي که چت یې له اوبو نه پورته او جلا وي نودا بیا سهي حوض دی او اوبه یې روانو اوبو حکم لري ، اوکه چیرته چت یې له اوبو سره لګیدلی وي نو بیا سهي حوض نه دی ، اود کمو اوبو حکم لري ؛لنډه داچې داوبو هغه برخه اعتبارلري دکومو سر چې لوڅ وي پدي معنا چې له چت سره لګېدلې نه وي نو دهغو لپاره دشرعي مقدار اندازه پکارده.

اوکه چیرته یې لوڅه برخه کمه وي نو لاندینی برخه یې چې هرڅو مره پلنه وي اعتبار نه لري.

دڅاه پاته مسئلې

پـوښــتـنـه : که په څاه کې دکوترې یا مرغۍ ګندګي ولویږي نو حکم یې څه دی ؟

ځـــــواب :دکوترې او مرغۍ په ګندګۍ اویا داوښ اومېږې په دوو اوڅلورو پچو سره څاه نه مرداریږي.

پـوښــتـنـه : که چیرې کافر څاه ته د بوکې (ډولچې) راکښلو لپاره ورکوز شي اوپه اوبو کې غوټه ووهي نو دڅاداوبو حکم څه دی ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب : که چیرته کافر څاه ته له کوزیدو مخکې ولمبیږي اوپاکې جامې واغوندي اوبیا ورکوز شي نودڅاه اوبه پاکې دي اوکه له کوزیدود مخه ونه لمبیږي اوپه خپلو ناولوجامو کې ور کوزشي نو څاه پاکه ده خو ټولې اوبه یې راکښل په کاردي ، ځکه چې دکافربدن اوجامې یې زیاتره وخت پلیتې وي.

پـوښــتـنـه : که چیرته څاه ځانګړې بوکه ونه لري بلکې خلك یې اوبه په مختلفو ورو او غټو بوکو راوباسي نو دپاکولولپاره به یې اوبه په کومه بوکه راویستل کیږي ؟

ځـــــواب :کله چې څاه ځانګړې بوکه ونه لري ، اویا څاه ډیره غټه او یا ډیره وړه وي نو په داسي حالت کې بیا درمیانه (منځنۍ) بوکه اعتبار لري ، درمیانه سولاغه هغه ده په کومې کې چې په انګریزي سیر درى نیم سیره اوبه راځي.

یـــادونه:تردې ځایه پورې دتعلیم الاسلام له ددوهمې برخې سره ترلې مسئلې پاى ته ورسېدې له دې وروسته نورې مسئلې پیلږي.

د تیـمـم بیـــان

پـوښــتـنـه : تیمم څه ته وایي ؟

ځـــــواب : په پاکه خاوره یاپه داسي پاك شي سره چې د خاورو حکم ولري له حکمي نجاست څخه دبدن پاکولو ته تیمم وایي.

پـوښــتـنـه : تیمم کله روا دى ؟

ځـــــواب :کله چې اوبه نه وي ، یا داوبو له استعمال څخه ناروغي پیداکیږي اویاهم دناروغي دزیاتوالې اندیښنه وي نوبیا تیمم روادى.

پـوښــتـنـه : داوبو دنشتوالي صورتونه کوم دي ؟

ځـــــواب :داچې اوبه یو میل (یونیم کیلومتر) لرې وي ، یاددښمن له وېرې څخه اوبه راخیستل شوني نه وي داسي چې : دکور دباندې څاه وي خو اودس کونکی ویریږي چې که له کوره ووځم نو دښمن یا غله به مې ووژني ، یا دڅاه له خولې سره یو غټ مار اویازمرى وي ، اویا داچې اوبه ورسره وي خو لږ وي اوله دې ویریږي چې که چیرې په دغو

Download from: ketabton.com

اوبو اودس وکړم ترې به شم ، اویاخو څاه وي خو بوکه اورسی نه وي ، اویاداچې اوبه هم شته خو سړی ددې توان نه لري چې اوبه په ولاړه روباسي اوبل څو ك هم نه وي،داټول هغه صورتونه دي چې داوبو دنشتوالي حکم لري.

پوښـتـنـه :دناروغۍ وزيره په کوم وخت کې داعتبار وړ ګرځي ؟

ځــــواب :کله چې دخپلې تجربې له مخې يې په هغې غالب ګومان راشي اويا ديوه لوی اوتکړه حکيم (ډاکټر) دوينا له مخې ورته معلومه شي چې داوبو استعمال يې ناروغه کوي نو بيايې تيمم سهي دی.

پوښـتـنـه :داوبو ديوه ميل دلريوالي مطلب څه دی هيله ده چې په يو څه وضاحت سره يې بيا ن کړئ.

ځــــواب : کله چې انسان په داسي ځای کې وي چې هلته اوبه نه وي ، خو ديو چا په ښوونه او يا يې دخپل اټکل له مخي غالب ګومان پدې راشي چې اوبه يو ميل لرې دي نو د اوبو راوړل اوپه هغه اودس کول پرې لازم دي.

خو کله چې کوم ښوونکي هم نه وي او داسي لاره هم نه وي چې له هغه ځخه داوبو دشتوالي معلومات وشي ، اويا داوبو دشتوالي معلومات وي خو اوبه يو ميل اويااله هغه نه هم ډيرې لرې وي نو بيا د اوبو راوړل ضرور نه دي او تيمم کيږي.

پوښـتـنـه :په تيمم کې څو فرضونه دي ؟

ځــــواب : درې فرضونه دي:

←:1نيت کول.

← :2دواړه لاسونه (چمبې)په خاورو باندې وهل او پرمخ يې تيرول.

← :3بيا دواړه چمبې پر خاوره وهل اوپردواړوځنګلويې تيرول.

پوښـتـنـه : دتيمم کولو پوره طريقه راته بيان کړئ ؟

ځــــواب : اول نيت وکړه داسي چې زه د ناپاکي دليرې کولو او دلمانځه دادا کولو لپاره تيمم کوم بيا دواړه چمبې پر پاکه خاوره ووهه او ويې ځنډه که خاورې ډيرې وي نو پوه يې کړه او دواړه لاسونه پرمخ باندې داسي تېرکړه چې هيڅ يوځای پاته نه شي ، که ديوه ويښته په اندازه ځای هم پاتې شي تيمم نه کيږي . دوهم ځل دواړه لاسونه په خاورو ووهه او ويې ځنډه اول د چپه لاس څلور ګوتې دراسته لاس دګوتو ترڅوکو لاندې کښيږده او ترځنګلو پورې يې کش کړه ، نو په دې توګه به دښي لاس په لاندينۍ برخه لاس تېر شي .، بيا دچپه لاس ورغوی دښي لاس په پورته خوا باندې دځنګلو له لورې ترګوتو پورې کش کړه ، اود چپه لاس دبټې ګوتې مخ دښي لاس دبټې ګوتې پرشا تيرکړه . ، بيا همدغسي ښی لاس په چپه لاس تيرکړه ورپسې ګوتې خلال کړه اوکه دې ګوته په ګوتې وه دهغې کښل يا ښورول ضروري دي.

Download from: ketabton.com

پـوښـتـنـه : داوداسه اوغسل دواړو لپاره تیمم کیږي او که یواځې داوداسه لپاره ؟

ځـــواب : ددواړو لپاره روا دی.

پـوښـتـنـه : تیمم پرکومو شیانو کیږي ؟

ځـــو اب :پرپاکه خاوره ، ریگ ، تیږه، چینه دخاورې په خام یا پاخه لوښي چې غوړ نه وي ، پر پخه یاخامه خښته ، دخاورې یا خښتو یا تیږو پر ټوټو تیمم کیږي دغه راز دگچو پر دیوال اوپرسره ملتاني خاوره باندې ، او پرپاك گرد باندې هم تیمم کیږي.

پـوښـتـنـه : پرکومو شیانو تیمم کیږي ؟

ځـــواب :پرلرگي، اوسپنې، سرو زرو، سپینو زرو، میسو ، پیتلو، المونیم، شیشه، سرپو، لیم، غنمو، وربشو، په هرډول غله ، جامو، اېرو پردې ټولو شیانو تیمم نه کیږي ، لنډه داچې هر هغه شی چې په اورکې ویلیږي یا په سوځلو سره ایره کیږي پر هغه باندې تیمم پرې نه کیږي.

پـوښـتـنـه : که داېرو ، گچو یا دخښتو پردیوال باندې گرد نه وي نو تیمم پرې کیږي اوکه نه ؟

ځـــواب : پرکومو شیانو چې مونږ تیمم روا بللی پرهغو باندې د گرد شتوالی شرط نه دی ، په تیږه ،خښته اودخاورې لوښی که مینځل شوی هم وي تیمم پرې روادی.

پـوښـتـنـه : پرکومو شیانو چې تیمم نه کیږي که چیرته گردپرې پروت وي تیمم پرې روادی اوکه نه ؟

ځـــواب : هو ! که دومره گردورباندې وْ چې هغه باندې له لاس وهلو سره دوړه پیداکیدله یا پرهغه باندې پاتې شي ، نو بیا تیمم روادی.

پـوښـتـنـه :که چیرې چا دقرآن کریم دویلو او مچو کولو یا مسجد ته دتللو لپاره یا دآذان یا سلام دځو اب په نیت تیمم وکړ ، نو آیا په هغه سره لمونځ کیږي اوکه نه ؟

ځـــواب : نه کیږي.

پـوښـتـنـه : که یو چا دجنازې دلمانځه یا دسجده تلاوت په نیت تیمم وکړ نو په دغه تیمامه سره لمونځ کیږي او که نه ؟

ځـــواب :کیږي.

پـوښـتـنـه : داوبو د نشتوالي په صورت کې که یو چا پرتمیامه لمونځ وکړ ، له هغه وروسته بیا اوبه پیداشوې نو دلمانځه حکم څه دی ؟

Download from: ketabton.com

ځــــواب :لمونځ يې شوی ، او بيا راګرځولو ته يې حاجت نشته ،که څه هم اوبه په وخت کې د ننه او ياهم له وخت نه دباندې ورپيداشوې.

پـوښـتـنـه : تيمم په کومو شيانو سره ماتيږي ؟

ځــــواب :په کوموشيانوسره چې اودس ماتيږي په هغو تيمم هم ماتيږي ،هو ! دغسل تيمم يواځې په حدث اکبر سره ماتيږي خو که چيرې يو چا تيمم داوبو دنيستۍ په خاطر کړی وْ، چې کله اوبه وموميي تيمم يې ماتيږي .اوکه چيرې يې ديوبل عذر له امله کړی يْ لکه مرض او يا داسې نور نو د عذر په ختمېدو سره يې تيمم ماتيږي.

پـوښـتـنـه :که يو چا ديوه وخت دلمانځه لپاره تيمم وواهه نو دبل وخت لمونځ هم پرې کولای شي اوکه نه ؟

ځــــواب :په يوه تيمامه سره ترڅو چې(په کوم لوی او واړه اودس ماتي) مات نه شي دډيرو وختونو لمونځونه پرې کېدلای شي ، دغه راز دفرض لمانځه لپاره چې کوم تيمم شوی وي په هغه سره فرض ، نفل، لمونځ، دقرآن کريم تلاوت ، دجنازې لمونځ ، سجده سهوه او نور ټول عبادتونه کيږي.

پـوښـتـنـه : دتيمم موده څومره ده ؟

ځــــواب : ترڅو چې اوبه پيداشوې نه وي او يا عذر لري شوی نه وي تيمم روا دی ، که څه هم په دغسې حالت کې کلونه واوړي هيڅ پروا نه لري.

دلمـانځـه ددوهـم شرط

)دجـامـو دپـاکـوالي بيان(

پـوښـتـنـه : دجامو له پاکوالي نه مقصد څه دی ؟

ځــــواب :کومې جامې چې دلمونځ کونکی پرتن وي لکه : پرتوګ ، خولۍ، پګړۍ کورتۍ، اوداسې نور ددې ټولو شيانو پاکوالی ضروري دی ، داسې چې له دې ټولونه به په يوه هم غليظه نجاست (لويه پليتي) ديوه درهم له اندازې زياته لګېدلې نه وي او دغه ځېر که خفيفه نجاست وي دجامې څلورمې برخې ته به نه وي رسيدلی اوس که په

Download from: ketabton.com

جامو غليظه نجاست د يودرهم په اندازه يا له هغه نه کم لګېدلی وي او دغه څېر که خفيفه نجاست وي هغه به دجامې څلورمې برخې ته نه وي رسيدلی ، نو پدغسې جامو کې لمونځ روادی خو مکروه دی.

پـوښـتـنـه : که چيرته دپګړۍ دشملې يوه پيڅکه پليته وه خو لمونځ کونکي هغه خواپرېښودله اونيمايي پګړۍ يې له بلې پيڅکې نه ووهله لمونځ يې کيږي اوکه نه ؟

ځـــــواب : کومه جامه چې دلمونځ کونکي له بدن سره داسي تړلي وي چې دده له ښورېدا سره هغه هم ښورېدله دداسي جامې ټول پاکوالی ضروردی، ځکه خواوس په دې صورت کې چې دلمونځ کونکي له ښورېدا سره پګړۍ ښوريږي لمونځ نه کيږي.

دلـمـانـځـه ددريـم شـرط

(دځای دپاکـوالـي) بيـان

پـوښـتـنـه : دځای دپاکوالي مقصد څه دی ؟

ځـــــواب : دلمونځ کوونکي د دواړو پښو ، ځنګنونو، لاسو اوتېندې لګولو دځای پاکوالي ضروري دی.

پـوښـتـنـه : په کوم شي چې لمونځ کولای شي که چېرې يې لاندې لورى پليت وي ،لمونځ پرې کيږي اوکه نه؟

ځـــــواب : که چيرته دلرګي اويا تيږې تخته وي او يا اوارې شوې خښتې وي ياهم دهغو په څير بل يو سخت او پنډ شی وي اودلمانځه مخ يې پاك وي نو بيا لمونځ پرې کيږي، که څه هم هغه بل لورې يې پليت وي ، هيڅ پروا نه لري ، اوکه چيرې پريوه نازکه جامه لمونځ وکړي چې لاندې برخه يې مردار وي، لمونځ نه کيږي.

پـوښـتـنـه : که جامه غبرګه وي پورته لورى يې پاك او لاندې لورى يې پليت وي حکم يې څه دی ؟

ځـــــواب : که دواړه لوري يې سره ګنډلي نه وي او پورتنۍ جامه دومره پنډه وي چې دلاندينۍ جامې دپليتي بوی اورنګ ترينه نه حس کېده، بيا لمونځ کيږي ، اوکه چېرې دواړه سره ګنډلې وې نو د احتياط له مخې دې په داسې جامه لمونځ نه کوي.

پـوښـتـنـه : که چيرته دلمانځه ځای پاك وي خو شا اوخوا يې پليتي وي او بوی يې راځي نو لمونځ کيږي اوکه نه ؟

ځـــــواب :لمونځ کيږي خوپه لوىلاس په داسي ځای کې لمونځ کول ښه نه دي.

Download from: ketabton.com

دلمانځه د څلورم شرط

(عورت پټولو) بیان

پوښتنه : دعورت دپټوالي معنا څه ده ؟

ځواب :دنارینه عورت دنامه له غوټۍڅخه ترځنګنو (ګونډو) پورې

دی چې پټول یې پرې په لمانځه کې دننه اوهم دباندې فرض دي.

اوپه ښځو له دوو خپرو او قدمو اومخ پرته د ټول بدن پټول فرض دي خو له لمانځه دباندې هم دوی ته دا روا نه دي چې له نامحرم نارینه سره لوڅ مخ ودریږي.

پوښتنه :که دعورت یوڅه برخه له قصدپرته ښکاره شي حکم یې څه دی ؟

ځواب :که دعورت څلورمه برخه په لمانځه کې دومره وخت لوڅه پاتې شي په څومره وخت کې چې درې واره سبحان ربّی العظیم ویل کیدلای شي نو لمونځ فاسدیږي ، اوکه ښکاره شي او سمدستي بیرته پټ کړای شي نوبیا لمونځ نه فاسدیږي.

پوښتنه : که یوسړی په تیاره کې لوڅ لغړ لمونځ کوي حکم یې څه دی ؟

ځواب : دجامې دشته والي په صورت کې لمونځ لغړ (لوڅ ګ) نه کیږي، برابر ه خبره ده که په تیاره اویاهم په رڼاکې وي.

پوښتنه :که چیرې یوڅوك په لوی لاس د عورت څلورمه برخه په لمانځه کې ښکاره کړي، حکم یې څه دی ؟

ځواب :په لوی لاس دعورت دڅلورمې برخې ښکارولوسره لمونځ فاسدیږي.

پوښتنه :که له یوچاسره بیخي جامه نه وي نوبیا به څه کوي ؟

ځواب :که چیرې هیڅ ډول جامه ورسره نه وي نو بیادې په یو بل شي ځان پټ کړي ، دمثال په ډول دونو پاڼې یا ټاټ اوداسې نور ، اوکه یومخ دبدن دپټولو لپاره هیڅ نه وي نوبیادې لمونځ وکړي ، خو په داسي وخت کې به بیا په ناسته لمونځ ، رکوع اوسجده په اشاره سره کول غوره دي.

Download from: ketabton.com

دلـمـانـځـه دپـنــځـم شــرط

د (وخـت پيـژنـدلـو) بيـان

پـوښــتــنــه :دلمانځه لپاره دوخت د شرط کيدو معنا څه ده ؟

ځـــــواب :دلمانځه دادا کولو لپاره دوخت دشرط کېدو معناداده چې کوم يووخت د لمانځه لپاره ټاکل شوی وي ، په همغه وخت بايد لمونځ وشي، ځکه چې له وخت دمخه لمونځ ښخي نه کيږي او له وخت وروسته بيا لمونځ کولوته ادا نه وايي بلکې بيابه يې قضايي راگرځوي.

پـوښــتــنــه : په شپه اوورځ کې څو وخته لمونځ فرض دی ؟

ځـــــواب :په شپه ورځ کې پنځه وخته لمونځ فرض دی اوله دې پرته يو لمونځ چې واجب دی هغه وتر دی.

پـوښــتــنــه : فرض ، واجب ، سنت ، نفل هريو څه ته وايي او فرق يې څه دی ؟

ځـــــواب :فرض دې ته وايي چې په قطعي (مضبوط) دليل سره ثابت وي ، په ثبوت کې يې هيڅ رنګه شك اوشبه نه وي ، دفرضو منکر کافر دی اوله عذره پرته يې پرېښونکی فاسق اودعذاب وړ گڼل کيږي.

واجب دې ته وايي چې په ظني (شکمن) دليل سره ثابت وي منکر يې کافرنه دی ، هو ! له عذره پرته پرېښوونکی يې فاسق او دعذاب وړ گڼل کيږي.

سنت دې ته وايي چې هغه رسول الله e يا صحابه کرامو کړی وي اويا يې دهغه په کولو امر کړی وي.

نفل هغو کارونو ته وايي چې فضيلت يې له شريعت نه ثابت وي ، په کولو کې يې ثواب وي او په نه کولو کې يې عذاب نه وي .همد ې ته مستحب، مندوب او تطوع هم وايي.

پـوښــتــنــه : فرض څو ډوله دي ؟

ځـــــواب :دوه ډو له دي : فرض عين ، او فرض کفايي ، فرض عين خو دې ته وايي چې اداکول يې په هر مسلمان ضروري وي ، له عذره پرته پرېښوونکی يې فاسق اوګناهګار وي ، فرض کفايي دې ته وايي چې د يوه يا دوو کسانو په اداکولو سره د ټولو خلکو غاړه خلاصيږي ، اوکه هيڅ څوك يې ونکړي نو بياټول گنهگار دي.

پـوښــتــنــه : سنت څو ډوله دي ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب :دوه ډو له دي موْکد سنت ، او غير موْکد سنت ، موْکد سنت دي ته وايي چې هغه رسول الله e تل کړي وي اوياېې د هغه په کولو امرکړي وي اوتل يې کړي هم وي پدې معنی چې له عذره پرته يې هيڅکله هم پرايښې نه وي ، له عذره پرته ددغه ډول سنتو پريښولو باندې عادتېدل ډيره ګناه لري.

اوغير موْکد سنت دې وايي چې هغه حضور e زياتر وخت کړي وي خو کله ناکله يې له عذره پرته پرايښې هم وي ، دداسې سنتو په کولو کې له مستحبو ثواب زيات دی اوپه پريښولو کې يې ګناه نشته او دغه ډول سنتو ته سنن زوائد هم وايي.

پـوښـتـنـه :دحرام، مکروه تحريمي او مکروه تنزيهي هر يومعنا څه ده ؟

ځـــــواب : حرام داسې کارته وايي چې حرمت يې په قطعي دليل سره ثابت وي ، کونکی يې فاسق او دعذاب وړ بلل کيږي اومنکر يې کافر دی.

مکروه تحريمي داسې کارته وايي چې حرمت يې په ظني دليل سره ثابت وي ، منکريې کافر نه دی، خو کوونکی يې بياهم ګناهګار دی دمکروه تنزيهي په کولوکې که څه هم ګناه نشته خو يوډول بد کار دی.

پـوښـتـنـه :مباح څه ته وايي ؟

ځـــــواب : مباح هغه کارته وايي چې په کولو کې يې ثواب اوپه نه کولو کې يې ګناه او عذاب نه وي.

پـوښـتـنـه :دسهار دلمانځه وخت راته بيان کړئ ؟

ځـــــواب :له لمر ختو تقريباً يو نيم ساعت مخکې دختيز لورته د اسمان په څنډو(کنارو)کې سپينوالی (رڼا) ښکاره شي ، هغه سپين والی او يا رڼا دځمکې نه پورته لورته د يوې ستنې په شکل کې لوړيږي چې صبح کاذب ورته وايي دغه رڼا لږوخت وي اوبيا ورکيږي ،له دې وروسته دوهمه رڼا ښکاره کيږي چې دلمرخاته ښي اوچپ لورته غوړيږي، يعنې دآسمان پرڅوله ختيزه کناره باندې وغوړيږي ،پورته لورته اوږده نه خيژي ، همدې ته صبح صادق (سپيده داغ)وايي ، دهمدې صبح صادق له ختو سره سم دسهار وخت پيل کيږي چې ترلمر ختو پورې وي ، کله چې دلمرلږ څرک هم ښکاره شي نو دسهار وخت ختميږي.

پـوښـتـنـه :دسهار (فجر)دلمانځه مستحب وخت کوم دی ؟

ځـــــواب : کله چې رڼايي خوره شي اودومره وخت وي چې له سنتو سره سم په ښه توګه لمونځ اداشي ، اودلمانځه ترماميدو وروسته بياهم دومره وخت لاپاته وي چې که چيرې په يو وجه سره لمونځ سهي شوی نه وي نو ترلمر ختو مخکې دوهم وار له سنتو سره سم لمونځ وکړل شي ، په داسې وخت کې لمونځ کول غوره دي.

پـوښـتـنـه : دماسپښين (ظهر)دلمانځه وخت راته بيان کړئ ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب :دماسپښین دلمانځه وخت دلمردزوال(دسیوري دماتېدو) نه نیولې تردې چې دهرشي سیورى دهماغه شي له اصلي سیوري څخه پرته دوه برابره (چنده) شي ، که له دې کچې څخه سیورى واوښت نوبیادماسپښین وخت تیرشوی دی.

پـوښــتــنـه : دماسپښین دلمانځه مستحب وخت کوم دی ؟

ځـــــواب : په دوبې کې یې دومره ناوخته کول چې دلمر تېزي کمه شي ، په منې ، ژمي او پسرلي کې باید لمونځ په اول وخت کې چې دشیانو سیورى دخپل اوږدوالي په اندازه وي خامخا وکړای شي.

پـوښــتــنـه :دمازدیګر(عصر) دلمانځه وخت کله پیلیږي ؟

ځـــــواب : کله چې دهرشي سیورى له اصلي سیوري څخه پرته دوه برابره شي نود ماسپښین وخت ختمیږي اود مازدیګر وخت شروع کیږي ،او داوخت ترلمر لوېدو پورې وي ، خو کله چې لمرډېرېدو ته نږدې او زیړشي نو بیاهغه وخت دمازدېګرلمونځ مکروه دی ، له دې نه مخکې یې کول پکاردي.

پـوښــتــنـه :دماښام دلمانځه وخت کله پیلیږي ؟

ځـــــواب :د لمر دسترګې له لوېدو سره دماښام وخت پیل اودشفق ترورکېدو پورې وي.

پـوښــتــنـه : شفق څه ته وایي ؟

ځـــــواب :دلمر ترډوبېداوروسته داسمان پرکنارو چې دلمرلوېده خواته کوم سوروالي پیداشي هغه ته شفق احمر وایي ، بیا له دې سوروالي وروسته یو ډول سپین والی پیداکیږي هغه ته شفق ابیض (سپینوالی) وایي ،څه شېبه وروسته داسپینوالی هم ورکیږي او ټول اسمان یو ډول ښکاري .، دسپین والي له تلو مخکې لا دما ښام وخت پاتې وي.

پـوښــتــنـه : دماښام دلمانځه داداکولو مستحب وخت کوم دی ؟

ځـــــواب :اول وخت یې مستحب دی له عذره پرته دلمانځه ځنډول مکروه (ښه نه)دي.

پـوښــتــنـه :دماخستن دلمانځه وخت کله پیلیږي ؟

ځـــــواب : دسپینوالي له ختمېدوسره سم دماخستن وخت پیلیږي اودسهارترسپیده چاوده (صبح صادق) نه ترلږ مخکې وخته پورې وي.

پـوښــتــنـه : دماخستن دلمانځه مستحب وخت کوم دی ؟

Download from: ketabton.com

ځـــواب :دشپې تر دويمې برخې پورې يې مستحب وخت دی ، له دې وروسته ترنيمې شپې پورې يې مباح وخت دی له هغه وروسته بيا مکروه وخت دی.

پـوښـتـنـه : دوتر لمانځه وخت راته بيان کړيْ ؟

ځـــواب :دوتر لمانځه وخت دماخستن دلمانځه وخت دی ، خو دماخستن له لمانځه مخکې نه کيږي ، بلکې دماخستن له لمانځه وروسته دوترو وخت پيليږي.

پـوښـتـنـه : دوترو مستحب وخت کوم يو دی ؟

ځـــواب :که چيرته دچگا پرځان باور وي چې دشپې په آّخرکې خامخا راپاڅېدلی شم نو دهغه لپاره بيادشپې په آّخره برخه کې وترکول مستحب دي ، خو که چيرته يې پر ځان داباور نه وي نوبيا وتر له خوب مخکې کول پکاردي .

دلـمـانـځـه دشـپـږم شـرط

(استـقـبـال قبـلـې) بيـان

پـوښـتـنـه : داستقبال قبلې معنا څه ده ؟

ځـــواب :دقبلې په طرف مخامخ دريدلو ته استقبال قبله وايي.

پـوښـتـنـه :په لمانځه کې مخامخ قبلې ته دديدلودشرطوالي معناڅه ده ؟

ځـــواب :دلمونځ کولو په وخت کې لمونځ کونکي ته ضروري ده چې مخ يې دقبلې لورته وي.

پـوښـتـنـه :دمسلمانانو قبله کومه ده ؟

ځـــواب :دمسلمانانو قبله کعبه ده، خانه کعبه دخونې په شکل يوه لويه کوټه او د عربو (سعودي عربستان) په هيواد ، دمکې معظمې په ښار کې ده ، کعبې ته " کعبۍ الله ، بيتُ الله ، بيت الحرام " هم وايي.

پـوښـتـنـه : قبله کوم لورته ده ؟

ځـــواب :په هندوستان ، برما، بنګله ديش ، او ډيرو هيوادونوکې (1) خوقبله دلوديز لورته ده ، ځکه چې داټول هيوادونه دمکې معظمې ختيځ لورته واقع دي.

Download from: ketabton.com

پـوښـتـنـه : که چیرته لمانځه په وخت کې دمریض مخ دقبلې لورته نه وي او دښورېدلووس هم نه لري نو څه به کوي ؟

ځـــواب :که داسې څوک وي ، چې دمریض مخ قبلې لورته واړوي اوله دغه څخه مریض ته دکوم تکلیف رسیدلو ویره هم نه وي ، نو بیا دې مخ قبلې ته واړول شي، اوکه چیرته څوک نه وي ، یا وي خو مریض ته پرې ډېرتکلیف رسیده ، نو بیا یې چې کوم لورته مخ وي هغې خواته دې لمونځ وکړي.

دلـمـانـځـه د اووم شـرط

(نـیـت) بـیـان

پـوښـتـنـه : دنیت کولو معناڅه ده ؟

ځـــواب :نیت دزړه ارادې ته وایي.

پـوښـتـنـه : په نیت کې دڅه شي اراده کیږي ؟

ځـــواب :په نیت کې دهغه فرض لمانځه اراده ضروري ده کوم چې اداکیږي مثلاً:که دسهارلمونځ کوي نواراده دې کوي چې د نن سهار لمونځ کوم، که قضایي لمونځ وي نو داسي نیت دې وکړي چې دفلاني ورځې دسهار قضایي لمونځ کوم ، اوکه چیرته په امام پسې لمونځ کوي نو بیا هم نیت کول ضروري دي.

پـوښـتـنـه :نیت په ژبه ویل څرنګه دي ؟

ځـــواب :مستحب دی ، که په ژبه سره ونه ویل شي نو هیڅ پروا نه لري اوکه یې ووایي نوښه خبره ده.

پـوښـتـنـه :دنفل لمانځه نیت څه ډول کیږي ؟

ځـــواب :دنفل لمانځه لپاره دومره نیت هم کافي دی چې نفل لمونځ کوم اودسنت لمانځه اوتراویح لپاره هم دومره نیت کافي دی.

داذان بـیـان

Download from: ketabton.com

پـوښــتـنـه :داّذان معنا څه ده ؟

ځـــــواب :داذان معنا خبرول دي خو په شريعت کې دپنځه وخته لمانځه لپاره په ځانګړو الفاظو سره دلمونځ کونکو خبرولوته اذان وايي ، داّذان توري اولفظونه يې دتعليم الاسلام په لومړۍ برخه کې تيرشول.

پـوښــتـنـه : اّذان فرض دی که سنت ؟

ځـــــواب :اّذان سنت دی خوداچې له اّذان څخه داسلام يو خاص شان اوبرم ښکاريږي له دې امله پرې ټينګارراغلی.

پـوښــتـنـه : اّذان دکومو لمونځو لپاره سنت دی ؟

ځـــــواب : دپنځو لمونځو اوجُمعي دلمانځه لپاره سنت دی ، له دې پرته دبل هېڅ لمانځه لپاره سنت نه دی.

پـوښــتـنـه :اّذان څه وخت کول پکار دي ؟

ځـــــواب :دهرفرض لمانځه په خپل وخت کې کول پکاردي ، اوکه چيرته له وخت دمخه وشي نو دوخت پر راتللو سره بايد دوهم وار بياوشي.

پـوښــتـنـه :داّذان مستحبه طريقه کومه ده ؟

ځـــــواب :په اّذان کې اووه (7) شيان مستحب دي:

1.دقبلې لورته مخامخ په ولاړه دريدل.

2.داذان کلمې ورو ورو له تلوار پرته ويل.

3.داذان په وخت کې په غوږ کې دشهادت دواړه ګوتې په غوږو کې ورکول.

4.پرلوړ ځګای باندې اّذان کول.

5.په لوړ غږ سره اّذان کول.

6.دحيّ علی الصّلاۍ ويلو په وخت کې ښي لورته اود حيّ علی الفلاح په وخت کې چپ لورته مخ ګرځول.

7.دسهار په اّذان کې دحي الفلاح نه وروسته " الصّلاۍ خير من النّوم " دوه ځله ويل.

پـوښــتـنـه : اقامت څه ته وايي ؟

Download from: ketabton.com

ځــــواب : دفرض لمانځه په وخت کې چې کله خلك دجمعې لپاره رابلل کيږي، داّذان کلمې ويل کيږي،خو دحی علی الفلاح نه وروسته دقدقامت الصلاۍ کلمې دوه واره داّذان دنوروکلمو نه زياتې ويل کيږي.

پـوښـتـنـه :اقامت ويل څه حکم لري ؟

ځــــواب : اقامت ويل دفرض لمنځونو لپاره سنت او دنورو لمنځونو لپاره سنت نه دی.

پـوښـتـنـه : آياآذان اواقامت ويل دنارينه اوښځودواړولپاره سنت دی؟

ځــــواب :نه ! هغه يواځې دنارينه وو لپاره سنت دی.

پـوښـتـنـه :بې اودسه آذان او اقامت ويل څرنګه دي ؟

ځــــواب :له اوداسه پرته اذان کول روا دي ، خو عادت ګرځول يې ښه نه دي ، او اقامت له اوداسه پرته مکروه دی.

پـوښـتـنـه :که چيرته څوك يو وخت پخپل کورکې فرض لمونځ کوي نو آذان او اقامت به وايي اوکه نه ؟

ځــــواب :دکلي دمسجد آذان او اقامت کافي دی ، خو که چيرته يې ووايي نو ښه دی.

پـوښـتـنـه :مسافربه دسفر په حال کې اذان او اقامت وايي اوکه نه ؟

ځــــواب :هو ! دسفر په حال کې کله چې له آبادۍ څخه دباندې وي آذان او اقامت دواړه ويل پکاردي . خو که چيرته اذان ونکړي او يواځې اقامت ووايي نو بياهم هيڅ پروا نه لري ، خو ددواړو پريښودل مکروه دي.

پـوښـتـنـه :که آذان يو سړی وکړي او اقامت بل ووايي نو دا روادي اوکه نه ؟

ځــــواب :که موْ ذن نه وْ او ياهم وْ خو دد وهم کس په اقامت ويلو سره نه خفه کېده نو بيا روا دی ، او که چيرته دموْذن خوښه نه وي نوبيامکروه دی.

پـوښـتـنـه :ترآذان څومره وروسته اقامت ويل پکاردی ؟

ځــــواب :دماښام له آذان پرته په نورو ټولو وختوکې دومره وروسته والی پکاردی ترڅو هغه کسان چې په خوراك ، څښاك ، يا قضاي حاجت او بولو بوخت وي هغوی فارغه او په لمانځه کې ګډون وکړای شي.

پـوښـتـنـه :داّذان او اقامت دواړو ځـواب څه ډول وي اوحکم يې څه دی ؟

ځــــواب :داّذان او اقامت دواړو اجابت (ځـواب ورکول) مستحب دي، داجابت او ځواب معنادا چې : اوريدونکی هم هغه کلمې ووايي کومې چې موْذن او يا يې مکبر وايي خو حیّ علی الصّلاۍ او حیّ علی الفلاح چې واوري نو لاحول

Download from: ketabton.com

ولاقوّی ږلا بالله ویل پکارده اود سهار په آّذان کې چې الصّلاۍ خیر من النّوم واوري نو صدّقتَ و بررتَ ویل په کار دي ، او په اقامت کې چې قدقامتِ الصّلاۍ واوري ډقامها الله وډدامها ویل پکاردي.

پـوښــتـنـه :له آّذان نه وروسته کومه دعاء ویل پکاردی ؟

ځــــواب :له آّذان وروسته دي دا دعا ووايي:

ډللهمّ ربَ هـذه الـدّعوی التّامی والصّلاۍ القائمی اتِ مـحمدٍ الـوسیلی والـفضیلی وابـعثه مـقاماً مـحموداٍ الـذي وعـدّته ږنـك لاتـخلف الـمیعاد.

ای خدایه ! ددغې کاملې بلنې او ريدونکي اولمانځه پالونکیه ! محمد eته وسيله (دجنت یوه درجه) ورکړه، اولویي وروبښه ، محمود مقام ته يې ورسوه هغه چې تا ورسه لوز (وعده) کړې په تحقیق سره ته دخپلې وعدې پالونکی یې .

دلـمـانـځـه درکـنـونـو بـیـان

پـوښــتـنـه : ارکان څه ته وايي ؟

ځــــواب : په لمانځه کې ځیني داسې خبرې شته چې کول یې

فرض دي او ارکان ورته وايي ، ارکان درکن جمع ده ،اورکن دفرضو په معنا سره راځي.

پـوښــتـنـه :په لمانځه کې دننه څو فرضونه دي ؟

ځــــواب :شپږ:

لـومړی : تکبیر تحریمه یااولی تکبیر (الله اکبر).

دوهـم : قیام (ولاړه).

دریـم : قرائت (قران کریم ویل).

څـلورم : رکوع.

پـنـځـم : دواړه سجدې.

Download from: ketabton.com

شـپـږم : آخره قعده (یانې دلمانځه په آخرکې دالتحیات په مقدار سره کیناستل) ، خو تکبیر تحریمه شرط دی رکن نه دی.

پـوښـتـنـه : کله چې تکبیرتحریمه شرط دی اورکن نه دی نو بیا ولې دمخکنیو شرطو نوسره یوځای بیان نه کړای شو ؟

ځـــواب :څرنګه چې دتکبیر تحریمه اودلمانځه دنورو ارکانو ترمنځ کومه فاصله نه شته او لمونځ هم په همدې تکبیر سره پیلیږي ځکه نو دلمانځه دنورو ارکانو سره یوځای دتکبیر تحریمه بیانول راته مناسب ښکاره شول.

دتکبیـر تـحـریـمـه بـیـان

پـوښـتـنـه : دتکبیرتحریمه نه مقصدڅه دی ؟

ځـــواب :دنیت تړلو په وخت کې چې " الله اکبر" وویل شي په دې سره لمونځ پیلیږي اوخبرې چې لمونځ پرې باطلیږي هغه حرامیږي ، له دې امله ورته تکبیر تحریمه وایي.

پـوښـتـنـه :که دفرض لمانځه له نیت نه وروسته تکبیر تحریمه په کړوپه ملا وویل شي نو لمونځ کیږي اوکه نه ؟

ځـــواب :نه ! ځکه چې دتکبیر تحریمه په وخت کې په فرض او واجب لمنځونو کې چې کله عذر نه وي نیغ دریدل شرط دي.

دلـمانـځـه دلـومـړي رکـن

قـیـام (دریدلو) بیـان

پـوښـتـنـه : دقیام (دریدلو) څخه مقصد څه دی ؟

ځـــواب :قیام ودریدا ته وایي ، او دودریدا څخه مقصد داسي ولاړه ده چې لاسونه ترځنګنو پورې ونه رسیږي.

پـوښـتـنـه :په لمانځه کې دریدل څومره اوپه کومولمنځوکې فرض ده؟

ځـــواب : په فرض اوواجب لمنځو دواړو کې دومره ودریدافرض ده

Download from: ketabton.com

، چې دفرض په مقدار سره قرائت وويل شي.

پـوښـتـنـه : كه دولاړي طاقت نه وي نو بيا به څه كوي ؟

ځــــواب :كه دناروغۍ يادزخم يا ددښمن له وېرې يا دهمداسي يو بل غټ عذر په وجه يو څوك نه شي دريدلی نو په ناسته سره فرض او واجب لمونځ كولای شي.

پـوښـتـنـه : په نفل لمانځه كې دودرېدلو حكم څه دی ؟

ځــــواب :په نفل لمانځه كې ودرېدل فرض نه دی ، له عذره پرته په ناسته سره هم نفل لمونځ كېږي خوله عذره پرته په ناسته سره په نفل لمانځه كې نيمايي ثواب وي.

دلـمـانـځـه ددوهـم ركـن

(قـرائـت) بـيـان

پـوښـتـنـه :دقرائت معنا څه ده ؟

ځــــواب :قرأت دقرآن كريم ويلوته وايي.

پـوښـتـنـه :په لمانځه كې څومره قرآن كريم ويل ضروري دي ؟

ځــــواب :كم تركمه يوآيت ويل فرض دي اوسورت فاتحه (الحمدلله) ويل واجب دي، دفرضو په لومړيو دوو ركعتو اودوترو ، سنتو اونفلو په ټولوركعتونوكې له سورت فاتحې وروسته بل سورت يا يو لوی آيت او يا هم دری واړه ايتونه ويل واجب دي.

پـوښـتـنـه :آيا دسوره فاتحې ويل په هر ركعت كې واجب دي ؟

ځــــواب : دفرض لمانځه له دريم اوڅلورم ركعت نه پرته په هر لمانځه كې كه هغه فرض، واجب ،سنت اوياهم نفل وي، ددې ټولو لمنځونو په هر ركعت كې دسورت فاتحې ويل واجب دي.

پـوښـتـنـه :كه چيرته دسرې يو آيت هم يادنه وي نو څه به كوي ؟

ځــــواب :سبحان الله يا الحمد لله دې د قرائت په ځای وايي او پرده باندې ژر ترژره دقرآنكريم زده كړه او يادول فرض دي.

Download from: ketabton.com

دفرض قرائت په اندازه دقرانکریم یادول پرې فرض اودواجب قرأت په اندازه پرې واجب دی ، اودنه زدکولو په صورت کې به ډیر زیات ګناه ګاروي.

پـوښـتـنـه : قرآن کریم دکوم وخت په لمنځونو کې په زوره ویل پکاردي ؟

ځـــــواب : په امام باندې واجب دي چې دماښام اوماخستن د لمانځه په اولو دوو رکعتو اودسهار، جُمعې او اخترونوپه ټولو رکعتو، او همدراز دروژې په میاشت کې په تراویح او وتروکې په لوړغږ (جهر)سره قرأت ووایي.

پـوښـتـنـه : په کومو لمنځوکې په ټیټ آواز سره قرائت ویل پکاردي ؟

ځـــــواب :دماسپښین اومازدیګر په لمانځه کې امام او منفرد ټول ، اوپه وترو کې یواځې منفرد بایدقرائت په ټیټ غږسره ووایي.

پـوښـتـنـه : په لوړغږسره دقرائت ویلو اندازه څومره ده ؟

ځـــــواب : کمه درجه یې داده چې ده ته نژدې سړی یې غږ واوري ، اودټیټ غږویلو کمه درجه داده چې خپل اوازیې ترغوږو ورسیږي.

پـوښـتـنـه : په کومو لمنځونوکې چې په لوړغږ قرأت ویل کیږي هغو ته څه وایي ؟

ځـــــواب :هغو ته جهري لمنځونه وایي ځکه چې دجهر مانا ده په لوړغږ سره ویل.

پـوښـتـنـه : په کومو لمنځونوکې چې قرأت په ټیټ غږ ویل کیږي هغوته څه ویل کیږي ؟

ځـــــواب :هغو ته سري لمنځونه وایي ، ځکه چې د سري مانادده په ټیټ غږ او په کراره ویل.

پـوښـتـنـه : که یوڅوك په ژبه سره دقرائت الفاظ ونه وایي یواځې یې په خیال کې ووایي لمونځ یې کیږي اوکه نه ؟

ځـــــواب : نه ! په خیال ځغلولو سره لمونځ نه کیږي ، بلکې په ژبه سره ویل یې ضروري دي.

دلـمـانـځـه د دریـم اوڅـلـورم رکن

(رکـوع ،سـجـدې) بـیـان

پـوښـتـنـه : درکوع کمه اندازه څومره ده ؟

Download from: ketabton.com

ځـــــواب : درکوع کمه اندازه داده چې ملاکړوپه او ورغوي ځنګنو

ته ورسيږي.

پـوښـتـنـه : درکوع مسنونه طريقه څه ډول ده ؟

ځـــــواب : دومره کړوپيدل چې سراوملادواړه برابرشي ځنګلې له تشيونه لرې وي اوځنګنونه بايد په دواړو ورغويو ونيول شي.

پـوښـتـنـه : که چيرته دسپين ږيرتوب ياد بل څه له امله ملا دومره کږو په شي چې درکوع شکل ته ورته شي نو بيابه رکوع څه ډول کيږي ؟

ځـــــواب :په سر سره دې اشاره کوي داسې چې يواځې سر لږ شکته کړي نو رکوع يې کيږي.

پـوښـتـنـه : له سجدې نه مقصد څه دی ؟

ځـــــواب :پرځمکه باندې تندی ايښودلو ته سجده وايي.

پـوښـتـنـه :که څوک يواځې په پزه ياتندي باندې سجده وکړي نو سجده يې کيږي اوکه نه ؟

ځـــــواب :که چيرې دعذر له امله داسې وکړي نو بيا دارواده ، اوکه له عذره پرته يواځې پرتندي باندې سجده کوي سجده يې کيږي خو داکار مکروه ده ، اوله عذرپرته يواځې پرپزه باندې سجده نه کيږي.

پـوښـتـنـه : په هر رکعت کې يوه سجده فرض ده اوکه دواړه ؟

ځـــــواب :دواړه سجدې فرض دي.

پـوښـتـنـه :که چيرته تندی اوپزه دواړه زخمي وي نو بيا به سجده څه ډول کيږي.

ځـــــواب :دداسې خلکو سجده يواځې دسر په ښورولوهم کيږي.

پـوښـتـنـه : ددواړو سجدو په منځ کې به څومره وخت کښيني ؟

ځـــــواب :له لومړۍ سجدې وروسته دې په ډاډه زړه کښيني اوبيا دې دوهمه سجده وکړي.

پـوښـتـنـه :که چيرته داخترونو يادجُمعي اوياهم په يوه بله ستره غونډه کې دخلکو دزياتوالي له امله که ځای تنګ وو،د شاتنې سړی سجده دمخکنې سړي په شاباندې کيږي اوکه نه ؟

ځـــــواب :کيږي.

Download from: ketabton.com

دلـمـانـځـه دپـنـځـم رکـن

(آخري نـاسـتـې) بـيـان

پـوښـتـنـه :په اخيره قاعده کې څومره اندازه ناسته فرض ده ؟

ځـــــواب :دالتحيات د آخري تورو (عبده ورسوله)تروېلو پورې ناسته فرض ده.

پـوښـتـنـه :اخيره قاعده په کومو لمنځونوکې فرض ده ؟

ځـــــواب :په ټولو لمنځونوکې فرض ده که هغه فرض ، واجب ، سنت اويا هم نفل وي.

دلـمـانـځـه دواجـبـاتو بيـان

پـوښـتـنـه : دلمانځه واجبات کومو خبروته وايي ؟

ځـــــواب :دلمانځه واجبات هغو خبرو ته وايي چې کول يې په لمانځه کې ضروري وي ، که چیرته له چا څخه يو واجب په هیره سره پاته شي نو دسجده سهوه په کولو سره يې لمونځ بيرته سهي کېدلی شي ، اوکه په هیره سره ديو واجب له پاته کيدو وروسته بيا هم سجده سهوه ونه شي او ياهم په لوی لاس يو واجب پريښودل شي ؛ دلمانځه بياراګرځول واجب دي.

پـوښـتـنـه : دلمانځه واجبات څو دي ؟

ځـــــواب :دلمانځه واجبات څوارلس (14) دي:

(1دفرض لمانځه په لومړيو دوو رکعتونو کې قرائت ويل.

(2دفرض لمانځه له دريم اوڅلورم رکعت څخه پرته دهرلمانځه په ټولو رکعتونوکې سورت فاتحه ويل.

(3دفرض لمانځه په اولو دوو رکعتونوکې اودواجبو ، سنتو، اونفل لمنځګونو په ټولو رکعتونوکې له سورت فاتحې نه وروسته يو سورت يا يوغټ آيت اويا درى واړه آيتونه ويل.

Download from: ketabton.com

(4د سورت نه مخکې فاتحه ویل.

(5دلمانځه دبرخو (قرأت، رکوع ، سجدې) او ټولو رکعتونو ترمنځ د ترتیب لحاظ ساتل داسې چې ترپایه پورې په ترتیب سره یوپربل پسې اداشي.

(6قومه کول ، یعني درکوع څخه نیغ ولاړیدل.

(7جلسه (ددواړو سجدو په منځ کې سمه ناسته کول.)

(8دلمانځه دارکانو تعدیل یعنې چې رکوع، سجده اودلمانځه نور ارکان په ښه ډاډه زړه او ښه توګه سره اداکول .

(9ړومبۍ قعده یانې په درې اوڅلور رکعتي لمونځونوکې له اولو دوو رکعتونو څخه وروسته د تشهد (دالتحیات) په مقدار سره کیناستل.

(10په دواړو قعدوکې تشهد (التحیات) ویل.

(11دامام لپاره دسهار ، ماښام ، ماخستن ، جُمعې، اخترونو، تراویح ، او روژې مبارکه په وتروکې په زوره " په لوړاواز" قرأت ویل.

(12د سلام په لفظ سره له لمانځه څخه وتل.

(13په وتروکې دقنوت لپاره تکبیر اوبیا دعاء قنوت ویل.

(14ددواړو اخترونو په لمنځونوکې زائد تکبیرونه ویل.

دلـمـانـځـه دسنـتـو نو بـیــان

پـوښــتــنـه : دلمانځه سنتونه کومو خبرو ته وایي ؟

ځــــواب :په لمانځه کې چې دکومو شیانو ترسره کول له پیغمبر e نه

ثابت وي ، خوتېنګارېړي دفرضو او واجبو د درجې هومره نه وي راغلی سنت ورته وایي که چیرته یوسنت په هیره سره پاتې شي نو نه لمونځ فاسدیږي اونه سجده سهوه واجبیږي اونه هم ګناه لري ، اوکه په لوی لاس سره پرېښودل

Download from: ketabton.com

شي نوکه څه هم نه لمونځ پرې فاسدیږي اونه دسهوې سجده پرې واجبیږي خو پرېښوونکی یې دملامتۍ وړ بلل کیږي.

پـوښـتـنـه : په لمانځه کې څو سنتونه دي ؟

ځــــواب : په لمانځه کې یو ویشت (21) سنتونه دي:

_1له تکبیر تحریمه مخکې دواړه لاسونه غوږو ته وړل.

_2ددواړو لاسو ګوتې پرخپل حال باندې خورې پریښګوول او قبلې ته یې مخامخ کول.

_3دتکبیرپه وخت کې سرنه ښکته کول.

_4دامام لپاره تکبیر تحریمه اودیوه رکن څخه بل رکن ته دتلو په وخت کې دضرورت په اندازه ټول تکبیرونه په لوړغږ سره ویل.

_5دښۍ لاس ورغوی د چپه لاس پرخپړه دپاسه ایښودل.

_6ثناء (سبحانك اللهم) ویل.

_7تعوذ (اعوذ بالله) ویل.

_8تسمیه : بسم الله ویل.

_9دفرض لمانځه په دریم اوڅلورم رکعت کې یواځې د فاتحې ویل.

_10آمین " ویل.   "

_11ثنا ، تعوذ، بسم الله، اوآمین ټول په ټیټ غږ ویل.

_12له سنتو سره سم قرائت ویل ، پدې معنی چې په هر لمانځه کې په څومره اندازه دقرانکریم ویل سنت وي هغومره اندازه یې ویل.

_13په رکوع اوسجده کې درې د رې واره تسبیح ویل.

_14په رکوع کې د سر اوملا برابروالی او دواړه ورغوي پرځنګنو کلك ایښودل پداسي حال کې چې دلاس ګوتې خورې وي.

_15په قومه کې امام لپاره " سَمِعَ اللهُ لمن حمده " او مقتدي لپاره " ربّنا لك الحمد" ویل ، او منفرد لره تسمیع او تحمید دواړه ویل.

Download from: ketabton.com

_16دسجدې پر وخت لومړی دواړه ځنګنونه پرځمکه لګول اوبیا دواړه ورغوي ، بیا پزه اوبیا تندی.

_17په جلسه اوقعده کې چپه پښه در ول او پرې کښيناستل ، اوښی پښه داسې درول چې دګوتو سرونه يې دقبلې لور ته وي ، او دواړه لاسونه پر ورنو ايښوول.

_18په تشهد کې پر " ۉشهد ۉن لاۍله ۍلاالله " باندې دشهادت په ګوته سره اشاره کول.

_19په آّخره ناسته (قعده)کې له تشهد وروسته درود ويل.

_20له درود وروسته دعاء ويل.

_21اول ښي ، بیا چپ لورته سلام ګرځول.

دلمانځه د مستحباتوبیان

پـوښـتـنـه : په لمانځه کې څو شيان مستحب دي ؟

ځـــــواب :په لمانځه کې پنځه شيان مستحب دي:

_:1دتکبيرتحريمه په وخت کې له لستوڼو څخه ددواړو خپړو راايستل.

_:2دمنفردلپاره له درى واره زيات تسبيح ويل.

_:3دولاړې په حال کې دسجدې ځاى ، په رکوع کې دپښو خپړو، په جلسه اوقعده کې خپلې سينې، اودسلام په وخت کې خپلو اوږوته کتل

_:4په خپل پوره توان سره ټوخی نه کول.

_:5دارږمې په وخت کې خوله بندول ، اوکه خلاصه هم شي نو دقيام په حال کې يې په ښي لاس سره اوپه نورو حالاتو کې د چپه لاس په خپړه سره بندول.

دلـمـانـځه کولـو پـوره طـريـقـه

کله چې دلمانځه اراده وکړې ، نو لومړى خپل ځان له هرې غټې او وړې ښکاره بې اودسۍ څخه پاك کړه ،پاکې جامې واغونده پرپاکه ځمکه قبلې ته مخامخ داسې ودريږه چې د دواړو پښو په منځ کې دې فاصله دڅلورو ګوتو په اندازه اويا دېته نږدې وي.

کوم لمونځ چې کوې دهغه نيت په زړه کې وکړه ، لکه : دسهار فرض لمونځ خاص خدايه تالره کوم اوکه يې په ژبه سره ووايې نو هم ښه خبره ده ، بيا دواړه لاسونه غوږوته وروړه، دلاس ورغوي اوګوتې قبلې ته مخامخ کړه ، او بټې

Download from: ketabton.com

ګوتې دغوړېو نرمیو ته یوسه په داسې حال کې چې ګوتې دې خورې وي ، اوس نو " الله اکبر " ووایه ، دواړه لاسونه د نامه له غوټۍ لاندې وتړه داسې چې دښی لاس ورغوی باید دچپه لاس پر خپړه باندې راشي ، دبټې او خچنۍ ګوتې نه کړۍ (حلقه) جوړه او چپه لاس پرې ونیسه.

پاته دری ګوتې باید دمړوند له پاسه وي او نظردې باید د سجدې پرځای باندې وي ، لاسونه به دې همداځېر تړلي وي اوپه ټېټ غږ ثناء ووایه بیا تعوذ، بیا تسمیه، او سورت فاتحه ووایه ، کله چې سورت فاتحه خلاصه شوه نو په ټېټ غږ " آٓمین" ووایه ، بیا یوسورت یا غټ آیت اویا دری کوچني آیاتونه ووایه.

خوکه چیرته په امام پسې ولاړوې؛ نو بیاترثناء وروسته چوپ اوسه اوچې امام څه وایي په چوپه خوله یې واوره تعوذ،تسمیه، سورهْ فاتحه، اوسورت هیڅ شی مه وایه.

قرائت په ډاډه زړه او سهي طریقه سره ووایه چټکتیا پرې مه کوه ، بیا الله اکبر ووایه رکوع ته لاړشه ، ګوتې خورې کړه اوپه ورغوي څنګونونه کلك ونیسه ،اوملا داسې آوٓاره کړه که چیرته داوبو ډکه کاسه پرې کښیښودل شي هغه هم روغه په خپل حال پاته شي سر له ملا سره داسې برابرکړه چې نه لوړ ه اونه ښکته وي.

لاسونه دې باید له تشیونه لري وي ، پنډۍ باید نیغې کړې ،بیا په رکوع کې دری واري اویاهم پنځه وارې تسبیح ووایه بیاتسمیع ووایه او نیغ ودرېږه تحمید هم ووایه ، امام به یواځې تسمیع اومقتدي به یواځې تحمید وایي ، اومنفرد دې تسمیع او تحمید دواړه ووایي.

بیاتکبیرووایه اوسجدې ته لاړ شه دسجدې پروخت اول دواړه څنګنونه پرځمکه ولګوه، بیا دواړه لاسونه ، بیا پوزه بیا تندی اومخ موباید ددواړه لاسونو تر منځ دسجدې پرځای اوبټې ګوتې مودغوړېو مخامخ وي ،د لاسو ګوتې دې باید سره نښتې وي ترڅو یې سرونه دقبلې لورته شي ،څنګلې له پښتیو او نس (خېټه) له ورنو اوڅنګلو لري وي ، اوڅنګلې پرځمکه مه خملوه ، په سجده کې دری یا پنځه واره دسجدې تسبیح ووایه.

دسجدې نه دراپورته کېدو په وخت کې لومړی تندی ، بیا پوزه، بیا لاسونه راجګ کړه ، تکبیر ووایه پورته شه ، اونیغ کښېنه ، بیاتکبیر ووایه دوهمه سجده دلومړي هغې په څېروکړه ، بیا تکبیر ووایه اوراپورته شه په راپورته کېدو کې لومړی تندی بیاپوزه، بیاځنګنونه راجګ کړه اودپښوپرپنجو باندې نیغ ودرېږه لاسونه وتړه اوبسم الله ، سورت فاتحه او یو سورت ووایه (که په امام پسې ولاړوې نو هیڅ مه وایه هرڅه په چوپه خوله واوره) بیا په همغه ترتیب سره رکوع ،قومه، سجده ، جلسه اودوهمه سجده وکړه.

له دوهمې سجدې نه چې راپورته شوې چپه پښه څملوه پرې کښېنه ، ښۍ پښه داسې ودروه چې دګوتو سرونه یې قبلې ته مخامخ وي، اوس نو دواړه لاسه پر ورنو باندې کښېږده او التحیات ووایه.

Download from: ketabton.com

کله چې ډشهد ډن لا ږله ږلاالله ته ورسېدي نو د ښې او دمنځنۍ ګوتې نه حلقه جوړه کړه اودشهادت ګوته پر"لاږله"باندې پورته اوپر" ږلا الله" باندې يې ښکته کړه اوګوتې تراّخره پورې همداسې تړلې وساته.

تشهدچې ختم کړې که چيرته لمونځ دوه رکعته وْ نودرود شريف ووايه بيادعا ووايه ، لومړی ښي ا و بياچپ لورته سلام وګرځوه ، د سلام ګرځولو په وخت کې لومړ ښي لورته مخ وګرځوه او بياچپ طرف ته هم مخ ورسره وګرځوه.

ښي لورته دسلام ګرځولو په وخت کې دي دښي لوردملائکو اولمونځ کوونکو نيت وکړه او چپه لورته دسلام ګرځولو په وخت کې دي دچپه لور دملائکو او لمونځ کوونکو نيت وکړه ، اوپه کومه خوا کې چې امام وي دهغه لور په سلام ګرځولو کې دامام نيت هم وکړه.

او امام بايد په دواړو سلامونوکې دمقتديانو نيت وکړي.

اوکه چيرته لمونځ درې يا څلور رکعتيه وي نو له تشهد وروسته درود مه وايه ، بلکې تکبير ووايه او ودرېږه ، دريم اوڅلورم رکعت که دفرض لمانځه وي دفرضو له ترتيب سره اوکه واجب ياسنت يا نفل لمونځ وي دهغو له ترتيب سره سم يې پوره کړه ، اوسلام وګرځوه ، له سلام وروسته دا دعا ووايه : " ډللـهمّ ډنـت السّلام ومـنك السّلام، تباركت يـا ذالـجلال و الږكـرام"

ای خدايه ! ته سلامتياورکونکی يې، اوسلامتياهم دتاله لورې ده ، ته دبرکت څښتن يې ای دلويي اوشان څښتنه!

"اللـهم ډعنّي على ذكـــرك وشكرك وحسـن عبادتك" [ابوداود]

ای خدايه ! له ماسره مرسته وکړه ترڅو تاياد (ذکر) کړم ، ستا شکراداکړم، ستاينه اوبندګي دې وکړم.

او دادعا ويل هم مسنون دي " لاږله ږلاالله وحـده لاشـريك لـه ، لـه الـملك ولـه الـحمد ،وهـو على كلّ شئٍ قـدير [بـخاري- مسـلم]

له خدايه پرته بل معبود نشته هغه يواځې دی سيال نه لري، پاچاهي اوتمامې ستاينې هغه لره دي، په هرشي قادردی.

اللّـهمّ لامـانع لـما ډعـطيت ولا مـعطی لـما منـعـت ولاينـفع ذالـجد منـك الـجد " [بـخاري – مسـلم]

ای خدايه ! څه شی چې ته ورکوې هيڅ څوک يې مخه نه شي نيولی، اوڅه شی چې ورکول نه غواړې هيڅوک يې ورکولای نه شي، اودمالداره سړي مالداري ستاله عذابه دخلاصون په لار کې هغه ته هيڅ ګټه رسولای نه شي

Download from: ketabton.com